

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 23.2.2017.
COM(2016) 861 final

2016/0379 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par elektroenerģijas iekšējo tirgu

(pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 411 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Politiskais konteksts

Eiropas iedzīvotāji tērē būtisku savu ienākumu daļu par enerģiju, bet enerģija ir svarīgs Eiropas rūpniecības faktors. Vienlaikus enerģētikas nozarei ir būtiska nozīme saistībā ar pienākumu līdz 2030. gadam Savienībā samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 40 %, panākot, ka līdz 2030. gadam prognozējamā atjaunojamo energoresursu daļa ir 50 %.

Priekšlikumi pārstrādāt direktīvu par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu, regulu par elektroenerģijas tirgu un regulu, ar ko izveido Eiropas Energoregulatoru sadarbības aģentūru, ir daļa no Komisijas plašākas iniciatīvu paketes („Tīra enerģija visiem”). Paketē „Tīra enerģija visiem” ietilpst Komisijas galvenie priekšlikumi Enerģētikas savienības īstenošanai, kā paredzēts Enerģētikas savienības ceļvedī¹. Tajā ietverti gan tiesību aktu priekšlikumi, gan nelegislatīvas iniciatīvas, lai izveidotu labvēlīgu un veicinošu sistēmu un nodrošinātu konkrētus ieguvumus iedzīvotājiem, darbavietas, izaugsmi un investīcijas, vienlaikus veicinot visas piecas Enerģētikas savienības dimensijas. Tādējādi šīs paketes svarīgākās prioritātes galvenokārt ir energoefektivitāte, ES līderpozīcija pasaulē atjaunojamo energoresursu jomā un godīga attieksme pret enerģijas patērētājiem.

Gan Eiropadome², gan Eiropas Parlaments³ vairākkārt ir uzsvēruši, ka labi funkcionējošs, integrēts enerģijas tirgus ir labākais līdzeklis, lai nodrošinātu pieņemamas enerģijas cenas, drošu energoapgādi un ļautu integrēt un attīstīt lielākus tādas elektroenerģijas apjomus, kas izmaksu ziņā efektīvā veidā ražota no atjaunojamiem energoresursiem. Konkurētspējīgas cenas ir būtiskas, lai Eiropas Savienībā panāktu izaugsmi un patērētāju labklājību, un tādēļ tās ir ES enerģētikas politikas pamatā. Pašreizējais elektroenerģijas tirgus modelis pamatojas uz „trešās enerģētikas paketes”⁴ noteikumiem, ko pieņēma 2009. gadā. Šie noteikumi vēlāk tika papildināti ar tiesību aktiem pret tirgus ļaunprātīgu izmantošanu⁵ un īstenošanas tiesību

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai „Pamatstratēģija spēcīgai Enerģētikas savienībai ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku” (COM/2015/0080 *final*).

² Padomes sanāksmes rezultāti, 3429. sanāksme, Transports, telekomunikācijas un enerģētika, 2015. gada 26. novembris, 14632/15; Padomes sanāksmes rezultāti, 3472. sanāksme, Transports, telekomunikācijas un enerģētika, 2016. gada 6. jūnijs, 9736/16.

³ Eiropas Parlamenta 2016. gada 13. septembra rezolūcija par virzību uz jaunu enerģijas tirgus modeli (P8_TA(2016)0333).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (turpmāk “Elektroenerģijas direktīva”) (OV L 211, 14.8.2009., 55.–93. lpp.). Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (turpmāk “Elektroenerģijas regula”) (OV L 211, 14.8.2009., 15.–35. lpp.). Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 713/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru (turpmāk “ACER regula”) (OV L 211, 14.8.2009., 1. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (OV L 326, 8.12.2011., 1.–16. lpp.), Komisijas 2014. gada 17. decembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1348/2014 par datu ziņošanu, īstenojot 8. panta 2. punktu un 8. panta 6. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1227/2011 (OV L 363, 18.12.2014., 121.–142. lpp.).

aktiem par elektroenerģijas tirdzniecības un tīkla darbības noteikumiem⁶. ES iekšējais enerģijas tirgus ir veidots uz tādiem vispāratzītiem principiem kā trešo personu tiesības piekļūt elektrotīkliem, patērētāju tiesības brīvi izvēlēties piegādātājus, stabili nodalīšanas noteikumi, pārrobežu tirdzniecības šķēršļu likvidēšana, tirgus uzraudzība, ko veic neatkarīgi energoregulatori, un regulatoru un tīkla operatoru ES līmeņa sadarbība Energoregulatoru sadarbības aģentūrā (ACER) un pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklā (ENTSO).

Trešā enerģētikas pakete ir nodrošinājusi patērētājiem konkrētus rezultātus. Tā ir ļāvusi palielināt Eiropas elektroenerģijas tirgu likviditāti un būtiski paplašināt pārrobežu tirdzniecību. Patērētājiem daudzās dalībvalstīs pašreiz ir daudz lielākas izvēles iespējas. Konkurences pieaugums, jo īpaši vairumtirgos, ir palīdzējis ierobežot vairumtirdzniecības cenas. Jaunās patērētāju tiesības, kas ieviestas ar trešo enerģētikas paketi, nepārprotami ir uzlabojušas patērētāju stāvokli enerģijas tirgos.

Jaunieviesumi ir izraisījuši būtiskas pārmaiņas Eiropas elektroenerģijas tirgos. Strauji ir palielinājies no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas (*RES-E*) īpatsvars. Šī pārorientēšanās uz *RES-E* turpināsies, jo tā ir galvenais nosacījums, lai izpildītu Eiropas Savienības saistības saskaņā ar Parīzes klimata nolīgumu. *RES-E* fiziskās īpatnības — lielāka variabilitāte, mazāka prognozējamība un lielāka decentralizācija nekā tradicionālajā ražošanā — prasa pielāgot tirgus un tīkla darbības noteikumus elastīgākajam tirgus raksturam. Līdztekus valsts intervences pasākumi, kas bieži vien nav koordinēti, ir izraisījuši elektroenerģijas vairumtirgos kropļojumus, kas negatīvi ietekmē investīcijas un pārrobežu tirdzniecību⁷. Būtiskas pārmaiņas notiek arī tehnoloģiskajā jomā. Gandrīz visā Eiropā elektroenerģiju tirgo, izmantojot tā dēvēto „tirgu sasaistīšanu”, ko kopīgi organizē elektroenerģijas biržas un pārvades sistēmu operatori. Digitalizācija un internetā balstītu uzskaites un tirdzniecības risinājumu straujā attīstība ļauj nozarei, uzņēmumiem un pat mājsaimniecībām ražot un akumulēt elektroenerģiju, kā arī piedalīties elektroenerģijas tirgos, izmantojot tā dēvētos pieprasījuma reakcijas risinājumus. Nākamās desmitgades elektroenerģijas tirgu raksturos variablāka un decentralizētāka elektroenerģijas ražošana, lielāka dalībvalstu savstarpējā atkarība un jaunas tehnoloģiskās iespējas patērētājiem samazināt savus rēķinus un aktīvi iesaistīties elektroenerģijas tirgos, izmantojot pieprasījuma reakciju, pašpatēriņu vai akumulāciju.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (OV L 326, 8.12.2011., 1.–16. lpp.); Komisijas 2013. gada 14. jūnija Regula (ES) Nr. 543/2013 par datu iesniegšanu un publicēšanu elektroenerģijas tirgos un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 714/2009 I pielikuma grozīšanu (OV L 163, 15.6.2013., 1.–12. lpp.); Komisijas 2015. gada 24. jūlija Regula (ES) 2015/1222, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24.–72. lpp.); Komisijas 2016. gada 14. aprīļa Regula (ES) 2016/631, ar ko izveido tīkla kodeksu par ģeneratoriem piemērojamajām tīkla pieslēguma prasībām (OV L 112, 27.4.2016., 1.–68. lpp.); Komisijas 2016. gada 17. augusta Regula (ES) 2016/1388, ar ko izveido tīkla kodeksu par pieprasījuma pieslēgumu (OV L 223, 18.8.2016., 10.–54. lpp.); Komisijas 2016. gada 26. augusta Regula (ES) 2016/1447, ar ko izveido tīkla kodeksu par tīkla pieslēguma prasībām, kuras piemērojamas augstsprieguma līdzstrāvas sistēmām un līdzstrāvas sistēmai pieslēgtiem elektroenerģijas parka moduļiem (OV L 241, 8.9.2016., 1.–65. lpp.); Komisijas 2016. gada 26. septembra Regula (ES) 2016/1719, ar ko izveido nākotnes jaudas piešķiršanas vadlīnijas (OV L 259, 27.9.2016., 42.–68. lpp.); dalībvalstis ir devušas apstiprinājumu vēl citām vadlīnijām un tīkla kodeksiem, kuri gaida pieņemšanu.

⁷ Sk. Komisijas 2013. gada 5. novembra paziņojumu „Iekšējā elektroenerģijas tirgus darbība un optimāla publiskā intervence”, C(2013)7243 final.

Tādējādi pašreizējā elektroenerģijas tirgus modeļa iniciatīva ir paredzēta, lai pielāgotu spēkā esošos tirgus noteikumus jauniem tirgus apstākļiem un elektroenerģiju varētu brīvi aizvadīt tur, kur tā vairāk vajadzīga, un tad, kad tā vairāk vajadzīga, izmantojot nekropļotus cenu signālus, vienlaikus paplašinot patērētāju iespējas, gūstot maksimālu labumu sabiedrībai no pārrobežu konkurences un nodrošinot pareizos signālus un stimulus, lai veicinātu nepieciešamās investīcijas un dekarbonizētu energosistēmu. Tajā tiks piešķirta prioritāte arī energoefektivitātes risinājumiem, un tā palīdzēs kļūt par pasaules līderi enerģijas ražošanā no atjaunojamiem energoresursiem, tādējādi sekmējot Savienības mērķi saistībā ar darbavietu izveidi, izaugsmi un investīciju piesaisti.

Tirgus noteikumu pielāgošana

Spēkā esošo tirgus noteikumu pamatā ir ražošanas tehnoloģijas, kas dominējušas pēdējās desmitgades laikā, t. i., centralizētas, lielas, ar fosilo kurināmo darbināmas spēkstacijas, un ierobežota patērētāju līdzdalība. Tā kā variablai *RES-E* turpmāk būs aizvien būtiskāka nozīme ražošanas struktūrā un patērētājiem vajadzētu nodrošināt iespēju iesaistīties tirgos, ja viņi to vēlas, tad šie noteikumi ir jāpielāgo. *RES-E* sekmīgai integrācijai tirgū ļoti svarīgi ir īstermiņa elektroenerģijas tirgi, kuros var veikt *RES-E* pārrobežu tirdzniecību. Tas ir tāpēc, ka enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem pārsvarā var precīzi prognozēt tikai neilgi pirms faktiskās ražošanas (saistībā ar laikapstākļu mainīgumu). Tādu tirgu izveide, kuros drīkst piedalīties īsi pirms faktiskās piegādes (t. s. „tekošās dienas” vai „balansēšanas” tirgi), ir būtisks solis uz to, lai *RES-E* ražotāji varētu pārdot savu enerģiju, pamatojoties uz taisnīgiem noteikumiem, kā arī palielinātos likviditāte tirgū. Īstermiņa tirgi nodrošinās dalībniekiem jaunas saimnieciskās darbības iespējas piedāvāt „rezerves” risinājumus enerģijas jomā tad, kad ir liels pieprasījums un elektroenerģija no atjaunojamajiem energoresursiem tiek saražota nepietiekamos apjomos. Te jāmin iespēja patērētājiem pārorientēt savu pieprasījumu („pieprasījuma reakcija”), akumulācijas sistēmu operatori vai elastīgi ģeneratori. Tā kā variabilitātes problēmu risināšana mazos reģionos var būt ļoti dārga, variablās elektroenerģijas ražošanas sakopošana lielākos apgabalos varētu palīdzēt patērētājiem ietaupīt ievērojamas naudas summas. Tomēr integrētu īstermiņa tirgu joprojām trūkst.

Pašreizējo tirgus pasākumu nepilnības mazina enerģētikas nozares pievilcību jaunām investīcijām. Atbilstīgi savstarpēji savienota, uz tirgu balstīta energosistēma, kurā cenas atbilst tirgus signāliem, efektīvi veicinās nepieciešamos ieguldījumus ražošanā un pārvadē un nodrošinās, ka šie ieguldījumi tiks veikti tur, kur tie tirgū vairāk vajadzīgi, tādējādi samazinot vajadzību pēc valsts plānotajiem ieguldījumiem.

Nacionālie tirgus noteikumi (piemēram, cenu griesti) un nacionālie intervences pasākumi pašreiz neļauj cenām signalizēt, kad ir iestājies elektroenerģijas deficīts. Turklāt, ja cenu zonas nav pietiekami pārdomāti konfigurētas, tās ne vienmēr atspoguļo faktisko deficītu, bet gan iezīmē politiskās robežas. Jaunā tirgus modeļa mērķis ir uzlabot cenu signālus nolūkā novirzīt investīcijas tur, kur tās visvairāk vajadzīgas, tāpēc tiem jāatspoguļo tīkla vājās vietas un pieprasījuma centri, nevis valstu robežas. Cenu signāliem būtu arī jānodrošina pienācīga samaksa par elastīgajiem resursiem (kas ietver pieprasījuma reakciju un akumulāciju), jo šie resursi darbojas, saņemot atlīdzību par īsākiem laikposmiem (piemēram, modernas gāzes iekārtas, kuras izmanto tikai maksimumslodzes stundās, vai rūpnieciskā pieprasījuma samazināšana maksimumpieprasījuma vai sistēmas spriedzes laikā). Iedarbīgi cenu signāli arī nodrošina esošo ražošanas aktīvu sekmīgu dispečēšanu. Tāpēc ir svarīgi pārskatīt visus spēkā esošos noteikumus, kas kropļo cenu veidošanos (piemēram, noteikumus, kuros kā prioritāte noteikta konkrētu iekārtu nosūtīšana), lai aktivizētu un pilnīgi realizētu tās elastīguma iespējas, kuras var piedāvāt pieprasījuma puse.

Rūpniecisko, komerciālo un privāto patērētāju pilnīga integrēšana energosistēmā var palīdzēt izvairīties no apjomīgām izmaksām, ko rada elektroenerģijas ražošana rezerves kārtā un kas tiktu segtas no patērētāju kabatas. Šī integrācija pat ļauj patērētājiem gūt labumu no cenu svārstībām un pelnīt naudu no dalības tirgū. Tāpēc patērētāju līdzdalības aktivizēšana ir priekšnoteikums sekmīgai un izmaksefektīvai enerģētikas pārkārtošanai.

Enerģētikas savienības galvenā apņemšanās ir realizēt jaunu, uz patērētājiem orientētu kursu. Tomēr pašreizējie tirgus noteikumi bieži vien neļauj patērētājiem gūt labumu no šīm jaunajām iespējām. Lai gan patērētāji var ražot un uzglabāt elektrību, kā arī pārvaldīt savu enerģijas patēriņu daudz vienkāršāk nekā jebkad agrāk, pašreizējais mazumtirgus modelis neļauj tiem pilnībā izmantot šādas iespējas.

Vairumā dalībvalstu patērētājiem gandrīz nav vai pilnīgi nav stimula mainīt savu patēriņu, reaģējot uz cenu maiņu tirgos, jo reāllaika cenu signāli nenonāk līdz galapatērētājiem. Šī tirgus modeļa pakete ir iespēja izpildīt minētās saistības. Pārredzamāki reāllaika cenu signāli veicinās patērētāju līdzdalību — vai nu individuālu, vai tiem apvienojoties — un padarīs elektroenerģijas sistēmu elastīgāku, atvieglojot no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas integrāciju. Tehnoloģiju attīstība nozīmē ne tikai to, ka mājāsaimniecībām tiek nodrošināts liels energotaupības potenciāls, bet arī to, ka iekārtas un sistēmas, piemēram, sadzīves elektroniskās viedierīces, elektrotransportlīdzekļi, elektriskā apsilde, gaisa kondicionēšanas sistēmas un siltumsūkņi izolētās ēkās un centralizēta siltumapgāde un dzesēšana, var automātiski ņemt vērā cenu svārstības un savā ziņā sniegt ievērojamu un elastīgu ieguldījumu elektrotīklā. Lai patērētāji varētu gūt finansiālu labumu no šīm jaunajām iespējām, tiem jābūt piekļuvei atbilstīgām viedajām sistēmām, kā arī elektroenerģijas piegādes līgumiem ar dinamiskām cenām, kas saistītas ar tūlītējo darījumu tirgu. Turklāt patērētājiem, kas savu patēriņu koriģē atbilstoši cenu signāliem, pašreiz sāk piedāvāt jaunus pieprasījuma pakalpojumus: jauni tirgus aktori piedāvā pārvaldīt vairāku patērētāju elektroenerģijas patēriņu, maksājot viņiem kompensāciju par viņu elastību. Lai gan esošie ES tiesību akti šos pakalpojumus jau atbalsta, pierādījumi liecina, ka šie noteikumi nav spējuši sekmīgi novērst primāros tirgus šķēršļus šo pakalpojumu sniedzēju ienākšanai tirgū. Šie noteikumi ir jāpilnveido, lai vēl vairāk veicinātu šādus jaunus pakalpojumus.

Daudzās dalībvalstīs elektroenerģijas cenas nosaka nevis pieprasījums un piedāvājums, bet gan regulē publiskās iestādes. Cenu regulēšana var ierobežot patiesas konkurences rašanos, kavēt investīcijas un jaunu tirgus dalībnieku parādīšanos. Tāpēc Komisija Enerģētikas savienības pamatstratēģijā⁸ apņēmusies pakāpeniski atcelt regulētas cenas, kas zemākas par izmaksām, un mudināt dalībvalstis izveidot ceļvedi visu regulēto cenu pakāpeniskai atcelšanai. Jaunā tirgus modeļa mērķis ir nodrošināt, ka piegādes cenas ir brīvas no jebkādas publiskās intervences un ka tiek piemēroti tikai pienācīgi pamatoti izņēmumi.

Strauji krītošās tehnoloģiju izmaksas nozīmē, ka aizvien vairāk patērētāju var samazināt savus enerģijas rēķinus, izmantojot tādas tehnoloģijas kā jumta saules baterijas un akumulatori. Tomēr enerģijas pašražošanu joprojām kavē kopīgu noteikumu trūkums attiecībā uz „ražojošiem patērētājiem”. Attiecīgi noteikumi varētu likvidēt šos šķēršļus, piemēram, nodrošinot patērētāju tiesības ražot enerģiju savam patēriņam un pārdot pārpalikumu tīklā, vienlaikus ņemot vērā izmaksas un ieguvumus visai sistēmai kopumā (piemēram, atbilstīgu līdzdalību tīkla izmaksās).

⁸ Sk. paziņojumu „Pamatstratēģija spēcīgai Enerģētikas savienībai ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku”, COM(2015)0080.

Vietējās enerģētikas kopienas var būt efektīvs veids, kā pārvaldīt enerģiju kopienas līmenī, patērējot savu saražoto elektroenerģiju vai nu tieši energoapgādei, vai (centralizētai) siltumapgādei un dzesēšanai, pieslēdzoties vai nepieslēdzoties pie sadales sistēmām. Lai nodrošinātu, ka šādas iniciatīvas var brīvi attīstīties, jaunajā tirgus modelī dalībvalstīm ir izvirzīta prasība izstrādāt atbilstošu tiesisko regulējumu savu darbību veicināšanai.

Šodien vairāk nekā 90 % variabla atjaunojamo energoresursu ir savienoti ar sadales tīkliem. Vietējās ražošanas integrācija faktiski ir veicinājusi tīklu tarifu būtisku pieaugumu mājāsaimniecību patērētājiem. Turklāt ir ievērojami pieauguši nodokļi un nodevas tīkla paplašināšanas un atjaunojamo energoresursu investīciju finansēšanai. Jaunais tirgus modelis un Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšana nodrošina iespēju novērst šīs nepilnības, kas var neproporcionāli ietekmēt atsevišķus mājāsaimniecību patērētājus.

Ja dažas no grūtībām, kas saistītas ar variablu elektroenerģijas ražošanu, sadales sistēmu operatoriem (SSO) ļautu risināt lokālākā līmenī (piemēram, pārvaldīt vietējos elastīguma resursus), tas varētu ievērojami samazināt tīkla izmaksas. Tomēr, tā kā daudzi SSO ietilpst vertikāli integrētos uzņēmumos, kas aktīvi darbojas arī piegādes jomā, ir jāizstrādā regulatīvi aizsargmehānismi, lai nodrošinātu SSO neitralitāti saistībā ar to jaunajām funkcijām, piemēram, datu pārvaldību un elastības izmantošanu, lai risinātu vietējas pārslodzes problēmas.

Vēl viens būtisks konkurences un patērētāju iesaistīšanās virzītājspēks ir informācija. Komisijas iepriekšējās apspriedes un pētījumi ir pierādījuši, ka patērētāji sūdzas par elektroenerģijas tirgu pārredzamības trūkumu, kas samazina to iespējas gūt labumu no konkurences un aktīvi piedalīties tirgos. Patērētāji nejūtas pietiekami informēti par alternatīviem piegādātājiem, jaunu energopakalpojumu pieejamību un sūdzas par piedāvājumu un procedūru sarežģītību piegādātāju maiņas gadījumā. Šī reforma nodrošinās arī datu aizsardzību, jo jaunu tehnoloģiju (jo īpaši viedo uzskaites sistēmu) aizvien plašāka izmantošana radīs virkni enerģētikas datu, kam ir augsta komerciālā vērtība.

Liekot enerģijas tirgus uzmanības centrā patērētājus, būtisks apsvērums jaunajā tirgus modelī ir veids, kā nodrošināt, lai neaizsargātākā sabiedrības daļa ir aizsargāta un kopējais enerģētiskais nabadzīgo mājāsaimniecību skaits vairs nepalielinās. Pieaugot enerģētiskās nabadzības līmenim, kā arī trūkstot skaidrībai par piemērotākajiem līdzekļiem patērētāju neaizsargātības un enerģētiskās nabadzības novēršanai, jaunā tirgus modeļa priekšlikumā paredzēts, ka dalībvalstīm pienācīgi jānovērtē un regulāri jāuzrauga enerģētiskā nabadzība, pamatojoties uz ES līmenī noteiktiem principiem. Papildu pasākumi enerģētiskās nabadzības novēršanai ir paredzēti pārskatītajā Energoefektivitātes direktīvā un Ēku energoefektivitātes direktīvā.

Elektroapgādes drošība

Elektroapgādes drošība ir obligāta mūsdienu sabiedrībā, kas savā ziņā atkarīga no elektroenerģijas un interneta vadītām sistēmām. Tādēļ ir jānovērtē Eiropas elektroenerģijas sistēmas spēja nodrošināt pietiekamu ražošanas jaudu un elastību, lai vienmēr tiktu garantēta droša elektroapgāde (resursu pietiekamība). Apgādes drošības garantēšana ir ne tikai valsts pienākums, bet arī galvenais Eiropas enerģētikas politikas pīlārs⁹. To nosaka tas, ka pilnīgi savstarpēji savienotā un sinhronizētā tīklā ar labi funkcionējošiem tirgiem apgādes drošību var organizēt efektīvāk un konkurētspējīgāk nekā tikai valsts līmenī. Bieži vien atsevišķās dalībvalstīs tīkla stabilitāte ir stipri atkarīga no kaimiņvalstu elektroenerģijas plūsmām, tāpēc potenciālām apgādes drošības problēmām parasti ir reģionāla ietekme. Šā iemesla dēļ efektīvākie tiesiskās aizsardzības līdzekļi attiecībā uz valsts energoražošanas deficītu nereti ir

⁹ Sk. LESD 194. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

reģionālie risinājumi, kas ļauj dalībvalstīm gūt labumu no ražošanas pārpalikumiem citās valstīs. Tādēļ būtu jāievieš — ievērojot kopīgi saskaņotu metodiku — koordinēts Eiropas ražošanas pietiekamības novērtējums, lai gūtu reālu priekšstatu par iespējamām ražošanas vajadzībām, ņemot vērā elektroenerģijas tirgu integrāciju un potenciālās plūsmas no citām valstīm. Ja koordinētais pietiekamības novērtējums liecina, ka atsevišķās valstīs vai reģionos ir nepieciešami jaudas mehānismi, tad šādi mehānismi būtu jāizstrādā tā, lai līdz minimumam samazinātu iekšējā tirgus kropļojumus. Tādēļ, lai novērstu sadrumstalotu valsts jaudas mehānismu risku, kas var radīt jaunus tirgus šķēršļus un apdraudēt konkurenci, būtu jānosaka skaidri un pārredzami kritēriji, kas mazinātu pārrobežu tirdzniecības kropļojumus, palielinātu pieprasījuma reakcijas izmantošanu un samazinātu faktorus, kuri ietekmē dekarbonizāciju¹⁰.

Reģionālās sadarbības stiprināšana

ES dalībvalstu ciešais starpsavienojums, izmantojot kopējo Eiropas tīklu, ir unikāls visā pasaulē, un tam ir liela vērtība tajos gadījumos, kad efektīvi jārisina jautājumi par enerģētikas pārkārtošanu. Ja nav iespēju paļauties uz ražošanu vai pieprasīt resursus no citām dalībvalstīm, enerģētikas pārkārtošanas izmaksas patērētājiem varētu būtiski pieaugt. Šodien sistēmas darbība pārrobežu līmenī ir daudz vairāk savstarpēji saistīta, nekā tas bija iepriekš. Tas saistīts ar to, ka ir palielinājusies variablā un decentralizētā enerģijas ražošana, kā arī ar to, ka ir ciešāka tirgus integrācija, jo īpaši īsākos tirgus laikposmos. Tas nozīmē arī to, ka regulatoru vai tīkla operatoru darbībām valsts līmenī var būt tūlītēja ietekme uz citām ES dalībvalstīm. Pieredze rāda, ka nesaskaņoti valsts lēmumi var radīt būtiskas izmaksas Eiropas patērētājiem.

Fakts, ka dažos starpsavienotajos tiek izmantoti tikai 25 % no to jaudas — bieži vien nesaskaņotu valsts ierobežojumu dēļ un tādēļ, ka dalībvalstis nav spējušas vienoties par attiecīgām cenu zonām —, liecina, ka ir jāuzlabo koordinācija starp pārvades sistēmu operatoriem (PSO) un regulatoriem. Veiksmīgi piemēri par brīvprātīgu un obligātu sadarbību starp PSO, regulatoriem un valdībām ir pierādījuši, ka reģionālā sadarbība var uzlabot tirgus darbību un ievērojami samazināt izmaksas. Atsevišķās jomās, piemēram, attiecībā uz ES līmeņa „tirgu sasaistīšanas” mehānismu, PSO sadarbība ir jau kļuvusi obligāta, bet vairākuma balsošanas sistēma vairākos jautājumos ir pierādījusi, ka ir veiksmīga tajās jomās, kur brīvprātīga sadarbība (atstājot katram PSO veto tiesības) nav devusi efektīvus rezultātus reģionālo problēmu risināšanā. Ņemot vērā šo veiksmīgo piemēru, obligātā sadarbība būtu jāattiecinā arī uz citām tiesiskā regulējuma jomām. Lai to panāktu, PSO reģionālajos operatīvajos centros (ROC) varētu lemt par tiem jautājumiem, saistībā ar kuriem sadrumstalotas un nekoordinētas valsts darbības varētu negatīvi ietekmēt tirgu un patērētājus (piemēram, šādās jomās: sistēmas darbība, starpsavienotāju jaudas aprēķini un piegādes drošība un riskgatavība).

Regulatīvās uzraudzības pielāgošana reģionāliem tirgiem

Ir lietderīgi arī regulatīvo uzraudzību pielāgot jaunajām tirgus realitātēm. Pašreiz visus galvenos regulatīvos lēmumus pieņem valsts regulatori — pat gadījumos, kad vajadzīgs kopējs reģionāls risinājums. Lai gan ACER ir bijusi veiksmīga nodrošinot forumu valsts regulatoru atšķirīgo interešu saskaņošanai, pašreiz tās galvenā funkcija ir saistīta tikai ar koordinēšanu, konsultēšanu un uzraudzību. Lai gan tirgus dalībnieki aizvien vairāk sadarbojas pārrobežu līmenī un pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu reģionālā vai pat

¹⁰ Šajā kontekstā sk. arī priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par riskgatavību elektroenerģijas sektorā, kas aptver piegādes drošības riskus, kas saistīti ar elektroenerģētisko krīzes situāciju pārvarēšanu.

Savienības līmenī¹¹ par konkrētiem jautājumiem, kas skar tīkla darbību un elektroenerģijas tirdzniecību, regulatīvā līmenī šīm reģionālo lēmumu pieņemšanas procedūrām nav ekvivalenta. Tādēļ regulatīvā uzraudzība joprojām ir sadrumstalota, radot atšķirīgu lēmumu un nevajadzīgu kavējumu risku. *ACER* pilnvaru stiprināšana attiecībā uz tiem pārrobežu jautājumiem, kam vajadzīgs saskaņots reģionālais lēmums, varētu palīdzēt ātrāk un efektīvāk pieņemt lēmumus par pārrobežu jautājumiem. Valstu regulatori, kas *ACER* pieņem lēmumus par šiem jautājumiem ar balsu vairākumu, varētu joprojām būt pilnībā iesaistīti šajā procesā.

Tāpat šķiet lietderīgi precīzāk noteikt elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkla (*ENTSO-E*) pienākumus, lai stiprinātu tā koordinēšanas spēju un padarītu tā lēmumu pieņemšanas procesu daudz pārredzamāku.

Teksta precizējumi

Visbeidzot, Elektroenerģijas regulas, *ACER* regulas un Elektroenerģijas direktīvas pārstrādāto redakciju izmantos, lai veiktu vairākus redakcionālus precizējumus atsevišķos spēkā esošos noteikumos, bet dažus no tiem pārstrukturētu, lai šo trīs tiesību aktu tehniski sarežģītākos noteikumus padarītu vairāk saprotamus, neskarot šo noteikumu būtību.

• Saskaņība ar citiem noteikumiem un priekšlikumiem šajā politikas jomā

Šī tirgus modeļa iniciatīva ir cieši saistīta ar citiem paralēli izvirzītiem enerģētikas un klimata leģislatīvajiem priekšlikumiem. Proti, tas attiecas uz Eiropas energoefektivitātes uzlabošanas iniciatīvām, atjaunojamo energoresursu paketi un visaptverošo iniciatīvu, kas skar Enerģētikas savienībai paredzētos pārvaldes un ziņošanas mehānismus. Visas šīs iniciatīvas paredzētas, lai īstenotu pasākumus, kas vajadzīgi mērķa sasniegšanai par konkurētspējīgu, drošu un ilgtspējīgu Enerģētikas savienību. Šo atšķirīgo iniciatīvu — kurā ir no vairāki leģislatīvi un neleģislatīvi ietekmes līdzekļi — apvienošanas mērķis ir nodrošināt lielāko saskaņotību starp šiem dažādajiem, bet savstarpēji cieši saistītajiem politikas priekšlikumiem.

Tādēļ, kaut gan šis priekšlikums ir vērsts uz tirgus noteikumu atjaunināšanu, lai pāreja uz tīru enerģiju būtu ekonomiski izdevīga, šie noteikumi darbojas sinerģijā ar plašāko ES klimata un enerģētikas politikas satvaru. Šīs saites sīkāk paskaidrotas Komisijas ietekmes novērtējumā¹².

Šis priekšlikums ir cieši saistīts ar priekšlikumu par pārskatīto Atjaunojamo energoresursu direktīvu, ar ko paredz sistēmu 2030. gada atjaunojamo energoresursu mērķa sasniegšanai, kā arī principus attiecībā uz atjaunojamo energoresursu atbalsta shēmām, kas padarītu tos vairāk orientētus uz tirgu, izmaksu ziņā lietderīgus un vairāk reģionalizētus tajos gadījumos, kad dalībvalstis izvēlas saglabāt atbalsta shēmas. Šie pasākumi, kuru mērķis ir integrēt atjaunojamās energoresursus tirgū, piemēram, noteikumi par nosūtīšanu, tirgus šķēršļiem pašpatēriņam un citiem tirgus pieejamības principiem — kas iepriekš bija iekļauti Atjaunojamo energoresursu direktīvā —, pašreiz ir integrēti Elektroenerģijas regulā un Elektroenerģijas direktīvā.

Priekšlikums regulai par Enerģētikas savienības pārvaldi palīdzēs nodrošināt politikas saskaņotību, racionalizējot dalībvalstu plānošanas un ziņošanas pienākumus, lai uzlabotu konverģences atbalstu attiecībā uz ES līmenī noteiktajiem enerģētikas un klimata mērķiem. Tam kā jaunam plānošanas, ziņošanas un uzraudzības instrumentam ir jāatspoguļo dalībvalsts

¹¹ Sk., piemēram, Komisijas 2015. gada 24. jūlija Regulas (ES) Nr. 2015/1222 9. pantu, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24.–72. lpp.).

¹² [OP: lūdz, norādiet saiti uz ietekmes novērtējumu.]

panākumi, kas gūti, īstenojot Eiropas līmeņa tirgus prasības, kas ieviestas, īstenojot spēkā esošos tiesību aktus.

Priekšlikums regulai par riskgataavību elektroenerģijas sektorā papildina pašreizējo priekšlikumu, jo īpaši pievēršoties valdības pasākumiem, kas paredzēti, lai pārvarētu elektroenerģētiskās krīzes situācijas un novērstu īstermiņa riskus elektrosistēmai.

Pašreizējais priekšlikums ir cieši saskaņots ar Komisijas konkurences politiku enerģētikas jomā. Tajā jo īpaši ietverti Komisijas apsekojuma rezultāti par nozares jaudas mehānismiem, nodrošinot pilnīgu saskaņotību ar Komisijas enerģētikas valsts atbalsta īstenošanas politiku.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums paredzēts, lai īstenotu Enerģētikas savienības galvenos mērķus, kā noteikts dokumentā „Pamatstratēģija spēcīgai Enerģētikas savienībai ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku”. Kā minēts jau iepriekš, paketē iekļautā informācija arī ir saskaņā ar Savienības nesen pausto pasaules līmeņa apņemšanos sasniegt vērienīgus klimata mērķus atbilstīgi nolīgumam, kas noslēgts Parīzē ANO Pušu konferences 21. sesijā (*COP21*). Pašreizējais priekšlikums savstarpēji pastiprina un papildina priekšlikumu par ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas pārskatīšanu, kas ierosināts 2015. gada jūlijā.

Turklāt tiktāl, ciktāl elektroenerģijas tirgus modeļa pārskatīšanas mērķis ir padarīt Eiropas enerģijas tirgu konkurētspējīgāku un pieejamāku jaunām energotehnoloģijām, šis priekšlikums arī sekmē Savienības mērķu sasniegšanu par darbavietu izveidi un izaugsmi. Nodrošinot tirgus iespējas jaunām tehnoloģijām, šis priekšlikums sekmēs vairāku tādu produktu un pakalpojumu ieviešanu, kas varētu sniegt Eiropas uzņēmumiem pirmsācēja priekšrocības, jo pāreja uz tīro enerģiju attīstās visā pasaulē.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ierosināto pasākumu juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 194. pants, kurā konsolidētas un paskaidrotas ES kompetences enerģētikas jomā. Saskaņā ar LESD 194. pantu ES enerģētikas politikas galvenie mērķi ir šādi: nodrošināt enerģijas tirgus darbību; nodrošināt energoapgādes drošību Savienībā; veicināt energoefektivitāti un taupību, kā arī jaunu un neizsīkstošu enerģijas veidu attīstību; un veicināt enerģijas tīklu savstarpēju savienojamību.

Šī iniciatīva pamatojas arī uz visaptverošu tiesību aktu kopumu, kuri pieņemti un atjaunināti pēdējo divu desmitgažu laikā. Izvīrnot mērķi izveidot iekšējo enerģijas tirgu, ES laikposmā no 1996. gada līdz 2009. gadam ir pieņēmusi trīs secīgas tiesību aktu paketes ar galveno mērķi par tirgu integrēšanu un valstu elektroenerģijas un gāzes tirgu liberalizēšanu. Šie noteikumi aptver plašu aspektu loku — piekļuvi tirgum, tā pārredzamību, patērētāju tiesības un regulatīvo iestāžu neatkarību (te minēti tikai daži no aspektiem).

Ņemot vērā spēkā esošos tiesību aktus un pieaugošās enerģijas tirgus integrācijas vispārējo trajektoriju, pašreizējā iniciatīva arī būtu jāuztver kā daļa no pastāvīgiem centieniem nodrošināt Eiropas enerģijas tirgu integrāciju un efektīvu darbību.

Eiropadomes¹³ un Eiropas Parlamenta nesēn paustie aicinājumi rīkoties ES līmenī, lai pabeigtu Eiropas enerģijas tirgus izveidi, arī ir radījuši papildu pamatu rīcībai.

- **Subsidiaritāte**

Ierosinātie noteikumu grozījumi regulā par elektroenerģijas tirgiem, direktīvā par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un regulā, ar ko izveido Eiropas Energo regulatoru sadarbības aģentūru, ir vajadzīgi, lai sasniegtu mērķi par integrētu ES elektroenerģijas tirgu, taču valsts līmenī tas nav sasniedzams tikpat efektīvi. Kā sīkāk izklāstīts pārstrādāto tiesību aktu novērtējumā¹⁴, pierādījumi liecina, ka izolētas valsts pieejas ir aizkavējušas iekšējā enerģijas tirgus īstenošanu, radot nepiemērotus un nesaderīgus regulatīvos pasākumus, intervenču nevajadzīgu dublēšanos un kavēšanos saistībā ar tirgus nepilnību labošanu. Tādu iekšējo enerģijas tirgu, kas visiem nodrošina konkurētspējīgu un ilgtspējīgu enerģiju, nevar izveidot, pamatojoties uz sadrumstalotiem valstu noteikumiem, ja tie attiecas uz enerģijas tirdzniecību, kopīga tīkla darbību un noteiktu produkta standartizācijas līmeni.

ES elektroenerģijas tirgu starpsavienotības uzlabošana paredz ciešāku koordināciju starp valstu dalībniekiem. Savstarpējas energoatkarības un tīklu starpsavienojumu dēļ valsts politikas intervences elektroenerģijas nozarē tieši ietekmē kaimiņu dalībvalstis. Arvien grūtāk ir nodrošināt tīkla stabilitāti un tā efektīvu darbību tikai valsts līmenī, jo pieaugošā pārrobežu tirdzniecība, decentralizētas ražošanas ieviešana un aktīvāka patērētāju līdzdalība palielina pārplūšanas efekta iespējamību. Neviena valsts nevar sekmīgi darboties vienatnē, un vienpusējas rīcības sekas laika gaitā ir kļuvušas vēl izteiktākas. Šis vispārējais princips attiecas uz virkni pasākumu, kas ieviesti ar pašreizējo priekšlikumu, neatkarīgi no tā, vai tie skar enerģijas tirdzniecību, tīkla darbību vai patērētāju patiesu līdzdalību.

Tā kā bieži vien kopīgiem reģionāliem jautājumiem, attiecībā uz kuriem jāpieņem saskaņots lēmums, ir būtiska ekonomiskā ietekme uz atsevišķām dalībvalstīm, iepriekšējā pieredze pierāda, ka brīvprātīga sadarbība — lai gan tā ir lietderīga daudzās dalībvalstu sadarbības jomās — nereti nav spējusi atrisināt tehniski sarežģītus konfliktus, kam ir liela ietekme uz sadali starp dalībvalstīm¹⁵. Pašreizējās brīvprātīgās iniciatīvas, piemēram, Piecpusējais enerģētikas forums, ir ierobežotas arī ģeogrāfiskā ziņā, jo tās attiecas tikai uz atsevišķām ES elektroenerģijas tirgus daļām un ne vienmēr apvieno visas valstis, kas ir fiziski ciešāk savstarpēji saistītas.

To ilustrē konkrēts piemērs, proti, nesaskaņota valstu politika attiecībā uz sadales tarifu principiem var izkropļot iekšējo tirgu tiktāl, ka izklaidēto elektroenerģijas ražošanu vai enerģijas akumulācijas pakalpojumus ietekmēs ļoti dažādi stimuli dalībai tirgū. Līdz ar jaunu tehnoloģiju ieviešanu un aizvien pieaugošo energopakalpojumu tirdzniecību pārrobežu līmenī ES rīcībai ir būtiska vērtība, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un efektīvākus tirgus rezultātus visām iesaistītajām pusēm.

ACER koordinācijas funkcija ir pielāgota jaunajām parādībām enerģijas tirgos, piemēram, lielākai vajadzībai pēc koordinācijas sakarā ar pieaugošām enerģijas plūsmām pāri robežām un enerģijas ražošanai no nepastāvīgiem *RES-E*. Neatkarīgajām valstu regulatīvajām iestādēm

¹³ Eiropadome 2011. gada februārī izvirzīja mērķi pabeigt iekšējā enerģētikas tirgus izveidi 2014. gadā un attīstīt starpsavienotību, lai izbeigtu atsevišķu dalībvalstu tīkla izolāciju līdz 2015. gadam. Eiropadome 2016. gada jūnijā aicināja arī izstrādāt vienotā tirgus stratēģiju enerģētikas jomā ar rīcības plāniem, kas jāierosina Komisijai un jāīsteno līdz 2018. gadam.

¹⁴ [OP: lūdzu, norādiet saiti uz ietekmes novērtējumu — novērtējumu daļu].

¹⁵ Sk., piemēram, apspriedi par pārslodzes vadību centrālajā Eiropā, kur valstu atšķirīgās intereses būtiski aizkavēja tirgus integrācijas uzlabošanu.

(VRI) ir būtiska loma regulatīvās uzraudzības nodrošināšanā savas valsts enerģētikas nozarē. Tomēr sistēmā, kas starp dalībvalstīm kļūst arvien savstarpēji atkarīgāka — gan ciktāl tas attiecas uz tirgus darījumiem, gan sistēmas darbību —, ir vajadzīga regulatīvā uzraudzība, kas pārsniedz valsts robežas. *ACER* ir organizācija, kas izveidota, lai nodrošinātu šādu regulatīvo uzraudzību situācijās, kas attiecas uz vairāk nekā divām dalībvalstīm. Ir saglabāta *ACER* kā galvenā valstu regulatoru darbību koordinatora loma; *ACER* ierobežotā apjomā ir piešķirtas papildu pilnvaras tajās jomās, kur sadrumstalotība valstu lēmumu pieņemšanā par pārrobežu nozīmes jautājumiem varētu radīt problēmas vai nesaskaņotību iekšējā tirgū. Piemēram, reģionālo operatīvo centru izveide, ko paredz [Regula (EK) Nr. 714/2009, kuras pārstrādāta redakcija ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 861/2], prasa pārvalstisku uzraudzību, kas jāīsteno *ACER*, jo reģionālie operatīvie centri aptver vairākas dalībvalstis. Līdzīgā kārtā ES mērogā koordinēts pietiekamības novērtējums, ko paredz [Regula (EK) Nr. 714/2009, kuras pārstrādāta redakcija ierosināta ar priekšlikumu COM(2016) 861/2], prasa, lai par metodiku un aprēķiniem tiktu sniegts regulatīvs apstiprinājums, ko var uzticēt tikai *ACER*, jo pietiekamības novērtējums jāveic visās dalībvalstīs.

Lai gan jaunu uzdevumu uzticēšana *ACER* nozīmē, ka būs vajadzīgi papildu darbinieki, *ACER* savā koordinatora lomā samazinās slogu valstu iestādēm, tādējādi atslogojot administratīvos resursus nacionālā līmenī. Ierosinātā pieeja nozīmēs regulatīvo procedūru racionalizāciju (piem., paredzot tiešu apstiprinājumu no *ACER*, nevis 28 atsevišķus apstiprinājumus). Metodiku (piem., attiecībā uz pietiekamības novērtēšanu) koordinēta izstrāde samazinās darba apjomu, kas jāpaveic valstu iestādēm, un ļaus izvairīties no papildu darba, ko varētu radīt problēmas saistībā ar nesaskaņotām nacionālajām regulatīvajām darbībām.

• **Proporcionalitāte**

Elektroenerģijas regulā, Elektroenerģijas direktīvā un *ACER* regulā ietvertie politikas risinājumi cenšas pielāgot elektroenerģijas tirgus modeli arvien pieaugošajai decentralizētās ražošanas daļai un pastāvīgajai tehnoloģiju attīstībai.

Ierosinātās reformas ir stingri vērstas uz to, kas ir obligāti vajadzīgs, lai sasniegtu nepieciešamo progresu attiecībā uz iekšējo tirgu, vienlaikus atstājot pašas svarīgākās kompetences un pienākumus dalībvalstu, valstu regulatoru un valstu dalībnieku ziņā.

Ietekmes novērtējumā ir konsekventi noraidīti varianti, kuros apsvērta vēl plašāka saskaņošana, piemēram, ierosinājumi iecelt vienu neatkarīgu Eiropas energoregulatoru vai vienu integrētu Eiropas pārvades sistēmas operatoru vai noteikt bezierunu valsts intervences aizliegumus bez iespējām saņemt atbrīvojumu. Šo priekšlikumu mērķis drīzāk ir rast līdzsvarotus risinājumus, kas tikai ierobežo valsts kompetenci regulatīvas darbības jomā, kur saskaņota darbība nepārprotami dod lielāku labumu patērētājiem.

Pieņemto rīcībpolitikas variantu mērķis ir radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visām ražošanas tehnoloģijām un novērst tirgus kropļojumus tā, lai cita starpā atjaunojamie energoresursi enerģijas tirgū var konkurēt, pamatojoties uz vienādiem nosacījumiem. Turklāt visiem tirgus dalībniekiem būtu jāuzņemas finansiāla atbildība par tīkla saglabāšanu līdzsvarā. Šķēršļi tiem pakalpojumiem, kas nodrošina tīkla elastību, piemēram, pieprasījuma reakcijas pakalpojumiem, tiks novērsti. Turklāt šādi pasākumi rada īstermiņa tirgu ar lielāku likviditāti, lai cenu svārstības varētu pareizi atspoguļot deficītu un piedāvāt atbilstošus stimulus elastīgam tīklam.

Mazumtirgus līmenī dalībvalstis tiks arī rosinātas pakāpeniski atcelt vispārēju cenu regulēšanu, sākot ar cenām, kas zemākas par izmaksām. Neaizsargātus patērētājus var aizsargāt, nosakot pārejas posmu cenu regulēšanai. Lai vēl vairāk palielinātu konkurenci,

līguma izbeigšanas maksas izmantošana tiks ierobežota, tādējādi veicinot piegādātāju maiņu. Tāpat arī augsta līmeņa principi nodrošinās to, ka enerģijas rēķini būs skaidri un viegli saprotami, kā arī tiks piešķirta nediskriminējoša piekļuve patērētāja datiem, vienlaikus saglabājot vispārējos konfidencialitātes noteikumus.

Saskaņā ar elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecības attīstību un tirgus pakāpenisku integrāciju institucionālā sistēma tiks pielāgota atbilstīgi nepieciešamībai pēc papildu regulatīvās sadarbības un jauniem uzdevumiem. ACER ir jādod papildu uzdevumi, jo īpaši saistībā ar energosistēmas reģionālo darbību, vienlaikus saglabājot valstu regulatoru galveno nozīmi enerģijas tirgus regulēšanā.

Lai visi varianti atbilstu proporcionalitātes prasībām, tie ir padziļināti pārbaudīti priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā. Tādējādi būtu jānorāda, ka ierosinātajos politikas risinājumos ir piedāvāts kompromiss starp augšupējām iniciatīvām un lejupēju tirgus regulēšanu. Saskaņā ar proporcionalitātes principu šie pasākumi nekādā veidā nevar aizstāt valstu valdību, VRI un PSO funkcijas saistībā ar dažādu svarīgu uzdevumu veikšanu. Jebkurā gadījumā valstu regulatori tiek aicināti rīkot sanāksmes daudz efektīvāk kādā reģionālā struktūrā — gan oficiāli, gan neoficiāli —, lai risinātu jautājumus, kuri izriet no elektroenerģijas sistēmas pārvaldības, tādā apjomā, kas ir samērojams ar problēmas apjomu.

Neatbalstot „pilnīgas saskaņošanas” pieeju, šie pasākumi rada vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem tirgus dalībniekiem, jo īpaši tur, kur tirgus iespējas pārsniedz valsts robežas. Visbeidzot, noteikumu un produktu zināma standartizācija ir būtiska efektīvai elektroenerģijas tirdzniecībai pāri robežām, savukārt lēmumi par tīkla darbību varētu radīt nepietiekamus tirgus rezultātus, ja tos atstāj atsevišķu dalībvalstu un tādu regulatoru ziņā, kas darbojas izolēti. Nepastarpinātā pieredze kopīgu tīkla un tirdzniecības noteikumu (tā dēvēto „tīkla kodeksu” un „vadlīniju”) noteikšanā un pieņemšanā kopš trešās enerģētikas paketes izstrādes 2009. gadā pierāda, ka tam, ka regulatori un valstu iestādes rīko sanāksmes, lai vienotos par kopīgiem noteikumiem un metodiku — gan augsta līmeņa, gan tehniskajiem principiem —, ir skaidra pievienotā vērtība.

Starp mazumtirgiem un vairumtirgiem vērojams aizvien lielāks konkurētspējas trūkums, turklāt mazumtirgi joprojām atpaliek patērētājiem nodrošināmo pakalpojuma piedāvājumu un konkrētu ieguvumu ziņā. Uzraugot enerģētisko nabadzību, patērētājiem paredzētās informācijas pārredzamību un skaidrību un piekļuvi datiem, ierosinātie pasākumi nevajadzīgi neierobežos valsts prerogatīvas.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Pieņemot šo priekšlikumu, tiks grozīti galvenie tiesību akti, kas bija trešajā enerģētikas paketē. Tas attiecas uz Elektroenerģijas regulu (Nr. 714/2009) un Elektroenerģijas direktīvu (2009/72/EK), kā arī uz regulu, ar ko izveido ACER (Nr. 713/2009). Minēto tiesību aktu pārstrādāšana uzlabos juridisko skaidrību. Tāda akta izmantošana, ar kuru izdara grozījumus, var būt nepietiekama, lai aptvertu plašu jaunu noteikumu kopumu. Tādējādi saistībā ar instrumenta izvēli ir jāpārskata noteikumi, kas jau pieņemti un īstenoti kā dabisks spēkā esošo tiesību aktu attīstības rezultāts.

3. EX POST NOVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post novērtējumi/spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Komisijas dienesti ir novērtējuši pašreizējā tiesiskā regulējuma (trešās enerģētikas paketes) atbilstību pieciem noteiktiem kritērijiem — piemērotībai, efektivitātei, lietderībai, saskanībai

un ES pievienotajai vērtībai. Kopā ar ietekmes novērtējumu ir veikts atsevišķs novērtējums, un šā novērtējuma rezultāti ir atspoguļoti ietekmes novērtējuma problēmu noteikšanas daļā.

Izvērtējumā tika secināts, ka kopumā trešās enerģētikas paketes mērķis — palielināt konkurenci un novērst šķēršļus pārrobežu konkurencei elektroenerģijas tirgos — ir izpildīts. Aktīva tiesību aktu izpilde ir radījusi pozitīvus rezultātus attiecībā uz elektroenerģijas tirgu un patērētājiem, kā arī tirgi kopumā ir mazāk koncentrēti un vairāk integrēti nekā 2009. gadā. Attiecībā uz mazumtirgiem jaunu patērētāju tiesību kopums, kas ieviests ar trešo enerģētikas paketi, ir nepārprotami uzlabojis patērētāju stāvokli enerģijas tirgos.

Tomēr trešās enerģētikas paketes noteikumu panākumi saistībā ar iekšējā elektroenerģijas tirgus izveidi joprojām nav pietiekami vairākās jomās gan vairumtirdzniecības, gan mazumtirdzniecības līmenī. Kopumā novērtējumā tika konstatēts, ka lielu labumu joprojām var gūt, uzlabojot tirgus modeļa struktūru, un par to liecina neizmantotais vispārējās labklājības pieaugums un patērētāju galīgie ieguvumi. Vairumtirgu līmenī joprojām ir šķēršļi pārrobežu tirdzniecībai un reti tiek pilnīgi izmantotas starpsavienotāju jaudas. Tam par iemeslu cita starpā ir nepietiekama sadarbība starp nacionālo tīklu operatoriem un regulatoriem saistībā ar starpsavienotāju kolietošanu. Iesaistīto pušu valstiskā pieeja joprojām daudzos gadījumos nepieļauj efektīvus pārrobežu risinājumus un galu galā ierobežo citādi izdevīgās pārrobežu plūsmas. Šī situācija nav vienāda visos tirgos un laikposmos — nākamās dienas, tekošās dienas un balansēšanas tirgos vērojamas dažādas integrācijas pakāpes.

Attiecībā uz mazumtirgiem konkurences rādītāji varētu būt ievērojami uzlabojušies. Elektroenerģijas cenas dalībvalstīs joprojām ievērojami atšķiras ar tirgu nesaistītu iemeslu dēļ, bet mājāsaimniecībām cenas ir nepārtraukti augušas, jo pēdējos gados ir būtiski palielinājušās nenovēršamās izmaksas, proti, tīkla izmaksas, nodokļi un nodevas. Attiecībā uz patērētāju aizsardzību pieaugošā enerģētiskā nabadzība, kā arī skaidrības trūkums par piemērotākajiem līdzekļiem patērētāju neaizsargātības un enerģētiskās nabadzības novēršanai, iekšējā enerģijas tirgū aizvien vairāk padziļinās. Ar piegādātāju maiņu saistītās maksas, piemēram, līguma izbeigšanas izdevumi, turpina būt būtisks finansiāls šķērslis patērētāju iesaistei. Turklāt lielais to sūdzību skaits, kas saistītas ar rēķiniem¹⁶, liecina, ka joprojām ir iespējas uzlabot rēķinu informācijas salīdzināmību un skaidrību.

Papildus nepilnībām trešās enerģētikas paketes sākotnējo mērķu sasniegšanā ir parādījusies jaunu problēmu kopums, kas nebija paredzēts trešās enerģētikas paketes sagatavošanas laikā. Tas ietver, kā minēts iepriekš, atjaunojamo energoresursu ļoti spēcīgo pieaugumu elektroenerģijas ražošanā, valsts intervences palielināšanos elektroenerģijas tirgos saistībā ar apgādes drošības mērķiem un pārmaiņas, kas notiek tehnoloģiskajā jomā. Tas viss rada būtiskas pārmaiņas tādā veidā, kādā darbojas tirgi jo īpaši pēdējos piecos gados, mazina reformu pozitīvo ietekmi uz patērētājiem, kā arī liedz izmantot modernizācijas potenciālu. Tas ir radījis atšķirības spēkā esošajos tiesību aktos attiecībā uz veidu, kā tikt galā ar šīm tendencēm.

Saskaņā ar šā novērtējuma un saistītā ietekmes novērtējuma rezultātiem šā priekšlikuma mērķis ir mazināt minētās atšķirības un piedāvāt veicinošu sistēmu, kas atspoguļotu tehnoloģisko attīstību nozarē, proti, energosistēmu pāreju uz jauniem ražošanas un patēriņa modeļiem.

¹⁶ Eiropas Komisija (2016), „*Second Consumer Market Study on the functioning of retail electricity markets for consumers in the EU*” („Otrais patērētāju tirgus pētījums par elektroenerģijas mazumtirgu darbību attiecībā uz patērētājiem ES”).

- **Apspriešanas ar ieinteresētajām personām**

Gatavojoties šai iniciatīvai, Komisija ir organizējusi vairākas sabiedriskās apspriešanas. Tās bija pieejamas ES iedzīvotājiem un dalībvalstu iestādēm, enerģijas tirgus dalībniekiem un to apvienībām, kā arī visām pārējām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un enerģijas patērētājiem.

Trīs apspriešanas un to attiecīgie rezultāti tiks īpaši izcelti:

1) kā norādīts dokumentā „*Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity*” („Apspriešanas dokuments par ražošanas pietiekamību, jaudas mehānismiem un elektroenerģijas iekšējo tirgu”)¹⁷, sabiedriskajā apspriedē¹⁷, kas notika no 2012. gada 15. novembra līdz 2013. gada 7. februārim, tika izskatīti ar resursu pietiekamību saistīti jautājumi. Tās mērķis bija iegūt ieinteresēto personu viedokļus par resursu pietiekamības un elektroapgādes drošības garantēšanu iekšējā tirgū.

Apspriešanas gaitā tika saņemtas 148 atsevišķas atbildes no sabiedriskām organizācijām, nozares pārstāvjiem (gan enerģijas ražotājiem, gan patērētājiem) un akadēmiskajām aprindām. Tiešsaistē ir pieejama sīki izstrādāta diagramma par apspriešanas gaitā saņemtajām atbildēm¹⁸, kā arī visi individuālie iesniegumi un apspriedes rezultātu kopsavilkums¹⁹;

2) sabiedriskā apspriešana, kas veltīta elektroenerģijas mazumtirgiem un galapatērētājiem²⁰, notika no 2014. gada 22. janvāra līdz 2014. gada 17. aprīlim. Komisija saņēma 237 atbildes uz uzdotajiem jautājumiem, no kurām apmēram 20 % tika saņemti no energopiegādātājiem, 14 % — no SSO, 7 % — no patērētāju organizācijām un 4 % — no VRI. Šajā apspriešanā piedalījās arī ievērojams skaits individuālu personu. Pilns atbilžu kopsavilkums pieejams Komisijas tīmekļa vietnē²¹;

3) plaša sabiedriskā apspriešana²² par jaunu enerģētikas tirgus modeli tika organizēta no 2015. gada 15. jūlija līdz 2015. gada 9. oktobrim.

Komisija apspriešanas gaitā saņēma 320 atbildes. Apmēram 50 % iesniegumu ir saņemti no valsts vai ES līmeņa nozares apvienībām. 26 % atbilžu saņemti no uzņēmumiem, kas darbojas enerģētikas nozarē (piegādātājiem, starpniekiem, patērētājiem), un 9 % — no tīkla operatoriem. Atsauces par minēto apspriešanos iesniedza arī 17 valstu valdības un vairākas VRI. Šajā apspriešanā piedalījās arī ievērojams skaits individuālu personu un akadēmisku

¹⁷ Eiropas Komisija (2012), „*Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity*” („Apspriešanas dokuments par ražošanas pietiekamību, jaudas mehānismiem un elektroenerģijas iekšējo tirgu”) https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

¹⁹ Eiropas Komisija (2012), „*Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity*” („Apspriešanas dokuments par ražošanas pietiekamību, jaudas mehānismiem un elektroenerģijas iekšējo tirgu”) <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

²⁰ Eiropas Komisija (2014), „Apspriešana par enerģijas mazumtirgu” <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

²¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

²² Eiropas Komisija (2015), „Apspriešanās par jaunu enerģijas tirgus modeli” (COM(2015)0340 final) <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

iestāžu. Sīki izklāstīts apraksts par ieinteresēto personu viedokļiem atbilstīgi katram konkrētajam rīcībpolitikas variantam ir pieejams ietekmes novērtējumā, kas pievienots šai likumprojekta iniciatīvai.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Regulas priekšlikums un ietekmes novērtējums sagatavoti, izmantojot plašu klāstu materiālu, uz kuriem atsaucas dotas ietekmes novērtējuma zemspējas piezīmes. Te ietilpst aptuveni 30 pētījumi un modelēšanas rīki, kurus galvenokārt sagatavoja neatkarīgas ārējās personas un kuru mērķis bija novērtēt konkrētus šā priekšlikuma variantus. Pilns saraksts ir dots ietekmes novērtējuma V pielikumā. Šie pētījumi aptver vairākas metodikas, īpašu uzmanību pievēršot ekonomisko un sociālo izmaksu un ieguvumu analīzes kvantitatīvajām aplēsēm.

Papildus Komisija ir arī aptaujājusi nozares pārstāvjus par nacionālajiem jaudas mehānismiem, un aptaujas starpposma rezultāti nekavējoties tika izmantoti šā priekšlikuma sagatavošanā²³. Minēto pētījumu rezultāti papildināja daudzās atsauksmes, kas saņemtas no ieinteresētajām personām, kā izklāstīts iepriekš, un kopumā sniedza Komisijai plašu pierādījumu bāzi, uz kuras pamata izstrādāt pašreizējos priekšlikumus.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējumā ir atbalstīti visi ierosinātie pasākumi. Regulējuma kontroles padome 2016. gada 7. novembrī sniedza pozitīvu atzinumu. Veids, kādā Regulējuma kontroles padomes viedokļi tika ņemti vērā, ir izklāstīts ietekmes novērtējuma I pielikumā.

Ietekmes novērtējumā tika apskatīti vairāki rīcībpolitikas varianti attiecībā uz katru konstatēto problēmu kopumu. Turpmāk ir uzskaitīti šie problēmu kopumi un alternatīvās iespējas intervencei.

Tirgus modeļa pielāgošana atjaunojamo energoresursu pieaugumam un tehnoloģiju attīstībai

Ietekmes novērtējumā ir atbalstīta spēkā esošo tirgus noteikumu uzlabošana, lai radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visām ražošanas tehnoloģijām un resursiem, novēršot pašreizējos tirgus kropļojumus. Ir apskatīti noteikumi, kas rada diskrimināciju starp dažādiem resursiem un kas ierobežo vai atbalsta atsevišķu tehnoloģiju piekļuvi elektrotīklam. Turklāt visiem tirgus dalībniekiem būtu jāuzņemas finansiāla atbildība par nebalansu tīklā, un par visiem resursiem tirgū jāmaksā pēc vienlīdzīgiem principiem. Būtu jānovērš šķēršļi attiecībā uz pieprasījuma reakciju. Šis izraudzītais variants varētu arī nostiprināt īstermiņa tirgus, tuvinot tos reāllaikam, kas ļautu maksimāli apmierināt vajadzību pēc elastīguma, un padarot balansēšanas tirgus efektīvākus. Šis variants ietver pasākumus, kas varētu palīdzēt iesaistīt tirgū visus elastīgos izkliedētos resursus, kuri attiecas uz enerģijas ražošanu, pieprasījumu un akumulāciju, izmantojot pienācīgus stimulus un tiem labāk pielāgotu tirgus struktūru, kā arī pasākumus sekmīgākai SSO stimulēšanai.

Neregulatīva pieeja tika noraidīta, jo tā sniedz visai mazas iespējas pilnveidot tirgu un visiem resursiem nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Esošais ES tiesiskais regulējums attiecīgajās jomās ir ierobežots vai pat atsevišķās jomās tāda nav vispār. Turklāt tika uzskatīts, ka brīvprātīga sadarbība nenodrošina atbilstoša līmeņa saskaņošanu vai noteiktību tirgū. Tāpat tika noraidīts arī tirgus noteikumu pilnīgas saskaņošanas variants, jo šādas pārmaiņas varētu nebūt saderīgas ar proporcionalitātes principiem un, ņemot vērā Eiropas enerģijas tirgu pašreizējo stāvokli, pēc tām kopumā nav vajadzības.

²³

Interim Report of the Sector Inquiry on capacity Mechanisms (C(2016)2107 final).

Turpmākas investīcijas elektroenerģijas ražošanā un nekoordinēti jaudas mehānismi

Tika izvērtēti vairāki rīcībpolitikas varianti, kas bija plašāki par pamatscenāriju; katrs variants piedāvāja atšķirīgu pielāgošanas un saskaņošanas pakāpi starp dalībvalstīm ES līmenī un atšķirīgu apmēru, kādā tirgus dalībnieki paļautos uz enerģijas tirgus maksājumiem.

Tā dēvētais „tikai enerģijas tirgus” variants paredzēja, ka Eiropas tirgi tiktu pietiekami uzlaboti un savstarpēji savienoti tā, ka tiek nodrošināti vajadzīgie cenu signāli, kas stimulētu investīcijas jaunos resursos un pareizajās vietās. Šāda scenārija gadījumā jaudas mehānismi vairs nebūtu vajadzīgi.

Izraudzītais variants pamatojas uz šo „tikai enerģijas tirgus” scenāriju, taču neatceļ dalībvalstu iespējas izmantot jaudas mehānismus, ja to pamatā ir kopīga resursu pietiekamības novērtēšanas metodika, kas ar *ENTSO-E* un *ACER* palīdzību īstenota, ievērojot pilnīgu pārredzamību, un atbilst kopīgā modeļa pazīmēm labākai valsts jaudas mehānismu saderībai un saskaņotai pārrobežu sadarbībai. Šis variants balstās uz Eiropas Komisijas paziņojumu „Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam”, kā arī nozares pārstāvju aptauju par jaudas mehānismiem.

Neregulatīva pieeja tika noraidīta, jo esošie ES tiesību aktu noteikumi nav pietiekami skaidri un pamatīgi izstrādāti, lai risinātu problēmas, ar kurām saskaras Eiropas elektrosistēma. Turklāt brīvprātīga sadarbība nevar nodrošināt atbilstoša līmeņa saskaņošanu visās dalībvalstīs vai noteiktību tirgū. Lai problēmjaudājumus varētu risināt saskanīgi, šajā jomā ir vajadzīgi tiesību akti. Variants, saskaņā ar kuru, pamatojoties uz reģionāliem vai ES līmeņa elektroenerģijas ražošanas pietiekamības novērtējumiem veselīgiem reģioniem vai laika gaitā visām ES dalībvalstīm būtu obligāti jāievieš jaudas mehānismi, tika noraidīts kā nesamērīgs.

Mazumtirgu neefektīva darbība — pakalpojumu lēna ieviešana un zema līmenis

Atbalstītais variants ietver vispārējas cenu regulēšanas pakāpenisku atcelšanu līdz ES tiesību aktos noteiktajam termiņam, sākot ar cenām, kas zemākas par izmaksām. Attiecībā uz neaizsargātiem patērētājiem šis variants ļauj noteikt pārejas posmu cenu regulēšanai. Lai palielinātu patērētāju iesaistīšanos, ir ierobežota līguma izbeigšanas maksas izmantošana. Valsts iestādēm jāveicina patērētāju uzticēšanās salīdzināšanas tīmekļa vietnēm, ieviešot sertifikācijas rīku. Turklāt augsta līmeņa principi nodrošinās enerģijas rēķinu skaidrību un saprotamību, paredzot obligātas satura prasības. Dalībvalstīm ir pienākums uzraudzīt to mājsaimniecību skaitu, kuras skar enerģētiskā nabadzība. Visbeidzot, lai jauni tirgus dalībnieki un energopakalpojumu uzņēmumi varētu attīstīt jaunus pakalpojumus, ir nodrošināta nediskriminējoša piekļuve patērētāja datiem.

Citi apskatītie, bet atmestie varianti paredzēja pilnīgu patērētāju tiesību aktu saskaņošanu un plašus patērētāju aizsardzības pasākumus; atkāpes no ES līmenī noteiktā cenu regulējuma, par pamatu ņemot vai nu uz patēriņa vai cenas sliekšni; standarta datu apstrādes modeļa ieviešanu un atbildības uzlikšanu neitrālam tirgus aktoram, piemēram, PSO; visu maksu par piegādātāja maiņu, tostarp maksu par līguma izbeigšanu, aizliegšanu un enerģijas rēķinu satura daļēju saskaņošanu; un, visbeidzot, ES enerģētiskās nabadzības monitoringa sistēmu, kura balstītos uz dalībvalstu veikto ēku fonda energoefektivitātes apsekojumu, kā arī profilaktisku pasākumu noteikšanu atslēgumu novēršanai. Visi šie varianti tika noraidīti, pamatojoties uz subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem. Gandrīz visas apspriešanās iesaistītās ieinteresētās personas uzskatīja, ka *status quo* saglabāšana nav dzīvotspējīgs risinājums.

Institucionālās sistēmas un aģentūras lomas uzlabošana

Trešās paketes institucionālās sistēmas mērķis ir veicināt VRI sadarbību, kā arī sadarbību starp PSO. Kopš *ACER* un *ENTSO* nodibināšanas šīm organizācijām ir bijusi liela nozīme, virzoties uz funkcionējošu iekšējo enerģijas tirgu. Tomēr jaunākās tendences Eiropas

enerģijas tirgos, kas apskatītas pašreizējā ietekmes novērtējumā un turpmākajos tirgus modeļa iniciatīvas priekšlikumos, pieprasa institucionālās sistēmas pielāgošanu. Turklāt arī trešās paketes īstenošanā tika uzsvērtas jomas, kurās iespējami uzlabojumi attiecībā uz *ACER* un *ENTSO* piemērojamo sistēmu. Attiecībā uz variantiem, kas izskatīti saistībā ar institucionālās sistēmas reformu, ierastās darbības scenārijs tika noraidīts, jo tas varētu radīt regulatīvas un tirgus uzraudzības nepilnības saskaņā ar mainīgajiem tirgus noteikumiem, kas izklāstīti citur šajā priekšlikumā, kā arī sekundāro tiesību aktu pastāvīgo attīstību ES līmenī.

Tika apsvērta neregulatīvas pieejas „stingrāka ieviešana” un brīvprātīga sadarbība bez jebkādiem jauniem papildu pasākumiem institucionālās sistēmas pielāgošanai. Lai uzlabotu spēkā esošo tiesību aktu izpildes nodrošināšanu, ir jātrūpina īstenot trešo paketi īstenošanu un pilnīgi jāīsteno tīkla kodeksi un vadlīnijas — kā aprakstīts ierastās darbības scenārija variantā —, un tas jādara apvienojumā ar stingrāku izpildes nodrošināšanu. Tomēr stingrāka ieviešana viena pati varētu neuzlabot pašreizējo institucionālo sistēmu.

Tika apsvērta arī leģislatīvs variants, kas paredzēja *ACER* pārveidi par kaut ko līdzīgu Eiropas līmeņa regulatoram, taču galu galā šis variants tika noraidīts. Lai aģentūra varētu pildīt šādu lomu, būtu ievērojami jāpalielina *ACER* budžets un personāls, jo aģentūrā tādējādi būtu vajadzīgi ļoti daudzi eksperti. Tāpat šķiet lietderīgi turpināt iesaistīt valstu regulatorus aģentūras lēmumu pieņemšanas procesā un valstu regulatoru vairākuma lēmumus sistemātiski neaizstāt ar direktora lēmumiem.

Tādējādi tika apsvērti leģislatīvi varianti, kas paredzēja pilnveidot *ACER*, par pamatu izmantojot esošo sistēmu. Ietekmes novērtējumā atbalstītais variants ļauj pielāgot ES institucionālo sistēmu jaunajām elektrosistēmas realitātēm. Tajā apsvērta arī izrietošā vajadzība pēc papildu reģionālās sadarbības un pašreizējās un paredzamās regulējuma nepilnības enerģijas tirgū, tādējādi nodrošinot elastību, apvienojot augšupējas un lejupējas pieejas.

Turklāt, lai novērstu pašreizējo regulējuma nepilnību attiecībā uz VRI regulatīvajām funkcijām reģionālā līmenī, ar šajā variantā ietvertajām politikas iniciatīvām varētu izveidot elastīgu reģionālo tiesisko regulējumu, kas uzlabotu reģionālo koordināciju un VRI lēmumu pieņemšanu. Ar šo variantu tiktu ieviesta koordinētu reģionālo lēmumu sistēma un atsevišķu jautājumu (piemēram, ROC un citu, kas izriet no ierosinātajām tirgus modeļa iniciatīvām) uzraudzība, ko veic reģiona VRI, kā arī *ACER* piešķirta ES interešu aizsardzības funkcija.

Pamattiesības

Šis priekšlikums var ietekmēt vairākas pamattiesības, kas noteiktas ES Pamattiesību hartā, konkrēti: privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību (7. pants), tiesības uz personas datu aizsardzību (8. pants), diskriminācijas aizliegumu (21. pants), tiesības uz sociālo palīdzību (34. pants), pieeju pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (36. pants), augsta vides aizsardzības līmeņa integrāciju (37. pants) un tiesības uz tiesību efektīvu aizsardzību (47. pants).

Tam jo īpaši tiek pievērsta uzmanība vairākos noteikumos par patērētāju aizsardzību, enerģētisko nabadzību, neaizsargātu patērētāju aizsardzību, pieeju pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, datu aizsardzību un privātumu.

Ietekmes novērtējuma kopsavilkums, kā arī Regulējuma kontroles padomes pozitīvais atzinums, atrodams Komisijas tīmekļa vietnē²⁴.

²⁴ [PB: lūdzu, norādiet saiti uz ietekmes novērtējumu.]

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Šis priekšlikums var palielināt administratīvās prasības, kaut arī ierobežotā apjomā. Piemēram, ieviešot vienlīdzīgus konkurences apstākļus visām tehnoloģijām, lai tās varētu pilnībā piedalīties enerģijas tirgū, šīm tehnoloģijām būtu jāatbilst vairākām tirgus atbilstības prasībām, kas var radīt zināmu administratīvo slodzi.

Pasākumi, kas paredzēti, lai uzlabotu enerģijas tirgu likviditāti un integrāciju, arī var savā ziņā īstermiņā ietekmēt uzņēmumus, jo tiem būtu jāpielāgojas jaunam enerģijas tirdzniecības režīmam. Tomēr šos pasākumus uzskata par minimāliem, salīdzinot ar pamatscenāriju, kad neveic nekādas darbības, jo ekonomiskie ieguvumi no reformas varētu ļoti savā ziņā pārspēt jebkādu īstermiņa vai ilgtermiņa administratīvo reorganizāciju.

Līdzīgi dalībvalsts līmenī regulētu cenu pakāpeniska atcelšana tiks VRI pastiprināt tirgu uzraudzību, nodrošināt efektīvu konkurenci un garantēt patērētāju aizsardzību. Šo ietekmi var kompensēt ar patērētāju aktīvāku iesaistīšanos, kuri dabiski varētu rīkoties tā, lai veicinātu konkurenci tirgū.

To darbību klāsts, kas jāveic saskaņā ar atjaunināto institucionālo sistēmu, arī radīs jaunu prasību kopumu, lai valstu regulatori un pārvades operatori varētu iesaistīties administratīvā līmenī. Tās ietver līdzdalību ACER darbā, lai lēmumu pieņemšanas procesu gaitā tiktu panākta vienošanās par metodiku un praksi netraucētai enerģijas tirdzniecībai pārrobežu līmenī.

Sīkāku izklāstu par administratīvo un ekonomisko ietekmi uz uzņēmumiem un publiskām iestādēm saistībā ar katru norādīto rīcībpolitikas variantu var atrast ietekmes novērtējuma 6. nodaļā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ietekme uz budžetu, kas saistīta ar šīs paketes priekšlikumu, attiecas uz ACER resursiem, kas aprakstīti tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā, kurš pievienots Komisijas priekšlikumam par Regulas, ar ko izveido Energoregulatoru sadarbības aģentūru (ACER), pārstrādāto redakciju. Būtībā jaunie ACER uzdevumi, jo īpaši attiecībā uz sistēmu pietiekamības novērtējumu un reģionālo operatīvo centru izveidi, nozīmē, ka 2020. gadā pakāpeniski būs vajadzība pēc maksimāli 18 papildus pilnslodzes ekvivalentiem, kā arī atbilstošiem finanšu līdzekļiem. **5. CITI JAUTĀJUMI**

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisija uzraudzīs transponēšanu un dalībvalstu un citu dalībnieku atbilstību pasākumiem, kas beidzot tiks pieņemti, kā arī vajadzības gadījumā veiks piespiedu izpildes pasākumus. Turklāt, kā tas jau ir darīts saistībā ar trešās enerģētikas paketes īstenošanu, Komisija nodrošinās vadlīnijas, kas palīdzēs īstenot pieņemtos pasākumus.

ACER jo īpaši atbalstīs Komisiju, lai tiktu izpildīti uzraudzības un īstenošanas mērķi. Aģentūras gada pārskats, Komisijas vienlaicīgi veiktie novērtējumi un Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupas ziņojumi ietilpst pašreizējās iniciatīvas noteikumos. Aģentūra tiks aicināta sīkāk pārskatīt tās uzraudzības rādītājus, lai nodrošinātu to pastāvīgu atbilstību progresa uzraudzībai virzībā uz to mērķu sasniegšanu, kas ir pašreizējo priekšlikumu pamatā, lai tos varētu adekvāti atspoguļot, tostarp ACER tirgus uzraudzības gada pārskatā.

Vienlaicīgi ar ierosinātajām iniciatīvām Komisija iesniegs iniciatīvu par Enerģētikas savienības pārvaldību, kas vienkāršos plānošanas, ziņošanas un uzraudzības prasības. Pamatojoties uz iniciatīvu par Enerģētikas savienības pārvaldību, Komisijas un dalībvalstu pašreizējās uzraudzības un ziņošanas prasības trešajā enerģētikas paketē tiks horizontāli

integrētas progresa un uzraudzības ziņojumos. Plašāka informācija par uzraudzības un ziņošanas prasību vienkāršošanu atrodama ietekmes novērtējumā par Eiropas Savienības pārvaldību.

Plašāks uzraudzības mehānismu un salīdzinošo rādītāju pārskats ir atrodams ietekmes novērtējuma 8. nodaļā.

6. KONKRĒTO PRIEKŠLIKUMU NOTEIKUMU SKAIDROJUMS

• Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (pārstrādāta redakcija)

Ierosinātās direktīvas *I nodaļā* paredzēti vairāki precizējumi par direktīvas darbības jomu un priekšmetu, liekot uzsvāru uz patērētājiem, iekšējā tirgus nozīmi un tā galvenajiem principiem. Tajā arī paredzēts atjaunināt galvenās definīcijas, kuras lietotas šajā direktīvā.

Ierosinātās direktīvas *II nodaļā* ir noteikts vispārējais princips, ka dalībvalstīm jānodrošina, ka ES elektroenerģijas tirgus ir konkurētspējīgs, orientēts uz patērētāju, elastīgs un nediskriminējošs. Tajā uzsvērts, ka nacionālajiem pasākumiem nebūtu nepamatoti jākavē elektroenerģijas pārrobežu plūsmas, patērētāju līdzdalību vai investīcijas. Tajā vēl vairāk nostiprināts princips, ka piegādes cenām jābūt orientētām uz tirgu, ievērojot pienācīgi pamatotus izņēmumus. Šajā nodaļā ir arī precizēti daži principi, kas attiecas uz ES elektroenerģijas tirgu darbību, piemēram, tiesības izvēlēties piegādātāju. Tajā arī paredzēti jauni noteikumi par iespējamām sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kuras konkrētos apstākļos dalībvalstis var uzlikt energouzņēmumiem.

Ierosinātās direktīvas *III nodaļā* ir nostiprinātas iepriekš spēkā esošās patērētāju tiesības un ieviestas jaunas tiesības, kuru mērķis ir likt enerģijas tirgus uzmanības centrā patērētājus, nodrošinot, ka viņiem ir piešķirtas tiesības un viņi ir labāk aizsargāti. Tajā ir paredzēti noteikumi par skaidrāku rēķinu informāciju un apstiprinātiem salīdzināšanas līdzekļiem. Šajā nodaļā ietverti noteikumi, kas nodrošina, ka patērētāji var brīvi izvēlēties un mainīt piegādātājus vai agregatorus, ir tiesīgi noslēgt dinamisko cenu līgumu un var iesaistīties pieprasījuma reakcijā, elektroenerģijas pašražošanā un pašpatēriņā. Tajā ir paredzētas katra patērētāja tiesības pieprasīt viedo uzskaites mērāparātu, kas aprīkots ar funkciju minimumu. Tajā arī uzlaboti iepriekš spēkā esošie noteikumi par patērētāju iespēju koplietot savus datus ar piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem, precizējot to personu pienākumus, kas ir atbildīgas par datu pārvaldību, un nosakot kopēju Eiropas datu formātu, kas jāizstrādā Komisijai, sagatavojot īstenošanas aktu. Nodaļas mērķis ir arī nodrošināt, ka dalībvalstis novērš enerģētisko nabadzību. Šajā nodaļā turklāt paredzēts, ka dalībvalstīm jānosaka regulējums neatkarīgiem agregatoriem un pieprasījuma reakcijai saskaņā ar principiem, kas veicina to pilnvērtīgu līdzdalību tirgū. Tajā noteikts regulējums attiecībā uz vietējām energokopienām, kas var iesaistīties enerģijas ražošanā, sadalē, agregēšanā, akumulācijā, piegādē vai energoefektivitātes pakalpojumu sniegšanā vietējā līmenī. Tajā arī precizēti iepriekš spēkā esošie noteikumi par viedajiem skaitītājiem, vienotajiem kontaktpunktiem, tiesībām uz strīdu alternatīvu izšķiršanu, universālo pakalpojumu un neaizsargātiem patērētājiem.

Ierosinātās direktīvas *IV nodaļā* paredzēti vairāki precizējumi attiecībā uz SSO uzdevumiem, jo īpaši SSO darbībām saistībā ar tīkla pakalpojumu iepirkumu, lai nodrošinātu elastīgumu, elektrotransportlīdzekļu integrāciju un datu pārvaldību. Tajā arī precizēta SSO loma attiecībā uz akumulāciju un elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktiem.

Ierosinātās direktīvas V nodaļā apkopoti vispārīgie noteikumi, ko piemēro PSO un kas lielākoties pamatojas uz pašreizējo tekstu, sniedzot tikai dažus precizējumus attiecībā uz papildu pakalpojumiem un jaunajiem reģionālajiem operatīvajiem centriem.

Ierosinātās direktīvas VI nodaļā, kurā izklāstīti trešajā enerģētikas paketē izstrādātie nodalīšanas noteikumi, paliek nemainīga attiecībā uz galvenajiem nodalīšanas pamatnoteikumiem, jo īpaši attiecībā uz trim režīmiem, kas skar PSO (īpašumtiesību nodalīšanu, neatkarīgu sistēmas operatoru un neatkarīgu pārvades operatoru), kā arī attiecībā uz noteikumiem par PSO norīkošanu un sertifikāciju. Tajā paredzēts tikai skaidrojums par iespēju PSO pašiem veikt akumulāciju vai sniegt papildpakalpojumus.

Ierosinātās direktīvas VII nodaļā ietverti noteikumi par neatkarīgu valsts energoregulatoru izveidi, to pilnvaru un pienākumu apjomu un darbību. Priekšlikumā jo īpaši uzsvērts regulatoru pienākums sadarboties ar kaimiņvalstu regulatoriem un *ACER* tajos gadījumos, kad tiek skarti pārrobežu jautājumi un atjaunināts regulatoru uzdevumu saraksts, tostarp attiecībā uz jaunizveidoto reģionālo operatīvo centru uzraudzību.

Ierosinātās direktīvas VIII nodaļā mainīti vairāki vispārīgi noteikumi, tostarp par atkāpēm no direktīvas, Komisijai deleģēto pilnvaru izpildi un komiteju, kas izveidota saskaņā ar komitejas procedūras noteikumiem atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 182/2011.

Ierosinātās direktīvas jaunajos pielikumos izklāstītas vairākas prasības attiecībā uz salīdzināšanas līdzekļiem, rēķiniem un rēķinu informāciju un grozītas iepriekš spēkā esošās prasības attiecībā uz viedajiem skaitītājiem un to ieviešanu.

• Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par iekšējo elektroenerģijas tirgu (pārstrādāta redakcija)

Ierosinātās regulas I nodaļā ir izklāstīta darbības joma, priekšmets un regulā izmantoto terminu definīcijas. Tajā uzsvērtā neizkropļotu tirgus signālu nozīme lielākas elastības, dekarbonizācijas un inovācijas nodrošināšanā, kā arī tajā atjauninātas un papildinātas galvenās šajā regulā izmantotās definīcijas.

Ierosinātās regulas II nodaļā ieviests jauns pants, kurā noteikti galvenie principi, kas jāievēro valsts tiesību aktos enerģētikas jomā, lai varētu funkcionēt iekšējais elektroenerģijas tirgus. Tajā arī izklāstīti galvenie juridiskie principi attiecībā uz elektroenerģijas tirdzniecības noteikumiem dažādos tirdzniecības termiņos (balansēšanas, tekošās dienas, nākamās dienas un paredzamajā tirgū), tostarp principi attiecībā uz cenu veidošanos. Tajā precizēts līdzsvarotas atbildības princips un izveidota sistēma saderīgākiem tirgus noteikumiem attiecībā uz nosūtīšanu, ražošanas samazināšanu un pieprasījuma reakciju, tostarp nosacījumiem par visiem to izņēmumiem.

Ierosinātās regulas III nodaļā ir izklāstīts process, kā koordinēti definēt tirdzniecības zonas saskaņā ar pārskatīšanas procesu, kurš noteikts Regulā (ES) Nr. 1222/2015, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas²⁵. Lai risinātu šo pastāvīgo problēmu, proti, būtiskos valsts ierobežojumus attiecībā uz elektroenerģijas pārrobežu plūsmām, ir precizēti šādu ārkārtēju ierobežojumu nosacījumi, jo īpaši noteikumi, kas nodrošinās, ka valstu dalībnieki elektroenerģijas importu un eksportu neierobežos ekonomisku iemeslu dēļ. Šajā nodaļā ir arī ietverti iepriekš spēkā esošo principu grozījumi attiecībā uz pārvades un sadales tīkla tarifiem un noteikta procedūra, lai veicinātu pakāpenisku pārvades un sadales

²⁵ Komisijas 2015. gada 24. jūlija Regula (ES) Nr. 1055/2015, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24.–72. lpp.).

tarifu metodiku konvergenci. Tajā arī izklāstīti grozītie noteikumi par pārslodzes maksu izmantošanu.

Ierosinātās regulas IV nodaļā izklāstīti jauni vispārējie principi attiecībā uz dalībvalstu resursu pietiekamības problēmu koordinētu risināšanu. Tajā izklāstīti principi un kārtība, kādā izstrādājams Eiropas resursu pietiekamības novērtējums, kas vajadzīgs, lai labāk apzinātu vajadzību pēc jaudas mehānismiem, kā arī principi un kārtība, kādā vajadzības gadījumā nosakāms drošuma standarts dalībvalstīs. Nodaļā izskaidrots, kā un ar kādiem nosacījumiem var ieviest jaudas mehānismus ar tirgu saderīgā veidā. Tajā arī precizēti ar tirgu saderīga modeļa principi attiecībā uz jaudas mehānismiem, tostarp noteikumi par līdzdalību citas dalībvalsts jaudas tirgū un starpsavienojumu izmantošanu. Tajā izklāstīts, kā reģionālie operatīvie centri, valsts PSO, *ENTSO-E* un valstu regulatori, izmantojot *ACER*, tiks iesaistīti tehnisko parametru izstrādē, kas paredzēti līdzdalībai citas dalībvalsts jaudas tirgos, kā arī to darbības noteikumu izstrādē, kas attiecas uz viņu līdzdalību.

Ierosinātās regulas V nodaļā izklāstīti *ENTSO-E* uzdevumi un pienākumi, kā arī attiecīgie *ACER* uzraudzības uzdevumi, vienlaikus precizējot tās pienākumu rīkoties neatkarīgi un Eiropas labā. Tajā noteikts reģionālo operatīvo centru uzdevums un paredzēti kritēriji un kārtība, kādā tiek noteikti sistēmas darbības reģioni, ko aptver katrs reģionālais operatīvais centrs, un šo centru veiktās koordinācijas funkcijas. Tajā arī noteikti reģionālo operatīvo centru darba un organizatoriskie pasākumi, apspriešanas prasības, lēmumu un ieteikumu pieņemšanas un to pārskatīšanas prasības un procedūras, valdes struktūra un pienākumi, kā arī atbildības noteikumi. Nodaļā ietverti arī noteikumi par koģenerācijas iekārtu pieslēgumu, kuri iepriekš bija iekļauti Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvā 2012/27/ES par energoefektivitāti. Noteikumi par tīkla attīstības desmit gadu plānu, kompensācijas mehānismu starp pārvades sistēmu operatoriem, informācijas apmaiņu un sertifikāciju pārsvarā paliek nemainīgi.

Ierosinātās regulas VI nodaļā izklāstīta SSO Eiropas vienības izveide, noteikta procedūra šīs vienības izveidošanai un tās uzdevumi, tostarp attiecībā uz apspriešanu ar ieinteresētajām personām. Tajā arī paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par SSO un PSO sadarbību to tīklu plānošanas un darbības jomā.

Ierosinātās regulas VII nodaļā noteiktas līdzšinējās pilnvaras un noteikumi, lai Komisija varētu pieņemt deleģētos aktus tīkla kodeksu vai vadlīniju veidā. Tā sniedz skaidrojumus par tīkla kodeksu un vadlīniju tiesisko raksturu un pieņemšanu un paplašina to iespējamo saturu, iekļaujot arī tādas jomas kā sadales tarifu struktūras; noteikumi, kā sniedzami ar frekvenci nesaistīti papildpakalpojumi; pieprasījumu reakcijas, enerģijas akumulācijas un pieprasījuma iegrožošanas noteikumi; kibernetikas noteikumi; noteikumi, kas attiecas uz reģionālajiem operatīvajiem centriem; un elektroenerģijas ražošanas samazināšana un elektroenerģijas ražošanas un pieprasījuma pārdispečēšana. Tajā vienkāršota un racionalizēta kārtība, kādā tiek izstrādāti elektroenerģijas tīkla kodeksi, kā arī nodrošināta iespēja valstu regulatoriem *ACER* ietvaros lemt par jautājumiem, kas attiecas uz tīkla kodeksu un vadlīniju īstenošanu. Tajā arī noteikts, ka SSO Eiropas vienībai un citām ieinteresētajām personām ciešāk jāiesaistās priekšlikumu izstrādes procedūrā attiecībā uz elektroenerģijas tīkla kodeksiem.

Ierosinātās regulas VIII nodaļā paredzēti ierosinātās regulas nobeiguma noteikumi. Tajā ietverti iepriekš spēkā esošie noteikumi par jauno līdzstrāvas starpsavienotāju atbrīvošanu no konkrētām Elektroenerģijas direktīvas un regulas prasībām, vienlaikus precizējot kārtību, kādā VRI izdara tajos turpmākos grozījumus.

Ierosinātās regulas pielikumā ir sīkāk noteiktas funkcijas, kuras uzticētas reģionālās darbības centriem, kas izveidoti, īstenojot šo regulu.

- **Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūru (pārstrādāta redakcija)**

Kopumā noteikumi par *ACER* ierosināti, lai tos pielāgotu „kopīgajai pieejai” attiecībā uz decentralizētajām ES aģentūrām, par kuru vienojušies Eiropas Parlaments, ES Padome un Eiropas Komisija²⁶. Tomēr pašlaik attiecībā uz *ACER* tiek pieļautas nelielas atkāpes no šīs „kopīgās pieejas”.

Ierosinātās regulas I nodaļā izklāstīta *ACER* nozīme, mērķi un uzdevumi, norādīts to tiesību aktu veids, ko tā var pieņemt, un paredzēti noteikumi par apspriešanām un uzraudzību. Uzdevumu saraksts ir papildināts, lai iekļautu *ACER* pienākumus vairumtirgus uzraudzības un pārrobežu infrastruktūras jomā, kuri tika attiecināti uz *ACER* pēc šīs regulas pieņemšanas.

Attiecībā uz elektroenerģijas tīkla kodeksu pieņemšanu *ACER* ir noteikta lielāka atbildība, izstrādājot un iesniedzot Komisijai galīgo priekšlikumu par tīkla kodeksu, vienlaikus saglabājot *ENTSO-E* tehniskā eksperta funkciju. Šajā priekšlikumā ietverta arī oficiāla SSO vieta pārstāvībai ES līmenī, jo īpaši saistībā ar tīkla kodeksa priekšlikumu izstrādi, atbilstīgi tā pienākumu pieaugumam. Aģentūrai ir piešķirta kompetence lemt par noteikumiem, metodiku un algoritmiem, kas paredzēti elektroenerģijas tīkla kodeksu un vadlīniju īstenošanai.

Attiecībā uz uzdevumiem reģionālā līmenī, kas skar tikai nedaudzus valstu regulatorus, ir ieviests reģionāls lēmumu pieņemšanas process. Attiecīgi direktoram būtu jāsniedz savs atzinums par to, vai konkrētajam jautājumam galvenokārt ir reģionālā nozīme. Ja Regulatoru valde piekrīt, ka tas tā ir, Regulatoru valdes reģionālajai apakškomitejai būtu jā sagatavo attiecīgais lēmums, kuru beigās varētu pieņemt vai noraidīt pati Regulatoru valde. Citādi regulatoru valde lemtu bez reģionālās apakškomitejas starpniecības.

Šajā nodaļā *ACER* noteikti arī vairāki jauni uzdevumi attiecībā uz to, kā aģentūrā koordinēt konkrētas funkcijas saistībā ar reģionālajiem operatīvajiem centriem, uzraudzīt nominētos elektroenerģijas tirgus operatorus un apstiprināt metodes un priekšlikumus, kas saistīti ar elektroenerģijas ražošanas pietiekamību un riskgataību.

Ierosinātās regulas II nodaļā ietverti organizatoriskie noteikumi, kas attiecas uz Administratīvo valdi, Regulatoru valdi, direktoru, Apelācijas valdi un — kā jauns noteikums — aģentūras darba grupām. Pielāgojot vairākus atsevišķus noteikumus „kopīgajai pieejai” attiecībā uz decentralizētajām ES aģentūrām vai jaunajiem Padomes balsošanas noteikumiem, pašreizējās pārvaldības struktūras (konkrētāk, Regulatoru padomes) galvenie elementi ir saglabāti.

Šī *ACER* atkāpe no „kopīgās pieejas” ir pamatota, kā izklāstīts turpmāk.

Izmaksu ziņā efektīvāk Eiropas elektroenerģijas politikas galvenos mērķus — apgādes drošību, elektroenerģijas pieejamību un dekarbonizāciju — varētu sasniegt integrētā Eiropas elektroenerģijas tirgū. Tāpēc elektroenerģijas pārvades infrastruktūra pakāpeniski tiek savstarpēji savienota, arvien lielāki elektroenerģijas apjomi tiek tirgoti pārrobežu līmenī, ražošanas jaudas tiek sadalītas Eiropas līmenī, bet pārvades sistēma tiek darbināta, ņemot vērā reģionālos un pārrobežu aspektus. Spēkā esošās tiesību aktu paketes vēl vairāk veicina šīs tendences, kas, kā paredzams, nāks Eiropas patērētājiem tikai par labu.

Nozares atvēršana konkurencei ir priekšnoteikums iekšējā elektroenerģijas tirgus izveidei. Tāpat kā citās tautsaimniecības nozarēs, arī elektroenerģijas tirgus atvēršanai ir vajadzīgi jauni noteikumi, jo īpaši attiecībā uz pārvades un sadales sistēmu, un regulatīvā uzraudzība.

²⁶ Sk. Eiropas Parlamenta, ES Padomes un Eiropas Komisijas 2012. gada 19. jūlija kopīgo paziņojumu par decentralizētām aģentūrām.

Šajā saistībā tika izveidotas neatkarīgas regulatīvās iestādes. Šīs vienības ir īpaši atbildīgas par to valsts un Eiropas noteikumu uzraudzību, ko piemēro elektroenerģijas nozarē.

Tomēr, palielinoties pārrobežu tirdzniecībai un sistēmas darbībai, kurā ņemts vērā reģionālais un Eiropas konteksts, VRI bija vairāk jākoordinē sava rīcība ar citu dalībvalstu VRI. Tika plānots, ka *ACER* kļūs par šīs mijiedarbības platformu, tāpēc aģentūra pilda šo pienākumu kopš tās izveides 2011. gadā. Tādējādi konkrētā aģentūras struktūra, kurā tiek sagatavots (kopā ar *ACER* darbiniekiem) vairums aģentūras atzinumu, ieteikumu un lēmumu, ir Regulatoru valde, kurā darbojas VRI vadošie pārstāvji un Komisijas pārstāvis bez balsstiesībām. Pirmie aģentūras darbības gadi ir pierādījuši, ka Regulatoru valde spēj efektīvi veicināt aģentūras uzdevumu izpildi.

Tā kā enerģijas tirgi joprojām lielā mērā tiek regulēti valsts līmenī, valstu regulatoriem ir būtiska loma enerģijas tirgos. *ACER* galvenais uzdevums ir nevis izpildīt Komisijai deleģētās regulatīvās pilnvaras, bet gan koordinēt neatkarīgo valstu regulatoru regulatīvos lēmumus. Šajā tiesību akta priekšlikumā joprojām visumā ir saglabāts šāds uzdevumu sadalījums. Pašreizējā struktūrā starp dažādiem aktoriem ir panākts prasmīgs līdzsvars to pilnvarās, kurā ņemtas vērā izveides procesā esošā iekšējā enerģijas tirgus īpatnības. Mainot līdzsvaru šajā posmā, varētu tikt apdraudēta tiesību aktu priekšlikumos izklāstīto politikas iniciatīvu īstenošana, tādējādi radot šķēršļus ciešākai enerģijas tirgus integrācijai, kas ir šā priekšlikuma galvenais mērķis. Tāpēc šķiet pāragri nodot lēmumu pieņemšanas pilnvaras valdei, kā paredzēts kopīgajā pieejā. Tā vietā lietderīgāk liekas saglabāt pašreizējo struktūru, kas nodrošina, ka valstu regulatori rīkojas bez tiešas ES iestāžu vai dalībvalstu iejaukšanās konkrētos jautājumos. Tajā pašā laikā regulatoru darbu lielos vilcienos apstiprina ES iestādes ar plānošanas, budžeta un stratēģisko dokumentu palīdzību. ES iestādes ir iesaistītas arī administratīvajās lietās. Tādēļ pašreizējās Regulatoru valdes struktūru un darbību nav ierosināts mainīt.

Līdzīgi nav ierosināts pielāgot Administratīvās valdes koncepciju kopīgās pieejas valdes modelim. Aģentūras Administratīvā valde savā pašreizējā veidolā izrādījās īpaši efektīva un lietderīga pēdējo gadu laikā. Tās darbību nodrošina Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas pārstāvji.

Kaut arī šajā posmā Komisija neuzskata par lietderīgu aģentūras pārvaldības struktūru pilnībā pielāgot kopīgajai pieejai, tā turpinās sekot līdzi, vai aprakstītās atkāpes no kopīgās pieejas joprojām ir pamatotas, — nākamo izvērtējumu plānots veikt 2021. gadā, kurā papildus Aģentūras mērķu, pilnvaru un uzdevumu novērtējumam īpaša uzmanība tiks pievērsta aģentūras pārvaldības struktūrai.

Ierosinātās regulas III nodaļa ietver finanšu noteikumus. Vairākus atsevišķus noteikumus ir ierosināts pielāgot kopīgajai pieejai attiecībā uz decentralizētajām aģentūrām.

Ierosinātās regulas IV nodaļā atjaunināti vairāki atsevišķi noteikumi atbilstīgi kopīgajai pieejai, un tā arī ietver citus, lielākoties nemainītus noteikumus par personālu un atbildību.

↓ 714/2009 (pielāgots) ⇒ jauns

2016/0379 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par elektroenerģijas iekšējo tirgu

(pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā ~~Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu~~ ☒ Līgumu par Eiropas Savienības darbību ☒ un jo īpaši tā ~~95~~ ☒ 194 ☒ . pantā ~~un~~ ☒ 2. punktu ☒,

ņemot vērā ☒ Eiropas ☒ Komisijas priekšlikumu,

☒ pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem, ☒

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu,

saskaņā ar ☒ parasto likumdošanas ☒ procedūru,

tā kā:

↓ jauns

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 714/2009²⁷ ir būtiski grozīta vairākas reizes. Tā kā ir paredzēts izdarīt vēl citus grozījumus, minētā regula skaidrības labad ir jāpārstrādā.

↓ 714/2009 (pielāgots) ⇒ jauns	1. apsvērums
--------------------------------------	--------------

- (2) ⇒ Enerģētikas savienības mērķis ir patērētājiem – gan mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem – sagādāt drošu, ilgtspējīgi saražotu, konkurētspējīgu enerģiju par

²⁷

Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz pieeju tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp.).

pieņemamu cenu. Vēsturiski elektroenerģijas sistēmā dominēja vertikāli integrēti (bieži publiskā īpašumā esoši) monopoli ar lielām centralizētām atomelektrostacijām vai fosilā kurināmā elektrostacijām. ⇨ Elektroenerģijas iekšējais tirgus, ko pakāpeniski ievieš kopš 1999. gada, tiek veidots, lai visiem patērētājiem ☒ Savienībā ☒ Kopienā – kā neatkarīgi no tā, vai šie patērētāji ir iedzīvotājiem, tā vai uzņēmumiem – būtu izvēles iespējas, rastos jaunas uzņēmējdarbības izdevības, attīstītos pārrobežu tirdzniecība, tādējādi paaugstinot efektivitāti, panākot konkurētspējīgākas cenas un labāku pakalpojuma kvalitāti, kā arī sniedzot ieguldījumu piegādes ☒ drošības ☒ drošuma un ilgtspējas pilnveidē. ⇨ Elektroenerģijas iekšējais tirgus ir kāpinājis konkurenci, jo īpaši vairumtirgu līmenī, un pārrobežu tirdzniecību. Tas joprojām ir efektīva enerģijas tirgus pamats. ⇨

↓ jauns

- (3) Eiropas energosistēmā šobrīd notiek būtiskākie pārkārtējumi pēdējo desmitgažu laikā, un elektroenerģijas tirgus ir šo pārkārtējumu centrā. Kopīgais mērķis – dekarbonizēt energosistēmu – tirgus dalībniekiem rada jaunas izdevības un izaicinājumus. Taču vienlaikus tehnoloģiskie jaunieviešumi paver ceļu jaunām patērētāju līdzdalības un pārrobežu sadarbības formām.
- (4) Valstu intervence, kas bieži vien notiek nekoordinēti, ir izraisījusi elektroenerģijas vairumtirgus kropļojumus, kuri savukārt negatīvi ietekmē investīcijas un pārrobežu tirdzniecību.
- (5) Iepriekš elektroenerģijas lietotāji bija pavisam pasīvi dalībnieki un bieži elektroenerģiju iepirka par regulētām cenām, kam nebija tiešas sasaistes ar tirgu. Nākotnē jānodrošina, lai lietotājiem būtu iespējas tirgū iesaistīties pilnvērtīgi, proti, lai tie būtu vienlīdzīgā stāvoklī ar citiem tirgus dalībniekiem. Lai integrētu arvien pieaugošos atjaunojamo energoresursu enerģijas apjomus, nākotnes elektrosistēmā būtu jāizmanto visi pieejamie elastības resursi, proti, pieprasījuma reakcija un uzkrāšana. Lai ar maksimāli zemākām izmaksām panāktu patiesu dekarbonizāciju, jāsekmē arī energoefektivitāte.
- (6) Ciešāka tirgu integrācija un pāreja uz variablāku elektroenerģijas produkciju nozīmē, ka valstu enerģētikas rīcībpolitikas ir vairāk jākoordinē ar kaimiņvalstīm un ka ir jāizmanto izdevības, ko sniedz elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecība.

↓ 714/2009 2. līdz 5. apsvērums

~~(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/54/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu²⁸ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1228/2003 (2003. gada 26. jūnijs) par nosacījumiem attiecībā uz pieeju tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā²⁹ ir devusi nozīmīgu ieguldījumu šāda elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidē.~~

~~(3) Taču patlaban pastāv šķēršļi tam, lai Kopienā elektroenerģiju varētu pārdot ar vienādiem noteikumiem, bez diskriminācijas vai ierobežojumiem. Jo īpaši visās dalībvalstīs vēl nepastāv~~

²⁸ OV L 176, 15.7.2003., 37. lpp.

²⁹ OV L 176, 15.7.2003., 1. lpp.

~~nediskriminējoša piekļuve tīkliem un vienlīdz efektīva regulatīvā uzraudzība, un joprojām saglabājas izolēti tirgi.~~

~~(4) Komisijas 2007. gada 10. janvāra paziņojumā “Energētikas politika Eiropai” uzverts, cik svarīgi ir pabeigt elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidi un radīt vienlīdzīgus apstākļus visiem elektroenerģijas uzņēmumiem Kopienā. Komisijas 2007. gada 10. janvāra paziņojumos “Gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvas” un “Eiropas gāzes un elektroenerģijas nozares apsekojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 17. pantu (galīgais ziņojums)” parādīts, ka funkcionējoša, efektīva un atvērta iekšējā tirgus izveides nolūkā pašreizējie noteikumi un pasākumi ne tikai nenodrošina nepieciešamo regulējumu, bet arī neparedz starpsavienojuma jaudu radīšanu.~~

~~(5) Pilnībā īstenojot spēkā esošo regulatīvo sistēmu, Regulā (EK) Nr. 1228/2003 izklāstītā elektroenerģijas iekšējā tirgus regulatīvā sistēma būtu jāpielāgo atbilstoši minētajiem paziņojumiem.~~

↴ jauns

- (7) Ir izstrādāts tiesiskais regulējums, kas ļauj ar elektroenerģiju tirgoties visā Savienībā. Izstrādāto regulējumu papildina vairāku tīkla kodeksu un vadlīniju pieņemšana elektroenerģijas tirgu integrēšanai. Šie tīkla kodeksi un vadlīnijas ietver tirgus noteikumus, kā arī sistēmas darbības un tīkla pieslēguma noteikumus. Lai nodrošinātu pilnīgu pārredzamību un palielinātu juridisko noteiktību, atbilstīgi parastajai likumdošanas procedūrai būtu jāpieņem galvenie principi, kas regulē tirgus darbību un jaudas piešķiršanu balansēšanas, tekošās dienas, nākamās dienas un nākotnes tirgus laikposmos, un tie jāsakopo vienā aktā.
- (8) Galvenajiem tirgus principiem būtu jāparedz, ka elektroenerģijas cenas nosaka pieprasījums un piedāvājums. Šīm cenām būtu jāsignalizē, kad ir vajadzīga elektroenerģija, un tādējādi, balstoties tirgū, jāstimulē investīcijas elastības resursos, piemēram, elastīgā elektroenerģijas ražošanā, starpsavienojumos, pieprasījumreakcijā vai uzkrāšanā.
- (9) Tā kā atjaunojamo energoresursu enerģijas daļa tirgū kļūst arvien nozīmīgāka, elektroenerģijas sektora dekarbonizācija ir Energētikas savienības pamatmērķis. Savienībai virzoties uz elektroenerģijas sektora dekarbonizāciju un palielinoties atjaunojamo energoresursu īpatsvaram, ir ārkārtīgi svarīgi, lai tirgū tiktu novērsti esošie šķēršļi pārrobežu tirdzniecībai un sekmētas investīcijas atbalsta infrastruktūrā, piemēram, elastīgākā elektroenerģijas ražošanā, starpsavienojumos, pieprasījumreakcijā un uzkrāšanā. Lai atbalstītu pārorientēšanos uz variablu un izklaidētu elektroenerģijas ražošanu un nodrošinātu, ka enerģijas tirgus principi veido pamatu Savienības nākotnes elektroenerģijas tirgiem, ir būtiski no jauna pievērsties īstermiņa tirgiem un iztrūkuma cenām.
- (10) Īstermiņa tirgi uzlabos likviditāti un konkurenci, ļaujot tirgū pilnvērtīgi iesaistīt vairāk resursu, jo īpaši tos, kas ir elastīgāki. Iedarbīgas iztrūkuma cenas mudinās tirgus dalībniekus būt pieejamiem tad, kad tirgū tas ir visvairāk vajadzīgs, un tās nodrošina, ka tie savas izmaksas var atgūt vairumtirgū. Tāpēc ir ļoti svarīgi nodrošināt, ka pēc iespējas tiek atcelti administratīvie un netiešie cenas griesti, lai iztrūkuma cenas varētu sasniegt zudušās slodzes vērtību. Tiklīdz īstermiņa tirgi un iztrūkuma cenas būs pilnībā iestrādāti tirgus struktūrā, tie palīdzēs atteikties no citiem pasākumiem,

piemēram, jaudas mehānismiem, ar kuriem panāk piegādes drošību. Tomēr vienlaikus iztrūkuma cenām, kas neparedz cenas griestus vairumtirgū, nevajadzētu apdraudēt iespējas nodrošināt, ka galalietotāju (jo īpaši mājsaimniecību un MVU) maksātās cenas ir uzticamas un stabilas.

- (11) Atkāpes no tirgus pamatprincipiem (piemēram, atbildība par balansēšanu, tirgbalstīta dispečēšana vai samazināšana un pārdispečēšana) samazina elastīguma signālus un rada šķēršļus tādu risinājumu attīstīšanai kā uzkrāšana, pieprasījumsreakcija vai agregēšana. Lai gan atkāpes joprojām ir nepieciešamas, lai dažiem aktoriem (jo īpaši mājsaimniecībām un MVU) neradītu nevajadzīgu administratīvo slogu, plašas atkāpes, kas aptver veselās tehnoloģijas, nav saskanīgas ar mērķi panākt tirgbalstītu un efektīvu dekarbonizāciju, tāpēc tās būtu jāaizstāj ar mērķorientētiem pasākumiem.

↓ 714/2009 (pielāgots)	16. apsvērums
---------------------------	---------------

- (12) Nosacījums efektīvai konkurencei elektroenerģijas iekšējā tirgū ir nediskriminējoša un pārredzama maksa par tīkla lietošanu, tostarp par pārvades sistēmas savienojošo elektrolīniju lietošanu. Šo elektrolīniju pieejamā jauda būtu jānosaka to maksimālajos līmeņos, kas atbilst tīkla drošas darbības ☒ drošuma ☒ standartiem.

↓ 714/2009 (pielāgots)	17. apsvērums
---------------------------	---------------

- (13) Ir svarīgi izvairīties no konkurences izkropļošanas, kas rodas, dalībvalstu pārvades sistēmu operatoriem lietojot atšķirīgus ☒ drošuma ☒ drošības, darbības un plānošanas standartus. Turklāt būtu jānodrošina pārredzamība tirgus dalībniekiem attiecībā uz pieejamo pārvades jaudu un drošības, darbības un plānošanas standartiem, kas ietekmē pieejamās pārvades jaudas.

↓ jauns

- (14) Lai efektīvi ievirzītu investīcijas, cenām arī jādod signāli par to, kur elektroenerģija nepieciešama visvairāk. Lai zonālā elektrosistēmā novietojumsignāli būtu pareizi, pārredzamā procesā ir saskanīgi, objektīvi un ticami jānosaka tirdzniecības zonas. Lai nodrošinātu Savienības elektrotīkla efektīvu darbību un plānošanu un dotu iedarbīgus cenu signālus jaunai elektroenerģijas ražošanas jaudai, pieprasījumsreakcijai vai pārvades infrastruktūrai, tirdzniecības zonām būtu jāatspoguļo strukturālā pārslodze. Proti, lai novērstu iekšējo pārslodzi, nevajadzētu samazināt starpzonu jaudu.
- (15) Lai tirgu integrācijas ceļā efektīvi dekarbonizētu elektrosistēmu, ir sistemātiski jānovērš šķēršļi pārrobežu tirdzniecībai, kas palīdzēs pārvarēt tirgu sadrumstalotību un kas Savienības enerģijas lietotājiem ļaus pilnībā baudīt labumu, ko sniedz integrēti elektroenerģijas tirgi un konkurence.

↓ 714/2009 (pielāgots)	10. apsvērums
---------------------------	---------------

- (16) Ar šo regulu būtu jāparedz pamatprincipi attiecībā uz tarifikāciju un jaudu piešķiršanu, vienlaikus nodrošinot ☒ vadlīniju ☒ ~~pamatnostādņu~~ pieņemšanu, kurās ir sīki izstrādāti turpmākie būtiskie principi un metodes, lai ļautu ātri pielāgoties izmaiņām apstākļos.

↓ 714/2009 22. apsvērums

- (17) Pārslodzes problēmu vadībai būtu jāsniedz pareizi ekonomiskie signāli pārvades sistēmas operatoriem un tirgus dalībniekiem, un tā pamatā vajadzētu būt tirgus mehānismiem.

↓ 714/2009 (pielāgots)	11. apsvērums
---------------------------	---------------

- (18) Pārvadot elektroenerģijas pārrobežu plūsmas savos elektrotīklos, rodas izmaksas, par kurām atvērtā, ☒ konkurenciālā ☒ ~~konkurējošā~~ tirgū pārvades sistēmu operatoriem būtu jāsaņem kompensācija no to valsts pārvades sistēmu operatoriem, kurās rodas šīs pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, un to sistēmu operatoriem, kurās šīs plūsmas tiek saņemtas.

↓ 714/2009 12. apsvērums

- (19) Maksājumi un ieņēmumi, ko rada kompensācijas mehānisms starp pārvades sistēmu operatoriem, būtu jāņem vērā, nosakot valstu tīklu tarifus.

↓ 714/2009 13. apsvērums

- (20) Faktiski maksājamās summas par pārrobežu piekļuvi pārvades sistēmai var būtiski atšķirties atkarībā no attiecīgā pārvades sistēmas operatora, kā arī atšķirību dēļ starp dalībvalstīs piemērojamām tarifikācijas sistēmām. Tādēļ ir vajadzīgs konkrēts saskaņošanas līmenis, lai izvairītos no tirdzniecības izkropļojumiem.

↓ 714/2009 (pielāgots)	21. apsvērums
---------------------------	---------------

- (21) Vajadzētu būt noteikumiem par to ieņēmumu izlietojumu, kurus gūst no pārslodzes vadības procedūrām, ja vien attiecīgā ☒ starpsavienotāja ☒ ~~starpsavienojuma~~ īpatnības nepamato atbrīvojumu no šiem noteikumiem.

↓ jauns

- (22) Lai visiem tirgus dalībniekiem nodrošinātu līdzvērtīgus konkurences apstākļus, tīkla tarifi būtu jāpiemēro tā, lai ne pozitīvā, ne negatīvā virzienā nebūtu diskriminācijas starp produkciju, kas pieslēgta sadales līmenī, un produkciju, kas pieslēgta pārvades līmenī. Tiem nevajadzētu diskriminēt enerģijas uzkrāšanu un mazināt stimulu iesaistīties pieprasījuma reakcijā, kā arī tiem nevajadzētu likt šķēršļus energoefektivitātes uzlabojumiem.
- (23) Lai tarifu noteikšana jomās, kur saistoša saskaņošana netiek uzskatīta par lietderīgu, kļūtu pārredzamāka un tos būtu vieglāk salīdzināt, Eiropas Energoregulatoru sadarbības aģentūrai (turpmāk "Aģentūra"), kas izveidota ar (Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārskatīto redakciju, kas ierosināta ar COM(2016) 863/2), būtu jāizdod ieteikumi par tarifu metodikām.
- (24) Lai labāk nodrošinātu optimālas investīcijas Eiropas mēroga tīklā un risinātu problēmgadījumus, kad nacionālo prioritāšu dēļ nav iespējams realizēt dzīvotspējīgus starpsavienojuma projektus, būtu atkārtoti jāapsver pārslodzes rentes ieviešana, taču tās pieļaujamās tikai tam, lai garantētu pieejamību un saglabātu vai palielinātu starpsavienojuma jaudas.

↓ 714/2009 7. apsvērums
(pielāgots)

- (25) Lai panāktu elektroenerģijas pārvades tīkla optimālu pārvaldību un lai būtu iespējams tirgot un piegādāt elektroenerģiju pāri robežām ☒ Savienībā ☒ Kopienā, būtu jāizveido elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (☒ *ENTSO-E* ☒ ~~elektroenerģijas PSOET~~). ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~Elektroenerģijas PSOET~~ uzdevumi būtu jāveic atbilstoši ☒ Savienības ☒ ~~Kopienas~~ konkurences noteikumiem, kurus piemēro ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~elektroenerģijas PSOET~~ lēmumiem. ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~Elektroenerģijas PSOET~~ uzdevumiem vajadzētu būt skaidri definētiem, un tā darbības metodēm būtu jānodrošina ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~elektroenerģijas PSOET~~ darbības efektivitāte, pārredzamība un reprezentatīvais raksturs. ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~Elektroenerģijas PSOET~~ sagatavotie tīkla kodeksi nav paredzēti, lai aizstātu vajadzīgos valstu tīkla kodeksus attiecībā uz jautājumiem, kas nav pārrobežu jautājumi. Tā kā efektīvāku darbu var panākt ar reģionālu pieeju, pārvades sistēmu operatoriem vispārējā sadarbības struktūrā būtu jāizveido reģionālas struktūras, vienlaikus panākot to, ka reģionālā līmenī sasniegtie rezultāti atbilst ☒ Savienības ☒ ~~Kopienas~~ līmeņa tīkla kodeksiem un nesaistošiem tīkla attīstības desmit gadu plāniem. Dalībvalstīm būtu jāveicina sadarbība un jāuzrauga tīkla efektivitāte reģionu līmenī. Sadarbībai reģionu līmenī vajadzētu būt savienojamai ar virzību uz ☒ konkurenciālu ☒ ~~konkurētspējīgu~~ un efektīvu elektroenerģijas iekšējo tirgu.

↓ jauns

- (26) *ENTSO-E* būtu jāveic pamatīgs Savienības mēroga resursu pietiekamības novērtējums vidēja termiņa līdz ilgtermiņa griezumā, lai iegūtu objektīvu pamatu, pēc kā novērtēt

bažas par pietiekamību. Bažas par resursu pietiekamību, kam kā risinājums izvēlēti jaudas mehānismi, būtu jābalsta uz ES novērtējumu.

- (27) Vidēja termiņa līdz ilgtermiņa resursu pietiekamības novērtējumam (griezumā no 10 nākamajiem gadiem līdz nākamajam gadam), ko paredz šī regula, ir cits mērķis nekā sezonālajām prognostiskajām ainām (nākamie 6 mēneši), ko paredz [Regulas par riskgataavību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 9. pants. Vidēja termiņa līdz ilgtermiņa resursu pietiekamības novērtējumus izmanto, lai izvērtētu vajadzību pēc jaudas mehānismiem, turpretī sezonālās prognostiskās ainas izmanto, lai brīdinātu par tuvākajos 6 mēnešos iespējamajiem riskiem, kuri varētu izraisīt būtisku elektroapgādes stāvokļa pasliktināšanos. Turklāt arī reģionālie operatīvie centri veic reģionālos pietiekamības novērtējumus, kā to paredz Eiropas tiesību akti par elektroenerģijas pārvades sistēmas darbību. Tie ir ļoti īsa termiņa (nākamās nedēļas līdz nākamās dienas griezumā) pietiekamības novērtējumi, un tos izmanto sistēmas darbības sakarā.
- (28) Pirms jaudas mehānismu ieviešanas dalībvalstīm būtu jānovērtē regulatīvie izkropļojumi, kas vairo saistītās bažas par resursu pietiekamību. Būtu jāpieprasa, lai tās pieņem pasākumus apzināto izkropļojumu likvidēšanai, tostarp to īstenošanas grafiku. Jaudas mehānismus vajadzētu ieviest tikai tad, ja bažas joprojām pastāv, un tās nav iespējams kļiedēt, likvidējot minētos izkropļojumus.
- (29) Dalībvalstīm, kuras plāno ieviest jaudas mehānismus, pārredzamā un verificējamā procesā būtu jānosaka jaudas pietiekamības mērķrādītāji. Dalībvalstīm vajadzētu būt tiesīgām pašām nospraust vēlamo piegādes drošības līmeni.
- (30) Jaudas mehānismu galvenie principi būtu jānosaka, par pamatu izmantojot vides un enerģētikas valsts atbalsta principus un Konkurences ĢD konstatējumus, kas gūti nozares pārstāvju aptaujā par jaudas mehānismiem. Jau ieviestie jaudas mehānismi būtu jāizskata, ņemot vērā šos principus. Ja Eiropas resursu pietiekamības novērtējumā nekonstatē nekādas bažas par pietiekamību, nevajadzētu ieviest nevienu jaunu jaudas mehānismu un esošajos mehānismos nevajadzētu uzņemties jaunas jaudas saistības. Visu laiku jāraugās, lai tiktu piemēroti valsts atbalsta kontroles noteikumi atbilstīgi LESD 107. līdz 109. pantam.
- (31) Būtu jānosaka detalizēti noteikumi, kas veicinātu sekmīgu pārrobežu dalību jaudas mehānismos, kas nav rezervju shēmas. Pārvades sistēmu operatoriem pāri robežām būtu jāsekmē ieinteresēto elektroenerģijas ražotāju iespējas piedalīties jaudas mehānismos citās dalībvalstīs. Tāpēc tiem būtu jāaprēķina jaudas apjomi, līdz kādiem iespējama pārrobežu līdzdalība, jārada dalības iespējas un jāpārbauda pieejamība. Valstu regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina pārrobežu noteikumu izpilde dalībvalstīs.
- (32) Ņemot vērā atšķirības valstu energosistēmās un esošo elektrotīklu tehniskos ierobežojumus, vislabākā pieeja, kā panākt progresu tirgu integrēšanā, bieži būs reģionālā pieeja. Tāpēc būtu jānostiprina pārvades sistēmu operatoru reģionālā sadarbība. Lai nodrošinātu, ka sadarbība ir efektīva, jaunam tiesiskajam regulējumam būtu jāparedz spēcīgāka reģionālā pārvaldība un regulatīvā pārraudzība, tostarp jānostiprina Aģentūras lēmumu pieņemšanas pilnvaras pārrobežu jautājumos. Ciešāka dalībvalstu sadarbība varētu būt nepieciešama arī krīzes situācijās, lai palielinātu piegādes drošību un ierobežotu tirgus izkropļojumus.
- (33) Pārvades sistēmu operatoru savstarpējā koordinēšanās reģionālā līmenī ir oficiāli nostiprināta, nosakot, ka pārvades sistēmu operatoriem ir obligāti jāiesaistās reģionālo drošības koordinatoru struktūrās, ko būtu jāpapildina ar uzlabotu institucionālo

satvaru, izveidojot reģionālos operatīvos centrus. Veidojot reģionālos operatīvos centrus, būtu jāņem vērā esošās reģionālās koordinācijas iniciatīvas un jāatbalsta arvien integrētākā Savienības elektrosistēmu darbība, nodrošinot, ka to darbība ir efektīva un droša.

- (34) Reģionālo operatīvo centru ģeogrāfiskajam tvērumam būtu jānodrošina to iespējas sekmīgi darboties koordinatora lomā, optimizējot pārvades sistēmu operatoru darbības plašākos reģionos.
- (35) Reģionālajiem operatīvajiem centriem būtu jāpilda tādas funkcijas, kur reģionalizācija dod papildu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar valsts līmenī veiktām funkcijām. Reģionālo operatīvo centru funkcijām būtu jāaptver reģionālo drošības koordinatoru veiktās funkcijas, kā arī papildu funkcijas sistēmas darbības, tirgus darbības un riskgatavības jomā. Reģionālo operatīvo centru funkcijām nevajadzētu aptvert elektrosistēmas reāllaika darbību.
- (36) Reģionālajiem operatīvajiem centriem primāri būtu jārīkojas reģiona sistēmas un tirgus darbības interesēs, nevis kādas vienas struktūras interesēs. Tādēļ attiecībā uz dažām funkcijām reģionālajiem operatīvajiem centriem būtu jāuztic lēmumu pieņemšanas pilnvaras rīkoties un vadīt sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoru veicamās darbības, un attiecībā uz atlikušajām funkcijām tiem jāuztic pilnvērtīgāka padomdevēja loma.
- (37) *ENTSO-E* būtu jānodrošina, ka reģionālo operatīvo centru darbības ir koordinētas starp reģioniem.
- (38) Lai palielinātu elektroenerģijas sadales tīklu efektivitāti Savienībā un nodrošinātu ciešu sadarbību ar pārvades sistēmu operatoriem un *ENTSO-E*, Savienībā būtu jāizveido Eiropas sadales sistēmu operatoru struktūra ("ES SSO struktūra"). ES SSO struktūras uzdevumiem vajadzētu būt saprotami definētiem, un tās darbības metodēm būtu jānodrošina efektivitāte, pārredzamība un Savienības sadales sistēmu operatoru reprezentativitāte. ES SSO struktūrai būtu attiecīgā gadījumā cieši jāsadarbjas ar *ENTSO-E* tīkla kodeksu sagatavošanā un īstenošanā, un tai būtu jāizstrādā vadlīnijas, kā sadales tīklos integrēt, piemēram, izklieģto elektroenerģijas ražošanu un uzkrāšanu, vai jādarbojas citās jomās, kas saistītas ar sadales tīklu pārvaldību.

↓ 714/2009 (pielāgots)	6. apsvērums
---------------------------	--------------

- (39) ~~Jo īpaši ir~~ vajadzīga pārvades sistēmu operatoru ciešāka sadarbība un koordinācija, lai izveidotu tīkla kodeksus, ar kuriem nodrošina un pārvalda efektīvu un pārredzamu piekļuvi pārrobežu pārvades tīkliem, lai notiktu koordinēta un pietiekami tālredzīga plānošana un pārvades sistēmu attīstība ☒ Savienībā ☒ Kopienā, tostarp starpsavienojuma jaudu izveide, pienācīgi ņemot vērā vides aspektus. Tīkla kodeksiem būtu jāatbilst galvenajām ☒ vadlīnijām ☒ pamatnostādēm, kas ir nesaistošas pēc būtības (galvenās ☒ vadlīnijas ☒ pamatnostādnes) un ko izstrādājuši ~~Enerģoregulatoru sadarbības aģentūra, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par Enerģoregulatoru sadarbības aģentūras izveidi~~²⁰ ("Aģentūra"). Aģentūrai būtu jāpiedalās tīkla kodeksu

³⁰ ~~Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 1. lpp.~~

projektu izskatīšanā, balstoties uz reālo situāciju, tostarp jāizskata to atbilstība galvenajām ☒ vadlīnijām ☒ pamatnostādēm, un Aģentūrai vajadzētu būt tiesībām minētos kodeksus ieteikt pieņemšanai Komisijā. Aģentūrai būtu jāizvērtē ierosinātie tīkla kodeksu grozījumi, un tai vajadzētu būt tiesībām šos grozījumus ieteikt pieņemšanai Komisijā. Pārvades sistēmas operatoriem vajadzētu savus tīklus ekspluatēt atbilstoši šiem tīkla kodeksiem.

↓ 714/2009 24. apsvērums
(pielāgots)

- (40) Lai nodrošinātu elektroenerģijas iekšējā tirgus sekmīgu darbību, būtu jāparedz procedūras, kas ļauj Komisijai pieņemt lēmumus un ☒ vadlīnijas ☒ pamatnostādnes, *inter alia*, attiecībā uz tarifikāciju un jaudu piešķiršanu, vajadzības gadījumā vienlaikus nodrošinot dalībvalstu regulatīvo iestāžu iesaistīšanu šajā procesā, izmantojot to Eiropas asociāciju. Regulatīvajām iestādēm kopā ar citām attiecīgajām dalībvalstu iestādēm ir liela nozīme ~~iekšējā~~ elektroenerģijas iekšējā tirgus pareizā darbībā.

↓ 714/2009 8. apsvērums
(pielāgots)

- (41) Visi tirgus dalībnieki ir ieinteresēti darbā, ko sagaida no ☒ ENTSO-E ☒ elektroenerģijas PSOET. Tāpēc svarīga ir efektīva apspriešanās, un būtiskai nozīmei vajadzētu būt jau pastāvošajām struktūrām, kas izveidotas nolūkā sekmēt un vienkāršot apspriešanās procesu, piemēram, Elektroenerģijas pārvades koordinācijas ~~apvienībai~~, valstu regulatoriem vai Aģentūrai.

↓ 714/2009 9. apsvērums
(pielāgots)

- (42) Lai nodrošinātu lielāku pārredzamību saistībā ar visu elektroenerģijas pārvades tīklu ☒ Savienībā ☒ Kopienā, ☒ ENTSO-E ☒ elektroenerģijas PSOET būtu jā sagatavo, jāpublicē un regulāri jāatjaunina nesaistošs ☒ Savienības ☒ Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plāns (☒ Savienības ☒ Kopienas tīkla attīstības plāns). Minētajā tīkla attīstības plānā būtu jāiekļauj stabili elektroenerģijas pārvades tīkli un vajadzīgie reģionālie starpsavienojumi, kuri ir atbilstīgi no komerciālā un piegādes ☒ drošības ~~drošuma~~ viedokļa.

↓ jauns

- (43) Tīkla kodeksu izstrādē un pieņemšanā gūtā pieredze rāda, ka ir lietderīgi racionalizēt izstrādes procedūru, proti, precizēt, ka Aģentūrai ir tiesības pārskatīt elektroenerģijas tīkla kodeksu projektus, pirms tos iesniedz Komisijai.

↓ 714/2009 14. apsvērums

~~Būtu vajadzīga piemērota ilgtermiņa novietojumsignālu sistēma, kuras pamatā ir princips, ka elektrotīkla piegāves maksu līmenim jāatpoguļo līdzsvars starp elektroenerģijas ražošanu un patēriņu attiecīgajā reģionā, pamatojoties uz elektrotīkla piegāves maksu diferenciāciju starp ražotājiem un/vai patērētājiem.~~

↓ 714/2009 15. apsvērums

~~Nebūtu vēlams piemērot ar attālumu saistītos tarifus vai, ja ir atbilstoši novietojumsignāli, īpašu tarifu, kas jāmaksā tikai eksportētājiem vai importētājiem papildus vispārējai maksai par piegāvi valsts elektrotīklam.~~

↓ 714/2009 18. apsvērums

~~Tirgus novērošana, ko pēdējos gados veic valstu regulatīvās iestādes un Komisija, liecina, ka pašreizējās pārredzamības prasības un noteikumi par piegāvi infrastruktūrai nav pietiekami, lai nodrošinātu īstu, labi funkcionējošu, atvērtu un efektīvu elektroenerģijas iekšējo tirgu.~~

↓ 714/2009 19. apsvērums

~~Nepieciešama vienlīdzīga piegāve informācijai par sistēmas fizisko situāciju un efektivitāti, lai visi tirgus dalībnieki varētu novērtēt kopējo pieprasījumu un piedāvājumu un konstatēt vairumtirdzniecības cenu svārstību iemeslus. Tas ietver precīzāku informāciju par elektroenerģijas ražošanu, piedāvājumu un pieprasījumu, tostarp prognozēm, tīkla un starpsavienojumu jaudu, plūsmām un remontdarbiem, balansēšanu un rezerves jaudu.~~

↓ 714/2009 23. apsvērums
(pielāgots)

- (44) Būtu jāveicina ☒ investīcijas ~~☒ ieguldījumi~~ svarīgā jaunā infrastruktūrā, vienlaikus nodrošinot elektroenerģijas iekšējā tirgus efektīvu darbību. Lai līdzstrāvas ☒ starpsavienotāji ~~☒ starpsavienojumi~~, kuriem piemērots atbrīvojums, pozitīvi ietekmētu konkurenci un piegādes ☒ drošību ~~☒ drošumu~~, projekta plānošanas stadijā būtu jāpārbauda tirgus ieinteresētība un jāpieņem pārslodzes vadības noteikumi. Ja līdzstrāvas ☒ starpsavienotāji ~~☒ starpsavienojumi~~ atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, Aģentūrai būtu jāizskata – kā galējais līdzeklis – atbrīvojuma pieprasījums, lai pilnībā izvērtētu pārrobežu ietekmi un vienkāršotu administratīvās procedūras. Turklāt, tā kā šādiem lieliem atbrīvotiem infrastruktūras projektiem ir īpašs riska profils, uzņēmumiem, kuriem ir piegādes un ražošanas intereses, vajadzētu būt iespējai attiecībā uz konkrētajiem projektiem izmantot pagaidu atkāpi no pilnīgas nodalīšanas noteikumiem. Atbrīvojumus, kuri piešķirti saskaņā ar Regulu (EK)

Nr. 1228/2003³¹, turpina piemērot līdz paredzētajam beigu termiņam, kā noteikts lēmumā par atkāpes piešķiršanu.

↓ 714/2009 25. apsvērums

~~Valstu regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina atbilstība šīs regulas noteikumiem un saskaņā ar to pieņemtajām pamatnostādņām.~~

↓ 714/2009 20. apsvērums

- (45) Lai palielinātu uzticību tirgum, tā dalībniekiem jābūt pārliecinātiem, ka par ļaunprātīgām darbībām var tikt piemērotas iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas. Kompetentās iestādes būtu jāpilnvaro efektīvi izmeklēt gadījumus, kad situācija tirgū tiek izmantota ļaunprātīgi. Tāpēc kompetentajām iestādēm ir vajadzīga piekļuve datiem, kas sniedz informāciju par piegādes uzņēmumu operatīvajiem lēmumiem. Daudzus svarīgus lēmumus elektroenerģijas tirgū pieņem ražotāji, un informācijai saistībā ar tiem noteiktu laikposmu vajadzētu būt viegli pieejamai kompetentajām iestādēm. Turklāt kompetentajām iestādēm būtu regulāri jāpārtrauga, vai pārvades sistēmu operatori ievēro šos noteikumus. Šī prasība nebūtu jāattiecina uz maziem ražotājiem, kas faktiski nespēj radīt tirgus izkropļojumus.

↓ 714/2009 26. apsvērums

- (46) Dalībvalstīm un valstu kompetentajām iestādēm attiecīgā informācija būtu jāiesniedz Komisijai. Komisijai šāda informācija būtu jāapstrādā konfidenciali. Komisijai būtu jāvar vajadzības gadījumā pieprasīt būtisko informāciju tieši no attiecīgajiem uzņēmumiem ar noteikumu, ka tiek informētas valstu kompetentās iestādes.

↓ 714/2009 27. apsvērums

- (47) Dalībvalstīm būtu jāpieņem noteikumi par sankcijām, kas piemērojamas par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un jānodrošina to īstenošana. Šīm sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.

↓ 714/2009 28. apsvērums

~~Šīs regulas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību³².~~

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija Regula (EK) Nr. 1228/2003 par nosacījumiem attiecībā uz pieeju tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā (OV L 176, 15.7.2003., 1. lpp.).

³² OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

↓ 714/2009 29. apsvērums

~~Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro sagatavot vai pieņemt pamatnostādnes, kas vajadzīgas, lai panāktu minimālo saskaņotības pakāpi šīs regulas mērķa sasniegšanai. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs regulas elementus, *inter alia* papildinot to ar jauniem nebūtiskiem elementiem, jāpieņem saskaņā Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

↓ jauns

- (48) Dalībvalstīm un Enerģētikas kopienas līgumslēdzējām pusēm būtu cieši jāsadarbojas visos jautājumos, kas skar integrētas elektroenerģijas tirdzniecības reģiona izveidi, un tām nevajadzētu pieņemt pasākumus, kas apdraudētu dalībvalstu un līgumslēdzēju pušu elektroenerģijas tirgu turpmāku integrāciju vai piegādes drošību.
- (49) Lai nodrošinātu minimālo saskaņošanas pakāpi, kas vajadzīga sekmīgai tirgus darbībai, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz jomām, kas ir būtiskas tirgu integrācijai. To starpā vajadzētu būt šādām jomām: pārvades sistēmu operatoru reģionālās sadarbības ģeogrāfiskais tvērums, pārvades sistēmu operatoru savstarpējo kompensācijas maksājumu summas, tīkla kodeksu un vadlīniju pieņemšana un grozīšana, kā arī atbrīvojuma noteikumu piemērošana jauniem starpsavienotājiem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu³³. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
-

↓ 714/2009 30. apsvērums
(pielāgots)

- (50) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi – proti, izveidot saskaņotu sistēmu elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka tādēļ šo mērķi var labāk sasniegt ☒ Savienības ☒ Kopienas līmenī, ☒ Savienība ☒ Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma ☒ par Eiropas Savienību ☒ 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu, šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.³³

³³ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

↓ 714/2009 31. apsvērums

~~Nemot vērā to, kādus grozījumus pašlaik izdara Regulā (EK) Nr. 1228/2003, skaidrības un racionalizācijas nolūkā ir vēlams attiecīgos noteikumus pārstrādāt, tos visus apvienojot vienā jaunas regulas tekstā,~~

↓ 714/2009 (pielāgots)

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

☒ Priekšmets, darbības joma un definīcijas ☒

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Šīs regulas mērķis ir:

↓ jauns

- (a) izveidot pamatu, ar ko efektīvi sasniegt Eiropas Enerģētikas savienības un, konkrētāk, klimata un enerģētikas satvara laikposmam līdz 2030. gadam³⁴ mērķus, radot apstākļus, kuros tiek doti tirgus signāli lielākam elastīgumam, dekarbonizācijai un inovācijai;
- (b) noteikt labi funkcionējošu, integrētu elektroenerģijas tirgu pamatprincipus, kas paredz nediskriminējošu piekļuvi tirgum visiem resursu nodrošinātājiem un elektroenerģijas lietotājiem, dod patērētājiem iespējas rīkoties, iespējo pieprasījumu reakciju un energoefektivitāti, atvieglo izklaidētā pieprasījuma un piedāvājuma agregēšanu un sekmē ekonomikas dekarbonizāciju, radot apstākļus tirgu integrēšanai un tirgbalstītas samaksas saņemšanai par elektroenerģiju, kas saražota no atjaunojamiem energoresursiem;

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~(c)~~ paredzēt taisnīgus noteikumus elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai, tādējādi veicinot konkurenci elektroenerģijas iekšējā tirgū un ņemot vērā valstu un reģionālo tirgu īpašās iezīmes. Tas ☒ ietver ☒ ~~būs saistīts ar~~ kompensācijas mehānisma izveidi pārrobežu elektroenerģijas plūsmām un saskaņotu principu noteikšanu maksai par elektroenerģijas

³⁴ COM(2014) 015 final.

pārrobežu pārvadi, kā arī starpsavienojumu pieejamās jaudas sadalīšanu ☒ starp ☒ valstu pārvades sistēmām;

(~~de~~) veicināt labi funkcionējoša un pārredzama vairumtirdzniecības tirgus izveidi, kuram raksturīga augsta elektroenerģijas piegādes ☒ drošības ☒ drošuma pakāpe. Tā paredz mehānismus, lai saskaņotu noteikumus elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai.

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro definīcijas, kas paredzētas ~~direktīvās~~ [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātā redakcija, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 2. pantā ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu~~, ⇨ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1227/2011³⁵ 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) Nr. 543/2013³⁶ 2. pantā un [pārstrādātās Atjaunojamo energoresursu direktīvas] 2. pantā ⇨ ~~izņemot "starpsavienojuma" definīciju, kuru aizstāj ar šādu definīciju: "starpsavienojums" ir pārvades līnija, kas šķērso vai plešas pāri robežai starp dalībvalstīm un kas savieno dalībvalstu pārvades sistēmas.~~
2. ☒ Papildus ☒ ~~p~~Piemēro šādas definīcijas:
 - (a) "regulatīvās iestādes" ir [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2,] ~~Direktīvas 2009/72/EK 5735.~~ panta 1. punktā minētās regulatīvās iestādes;
 - (b) "pārrobežu elektroenerģijas plūsma" ir fiziska elektroenerģijas plūsma dalībvalsts pārvades tīklā, ko izraisa ārpus minētās dalībvalsts esošu ražotāju un/vai ☒ lietotāju ☒ ~~patērētāju~~ darbības ietekme uz šīs valsts pārvades tīklu;
 - (c) "pārslodze" ir situācija, kad ⇨ visus tirgus dalībnieku pieprasījumus tirdzniecībai starp divām tirdzniecības zonām nevar pieņemt, jo tie būtiski ietekmētu fiziskās plūsmas tīkla elementus, kuri šīs plūsmas nevar pārvadīt ⇨ ~~starpsavienojums, kas savieno valsts(-u) pārvades tīklus, nevar pārvadīt visas fiziskās elektroenerģijas plūsmas, kas rodas tirgus dalībnieku pieprasītās starptautiskās tirdzniecības rezultātā, jo nepietiek jaudas attiecīgajos starpsavienojumos un/vai valstu pārvades sistēmās;~~
 - (~~d~~) ~~"deklarētais eksports" ir elektroenerģijas nosūtīšana vienā dalībvalstī, pamatojoties uz līguma pamatnoteikumiem par to, ka vienlaicīga atbilstoša elektroenerģijas saņemšana (deklarētais imports) notiks citā dalībvalstī vai trešā valstī;~~
 - (~~e~~) ~~"deklarētais tranzīts" ir gadījums, kad notiek elektroenerģijas deklarētais eksports un kad darījumā norādītais ceļš ved caur valsti, kurā nenotiek ne elektroenerģijas nosūtīšana, ne arī vienlaicīga atbilstoša tās saņemšana;~~
 - (~~f~~) ~~"deklarētais imports" ir elektroenerģijas saņemšana dalībvalstī vai trešā valstī vienlaicīgi ar elektroenerģijas nosūtīšanu (deklarēto eksportu) citā dalībvalstī;~~

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (OV L 326, 8.12.2011., 1. lpp.).

³⁶ Komisijas 2013. gada 14. jūnija Regula (ES) Nr. 543/2013 par datu iesniegšanu un publicēšanu elektroenerģijas tirgos un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 714/2009 I pielikuma grozīšanu (OV L 163, 15.6.2013, 1. lpp.).

~~(g)~~(d) “jauns ~~×~~ starpsavienotājs ~~×~~ starpsavienojums” ir ~~×~~ starpsavienotājs ~~×~~ starpsavienojums, kas nav pabeigts līdz 2003. gada 4. augustam;~~;~~

↓ jauns

- (g) “strukturālā pārslodze” ir pārslodze pārvades sistēmā, kas ir paredzama, laika gaitā ir ģeogrāfiski stabila un bieži atkārtojas normālos elektroenerģijas sistēmas apstākļos;
- (h) “tirgus operators” ir struktūra, kas sniedz pakalpojumu, kurā elektroenerģijas pārdošanas piedāvājumus savieto ar elektroenerģijas pirkšanas solījumiem;
- (i) “nominēts elektroenerģijas tirgus operators” vai “NETO” ir tirgus operators, ko iecēlusi kompetentā iestāde ar vienotu nākamās dienas vai vienotu tekošās dienas tirgus sasaistīšanu saistītu pienākumu veikšanai;
- (j) “zudušās slodzes vērtība” ir tādas maksimālās elektroenerģijas cenas aplēse (€/MWh), kādu lietotāji ir gatavi maksāt, lai izvairītos no pārtrauces;
- (k) “balansēšana” ir visas darbības un procesi visos laikposmos, ar kuru palīdzību pārvades sistēmu operatori pastāvīgi nodrošina sistēmas frekvences uzturēšanu iepriekš noteiktā stabilitātes diapazonā un to, lai tiktu nodrošināts vajadzīgo rezervju apjoms attiecībā uz prasīto kvalitāti;
- (l) “balansēšanas enerģija” ir enerģija, ko pārvades sistēmu operatori izmanto, lai veiktu balansēšanu;
- (m) “balansēšanas pakalpojumu sniedzējs” ir tirgus dalībnieks, kas pārvades sistēmu operatoriem nodrošina balansēšanas enerģiju un/vai balansēšanas jaudu;
- (n) “balansēšanas jauda” ir jaudas apjoms, kuru balansēšanas pakalpojumu sniedzējs ir piekritis uzturēt un attiecībā uz kuru balansēšanas pakalpojumu sniedzējs ir piekritis uz visu līguma darbības laiku pārvades sistēmas operatoram iesniegt solījumus atbilstošam balansēšanas enerģijas daudzumam;
- (o) “balansatbildīgā puse” ir tirgus dalībnieks vai tā izvēlēts pārstāvis, kas atbild par tirgus dalībnieka nebalansu elektroenerģijas tirgū;
- (p) “nebalansa norēķinu periods” ir laika vienība, par kuru aprēķina balansatbildīgo pušu nebalansu;
- (q) “balansa cena” ir cena — kas var būt gan pozitīva, gan negatīva, gan vienāda ar nulli — katrā nebalansa norēķinu periodā par nebalansu katrā virzienā;
- (r) “nebalansa cenas zona” ir zona, kurā aprēķina nebalansa cenu;
- (s) “pirmskvalifikācijas process” ir process, kurā verificē balansēšanas jaudas piegādātāja atbilstību pārvades sistēmu operatoru noteiktajām prasībām;
- (t) “rezerves jauda” ir frekvences noturēšanas rezervju, frekvences atjaunošanas rezervju vai aizvietošanas rezervju apjoms, kam jābūt pieejamam pārvades sistēmas operatoram;
- (u) “prioritāra dispečēšana” ir elektrostaciju dispečēšana pēc kritērijiem, kas atšķiras no solījumu ekonomiskās kārtības, un centrālās dispečēšanas sistēmās – pēc tīkla ierobežojumiem, prioritāti dodot konkrētu elektroenerģijas ražošanas tehnoloģiju dispečēšanai;

- (v) “jaudas aprēķināšanas reģions” ir ģeogrāfiskais apgabals, kurā piemēro koordinētu jaudas aprēķinu;
- (w) “jaudas mehānisms” ir administratīvs pasākums, kas nodrošina vēlamā piegādes drošības līmeņa sasniegšanu, atlīdzinot resursiem to pieejamību, un kas neietver pasākumus, kuri saistīti ar papildpakalpojumiem;
- (x) “stratēģiskā rezerve” ir jaudas mehānisms, kurā resursus dispečē tikai tad, ja nākamās dienas un tekošās dienas tirgos nav panākts klīrings, pārvades sistēmu operatori ir izsmēluši savus balansēšanas resursus, lai panāktu līdzsvaru starp pieprasījumu un piedāvājumu, un nebalanss tirgū periodos, kad tika dispečētas rezerves, tiek izlīdzināts pie zudušās slodzes vērtības;
- (y) “augstas efektivitātes koģenerācija” ir koģenerācija, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES³⁷ II pielikumā noteiktajiem kritērijiem;
- (z) “demonstrējumprojekts” ir projekts, kurā demonstrē Savienībā vēl nebijušu tehnoloģiju un kurš reprezentē būtisku inovāciju, kas ir daudz attīstītāka par esošajām tehnoloģijām.

II nodaļa

Vispārīgi elektroenerģijas tirgus noteikumi

3. pants

Principi, kas attiecas uz elektroenerģijas tirgu darbību

1. Dalībvalstis, valstu regulatīvās iestādes, pārvades sistēmu operatori, sadales sistēmu operatori un tirgus operatori nodrošina, ka elektroenerģijas tirgi darbojas saskaņā ar šādiem principiem:
 - (a) cenas nosaka, balstoties uz pieprasījumu un piedāvājumu;
 - (b) izvairās no darbībām, kuras neļauj noteikt cenas, balstoties uz pieprasījumu un piedāvājumu, vai kuras demotivē attīstīt elastīgāku elektroenerģijas ražošanu, mazoglekļa elektroenerģijas ražošanu vai elastīgu pieprasījumu;
 - (c) lietotājiem rada apstākļus, kas tiem ļauj gūt labumu no tirgus sniegtajām izdevībām un palielinātas konkurences mazumtirgos;
 - (d) rada apstākļus patērētāju un mazo uzņēmumu dalībai tirgū, agregējot vairākās elektroenerģijas ražošanas ietaisēs ražoto elektroenerģiju vai slodzi no vairākām pieprasījumietaisēm, lai elektroenerģijas tirgū tiktu iesniegti kopīgi piedāvājumi un tie tiktu kopīgi pārvaldīti elektrosistēmā, ievērojot ES līgumu noteikumus par konkurenci;
 - (e) tirgus noteikumi veicina ekonomikas dekarbonizāciju, radot apstākļus atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas integrācijai un stimulējot energoefektivitāti;

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīva 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

- (f) tirgus noteikumi dod pienācīgus stimulus investīcijām elektroenerģijas ražošanā, uzkrāšanā, energoefektivitātē un pieprasījuma reakcijā, lai tiktu apmierinātas tirgus vajadzības un tādējādi nodrošināta piegādes drošība;
- (g) novērš šķēršļus pārrobežu elektroenerģijas plūsmām un pārrobežu darījumiem elektroenerģijas tirgū;
- (h) tirgus noteikumi paredz reģionālo sadarbību, kur tā iespējama;
- (i) visi elektroenerģijas ražošanas, uzkrāšanas un pieprasījuma resursi vienlīdzīgi piedalās tirgū;
- (j) visi ražotāji ir tieši vai netieši atbildīgi par savas saražotās elektroenerģijas pārdošanu;
- (k) tirgus noteikumi ļauj progresēt pētniecībā un izstrādē un šo progresu izmantot sabiedrības labā;
- (l) tirgus noteikumi rada apstākļus efektīvai elektroenerģijas ražošanas aktīvu un pieprasījuma reakcijas dispečēšanai;
- (m) tirgus noteikumi ļauj elektroenerģijas ražošanas un elektroenerģijas piegādes uzņēmumiem ienākt un aiziet no tirgus, balstoties uz to novērtējumu par savu darbību ekonomisko un finansiālo dzīvotspēju;
- (n) ilgtermiņa riska nodrošes iespējas, kas ļauj tirgus dalībniekiem tirgū nodrošināties pret cenas svārstībām un kas likvidē neskaidrību par nākotnes ienākumiem no investīcijām, ir tirgojamas biržās pārredzamā veidā, ievērojot ES līgumu noteikumus par konkurenci.

4. pants

Atbildība par balansēšanu

1. Visi tirgus dalībnieki cenšas nodrošināt balansu sistēmā un ir finansiāli atbildīgi par nebalansu, ko tie rada sistēmā. Tie ir vai nu balansatbildīgās puses, vai tie šo atbildību deleģē sevis izvēlētai balansatbildīgajai pusei.
2. Dalībvalstis var paredzēt atkāpi no atbildības par balansa nodrošināšanu attiecībā uz:
 - (a) demonstrējumprojektiem;
 - (b) elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju un kuru uzstādītā elektroenerģijas ražošanas jauda ir mazāka par 500 kW;
 - (c) iekārtas, kas saņem Komisijas apstiprinātu atbalstu saskaņā ar Savienības valsts atbalsta noteikumiem atbilstīgi LESD 107. līdz 109. pantam un kas pasūtītas pirms [PB: ievietot spēkā stāšanās datumu]. Dalībvalstis var, ievērojot Savienības valsts atbalsta noteikumus, stimulēt tirgus dalībniekus, kas ir pilnībā vai daļēji atbrīvoti no atbildības par balansēšanu, apmaiņā pret atbilstošu kompensāciju uzņemties pilnu atbildību par balansēšanu.
3. No 2026. gada 1. janvāra 2. punkta b) apakšpunktu piemēro tikai elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju un kuru uzstādītā elektroenerģijas ražošanas jauda ir mazāka par 250 kW.

5. pants

Balansēšanas tirgus

1. Visiem tirgus dalībniekiem ir piekļuve balansēšanas tirgum vai nu individuāli, vai agregēšanas ceļā. Balansēšanas tirgus noteikumi un produkti ir atbilstoši vajadzībai uzņemt arvien lielāku variablās elektroenerģijas ražošanas īpatsvaru, kā arī arvien lielāku pieprasījuma reakcijas pakāpi un jauno tehnoloģiju ienākšanu.
2. Balansēšanas tirgus organizē tā, lai starp tirgus dalībniekiem tiktu nodrošināta patiesa nediskriminācija, ņemot vērā dažādās tehniskās spējas, kādas ir elektroenerģijas ražošanai no variabliem atjaunojamajiem energoresursiem, pieprasījuma reakcijai un uzkrāšanai.
3. Balansēšanas enerģiju iepērk atsevišķi no balansēšanas jaudas. Iepirkuma procesi ir pārredzami, vienlaikus nodrošinot konfidencialitāti.
4. Balansēšanas tirgi nodrošina darbības drošību, vienlaikus ļaujot maksimāli izmantot un efektīvi piešķirt pārrobežu jaudu visos laikposmos saskaņā ar 15. pantu.
5. Norēķiniem par balansēšanas enerģiju izmanto robežcenas noteikšanu. Tirgus dalībniekiem atļauj iesniegt solījumus pēc iespējas tuvu reāllaikam un vismaz pēc tekošās dienas starpzonu jaudas tirgus slēgšanas laika, ko nosaka saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) 2015/1222³⁸ 59. pantu.
6. Par nebalansu norēķinās par cenu, kas atspoguļo enerģijas vērtību reāllaikā.
7. Rezerves jaudas vajadzīgā daudzuma noteikšanu veic reģionālā līmenī saskaņā ar I pielikuma 7. punktu. Reģionālie operatīvie centri palīdz pārvades sistēmu operatoriem noteikt balansēšanas jaudas daudzumu, kas jāiepērk saskaņā ar I pielikuma 8. punktu.
8. Balansēšanas jaudas iepirkumu sekmē reģionālā līmenī saskaņā ar I pielikuma 8. punktu. Iepirkumu balsta primārajā tirgū un organizē tā, lai pirmskvalifikācijas procesā nebūtu diskriminācijas starp tirgus dalībniekiem vai nu individuāli, vai agregēšanas ceļā.
9. Augšupvērstas balansēšanas jaudas iepirkumu un lejupvērstas balansēšanas jaudas iepirkumu veic atsevišķi. Līgumus slēdz ne ilgāk kā vienu dienu pirms balansēšanas jaudas piegādes, un līguma darbības periods nav ilgāks par vienu dienu.
10. Pārvades sistēmu operatori publicē informāciju (tuvu reāllaikam) par pašreizējo balansēšanas situāciju savās kontroles zonās, nebalansa cenu un balansēšanas enerģijas cenu.

6. pants

Nākamās dienas un tekošās dienas tirgi

1. Pārvades sistēmu operatori un nominētie elektroenerģijas tirgus operatori kopīgi organizē integrēto nākamās dienas un tekošās dienas tirgu vadību, izmantojot Regulā (ES) 2015/1222 izklāstīto tirgu sasaistīšanu. Pārvades sistēmu operatori un nominētie

³⁸ Komisijas 2015. gada 24. jūlija Regula (ES) 2015/1222, ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24. lpp.).

elektroenerģijas tirgus operatori sadarbojas Savienības līmenī vai, kur tas ir lietderīgāk, reģionālā mērogā, lai maksimizētu Savienības elektroenerģijas nākamās dienas un tekošās dienas tirdzniecības efektivitāti un rezultativitāti. Pienākums sadarboties neskar Savienības konkurences tiesību aktu noteikumu piemērošanu. Regulatori un Aģentūra atbilstīgi [Direktīvas 2009/72/EK pārskatītās versijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 59. pantam un [Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārskatītās versijas, kas ierosināta ar COM(2016) 863/2] 4. un 9. pantam veic pārvades sistēmu operatoru un nominēto tirgus operatoru regulatīvo uzraudzību attiecībā uz funkcijām, kas saistītas ar elektroenerģijas tirdzniecību.

2. Nākamās dienas un tekošās dienas tirgi:
 - (a) ir organizēti tā, lai tajos nebūtu diskriminācijas;
 - (b) maksimizēt tirgus dalībnieku spēju palīdzēt izvairīties no nebalansa sistēmā;
 - (c) maksimizē tirgus dalībnieku iespējas piedalīties pārrobežu tirdzniecībā pēc iespējas tuvāk reāllaikam visās tirdzniecības zonās;
 - (d) nodrošina cenas, kuras atspoguļo tirgus pamatelementus un uz kurām tirgus dalībnieki var paļauties, ja tie vienojušies par ilgāka termiņa nodrošinājumiem;
 - (e) nodrošina darbības drošību, vienlaikus ļaujot maksimāli izmantot pārvades jaudu;
 - (f) ir pārredzami, vienlaikus nodrošinot konfidencialitāti;
 - (g) nodrošina, ka darījumi ir anonīmi; un
 - (h) neizšķir, vai darījumi notiek tirdzniecības zonā vai starp tirdzniecības zonām.
3. Tirgus operatoriem ir tiesības radīt produktus un tirdzniecības iespējas, kas ir piemēroti tirgus dalībnieku pieprasījumam un vajadzībām un nodrošina, ka visi tirgus dalībnieki spēj piekļūt tirgum individuāli vai agregēšanas ceļā. Tajos jāņem vērā vajadzība uzņemt arvien lielāku variablās elektroenerģijas ražošanas īpatsvaru, kā arī arvien lielāku pieprasījuma reakcijas pakāpi un jauno tehnoloģiju ienākšanu.

7. pants

Tirdzniecība nākamās dienas un tekošās dienas tirgos

1. Tirgus operatori atļauj tirgus dalībniekiem tirgoties ar enerģiju pēc iespējas tuvu reāllaikam un vismaz līdz tekošās dienas starpzonu jaudas tirgus slēgšanas laikam, ko nosaka saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) 2015/1222 59. pantu.
2. Tirgus operatori tirgus dalībniekiem gan nākamās dienas, gan tekošās dienas tirgos dod iespēju tirgoties ar enerģiju laika intervālos, kas ir vismaz tikpat īsi, cik nebalansa norēķinu periods.
3. Tirgus operatori nodrošina produktus tirdzniecībai nākamās dienas un tekošās dienas tirgos, kuri ir pietiekami nelieli — ar minimālo solījuma lielumu 1 MW vai mazāk —, lai nodrošinātu sekmīgu pieprasījuma reakcijas, enerģijas uzkrāšanas un maza mēroga atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas iesaisti.
4. No 2025. gada 1. janvāra nebalansa norēķinu periods visās kontroles zonās ir 15 minūtes.

8. pants

Nākotnes tirgi

1. Saskaņā ar Regulu (ES) 2016/1719 pārvades sistēmu operatori izdod ilgtermiņa pārvades tiesības vai ievieš līdzvērtīgus pasākumus, kas ļauj tirgus dalībniekiem, konkrēti, atjaunojamos energoresursus izmantojošu elektroenerģijas ražošanas ietaišu īpašniekiem, nodrošināties pret cenas riskiem pāri tirdzniecības zonu robežām.
2. Ilgtermiņa pārvades tiesības piešķir pārredzami, balstoties tirgū un bez diskriminācijas, izmantojot vienotu piešķiršanas platformu. Ilgtermiņa pārvades tiesības ir garantētas, un tās var nodot no viena tirgus dalībnieka otram.
3. Ievērojot līgumu noteikumus par konkurenci, tirgus operatori ir tiesīgi izstrādāt nākotnes nodrošes produktus, tostarp ilgtermiņa laikposmam, lai tirgus dalībniekiem, konkrēti, atjaunojamos energoresursus izmantojošu elektroenerģijas ražošanas ietaišu īpašniekiem, dotu iespēju pienācīgi nodrošināties pret cenu svārstību radītajiem finanšu riskiem. Dalībvalstis šādas nodrošes darbības neaprobežo tikai līdz darījumiem dalībvalstī vai tirdzniecības zonā.

9. pants

Cenu ierobežojumi

1. Nenosaka maksimālo elektroenerģijas vairumcenas apmēru, izņemot, ja to nosaka zudušās slodzes vērtībā, ko nosaka saskaņā ar 10. pantu. Nenosaka minimālo elektroenerģijas vairumcenas apmēru, izņemot, ja to nosaka vērtībā, kas vienāda ar mīnus EUR 2000, vai vēl mazākā vērtībā, un, ja šis apmērs tiek sasniegts vai tā sasniegšana tiek sagaidīta, to nosaka mazākā vērtībā nākamajai dienai. Šo noteikumu cita starpā piemēro solīšanai un klīringam visos laikposmos, un tas attiecas uz balansēšanas enerģijas un nebalansa cenām.
2. Atkāpjoties no 1. punkta līdz [PB: *divi gadi pēc stāšanās spēkā*] tirgus operatori var piemērot limitus maksimālajām klīringa cenām nākamās dienas un tekošās dienas laikposmos saskaņā ar Regulas (ES) 2015/1222 41. un 54. pantu. Ja limiti tiek sasniegti vai to sasniegšana tiek sagaidīta, nākamajai dienai tos palielina.
3. Pārvades sistēmu operatori neveic tādus pasākumus, kuru mērķis ir izmainīt vairumcenas. Visus dispečēšanas uzdevumus paziņo valsts regulatīvajai iestādei vienas dienas laikā.
4. Dalībvalstis apzina rīcībpolitikas un pasākumus, kurus piemēro to teritorijā un kuri varētu netieši sekmēt cenu veidošanas ierobežošanu, tostarp ar balansēšanas enerģijas aktivizāciju saistīto solījumu ierobežošanu, jaudas mehānismus, pārvades sistēmu operatoru pasākumus, tirgus rezultātu apstrīdēšanas pasākumus vai tādus pasākumus, kuri paredzēti, lai novērstu dominējošās pozīcijas ļaunprātīgu izmantošanu vai neefektīvi definētas tirdzniecības zonas.
5. Ja dalībvalsts ir apzinājusi rīcībpolitiku vai pasākumu, kas varētu ierobežot cenu veidošanu, tā veic visas vajadzīgās darbības situācijas novēršanai vai, ja tas nav iespējams, mīkstina ietekmi uz solītāju rīcību. Dalībvalstis līdz [PB: *seši mēneši pēc stāšanās spēkā*] iesniedz Komisijai ziņojumu, kurā izklāstīti pasākumi un darbības, kas veikti vai ko tā plāno veikt.

10. pants

Zudušās slodzes vērtība

1. Dalībvalstis līdz [PB: *viens gads pēc stāšanās spēkā*] savai teritorijai sagatavo vienu zudušās slodzes vērtības (*VOLL*) aplēsi, ko izsaka €/MWh. Šo aplēsi paziņo Komisijai un dara publiski pieejamu. Dalībvalstis tirdzniecības zonām var noteikt dažādas *VOLL*, ja to teritorijā ir vairākas tirdzniecības zonas. Nosakot *VOLL*, dalībvalstis izmanto atbilstīgi 19. panta 5. punktam izstrādāto metodiku.
2. Dalībvalstis savu aplēsi atjaunina ne retāk kā reizi piecos gados.

11. pants

Elektroenerģijas ražošanas un pieprasījuma reakcijas dispečēšana

1. Elektroenerģijas ražošanas ietaišu un pieprasījuma reakcijas dispečēšana ir nediskriminējoša un tirgū balstīta, ja vien 2. līdz 4. punktā nav paredzēts citādi.
2. Dispečējot elektroenerģijas ražošanas iekārtas, pārvades sistēmu operatori — no mazajām elektroenerģijas ražošanas iekārtām — elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto atjaunojamos energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju, vai elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto jaunās tehnoloģijas, piešķir prioritāti šādā mērā:
 - (a) elektroenerģijas ražošanas iekārtas, kuras izmanto atjaunojamos energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju un kuru uzstādītā elektroenerģijas ražošanas jauda ir mazāka par 500 kW; vai
 - (b) inovatīvu tehnoloģiju demonstrējumu projekti.
3. Ja elektroenerģijas ražošanas iekārtu kopējā jauda, uz ko attiecas prioritārā dispečēšana saskaņā ar 2. punktu, ir lielāka par 15 % no kopējās uzstādītās elektroenerģijas ražošanas jaudas dalībvalstī, 2. punkta a) apakšpunktu piemēro tikai papildu elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto atjaunojamos energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju un kuru uzstādītā elektroenerģijas ražošanas jauda ir mazāka par 250 kW.

No 2026. gada 1. janvāra 2. punkta a) apakšpunktu piemēro tikai elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto atjaunojamos energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju un kuru uzstādītā elektroenerģijas ražošanas jauda ir mazāka par 250 kW vai, ja ir sasniegts šā punkta pirmajā teikumā minētais sliekšnis, — mazāka par 125 kW.
4. Uz elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto atjaunojamos energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju, kuras pasūtītas pirms [PB: *stāšanās spēkā*] un uz kurām pasūtīšanas brīdī attiecas prioritārā dispečēšana saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES 15. panta 5. punktu vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/28/EK³⁹ 16. panta 2. punktu, joprojām attiecas prioritārā dispečēšana. Prioritārā dispečēšana vairs nav piemērojama no

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp).

dienas, kad elektroenerģijas ražošanas iekārtā veiktas būtiskas modifikācijas, kas ietver vismaz tādus gadījumus, kad jānoslēdz jauns pieslēguma līgums vai ir palielināta elektroenerģijas ražošanas jauda.

5. Prioritārā dispečēšana neapdraud elektrosistēmas drošu darbību, to neizmanto kā pamatojumu pārrobežu jaudu samazināšanai papildus 14. pantā paredzētajam un tās pamatā ir pārredzami un nediskriminējoši kritēriji.

12. pants

Pārdispečēšana un samazināšana

1. Elektroenerģijas ražošanas samazināšanas vai pārdispečēšanas vai pieprasījumureakcijas pārdispečēšanas pamatā ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši kritēriji.
2. Samazināmos vai pārdispečējamus resursus izraugās no elektroenerģijas ražošanas ietaišu vai pieprasījumietaišu iesniegtajiem samazināšanas vai pārdispečēšanas piedāvājumiem, izmantojot tirgbalstītus mehānismus un piešķirot finansiālu kompensāciju. Tirgū nebalstītu elektroenerģijas ražošanas samazināšanu vai pārdispečēšanu vai pieprasījumureakcijas pārdispečēšanu izmanto tikai tad, ja nav pieejama tirgū balstīta alternatīva, ir izmantoti visi pieejamie tirgbalstītie resursi vai ja pieejamo elektroenerģijas ražošanas ietaišu vai pieprasījumietaišu skaits zonā, kur atrodas šāda pakalpojuma sniegšanai piemērotas elektroenerģijas ražošanas ietaises vai pieprasījumietaises, ir pārāk zems, lai tiktu nodrošināta patiesa konkurence. Tirgbalstītu resursu nodrošināšana ir atvērta visām elektroenerģijas ražošanas tehnoloģijām, uzkrāšanai un pieprasījumureakcijai, tostarp operatoriem, kas atrodas citās dalībvalstīs, ja vien tas ir tehniski iespējams.
3. Atbildīgie sistēmu operatori vismaz reizi gadā ziņo kompetentajai regulatīvajai iestādei par tādu elektroenerģijas ražošanas iekārtu saražotās elektroenerģijas samazināšanu vai lejupvērstu pārdispečēšanu, kuras izmanto atjaunojamos energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju, un par pasākumiem, kas veikti, lai nākotnē samazinātu vajadzību pēc šādas samazināšanas vai lejupvērstas pārdispečēšanas. Par atjaunojamos energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju izmantojošu elektroenerģijas ražošanas ietaišu saražotās elektroenerģijas samazināšanu vai pārdispečēšanu pienākas kompensācija atbilstīgi 6. punktam.
4. Ievērojot prasības attiecībā uz tīkla uzticamības un drošuma uzturēšanu un par pamatu izmantojot pārredzamus un nediskriminējošus kompetento valsts iestāžu definētus kritērijus, pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori:
 - (a) garantē pārvades un sadales tīklu spēju pārvadīt elektroenerģiju, kas saražota augstas efektivitātes koģenerācijas ceļā vai no atjaunojamajiem energoresursiem, ar minimālu iespējamo samazināšanu vai pārdispečēšanu. Tomēr tīklu plānošanā ierobežota apmēra samazināšanu vai pārdispečēšanu drīkst ņemt vērā, ja ir pierādīts, ka tas ir ekonomiski efektīvāks risinājums, un ja apjoms attiecīgajā zonā nepārsniedz 5 % no tādu iekārtu uzstādītajām jaudām, kuras izmanto atjaunojamos energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju;
 - (b) veic atbilstošus tīkla un tirgisaistītus darbības pasākumus, lai minimizētu augstas efektivitātes koģenerācijas ceļā vai no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas samazināšanu vai lejupvērsto pārdispečēšanu.

5. Ja izmanto tirgū nebalstītu lejuvērstu pārdispečēšanu vai samazināšanu, piemēro šādus principus:
- (a) elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus, lejuvērstu pārdispečēšanu vai samazināšanu piemēro tikai tad, ja nav citu alternatīvu vai ja citi risinājumi radītu nesamērīgi augstas izmaksas vai riskus tīkla drošībai;
 - (b) elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto augstas efektivitātes koģenerāciju, lejuvērstu pārdispečēšanu vai samazināšanu piemēro tikai tad, ja nav citu alternatīvu kā vien elektroenerģijas ražošanas iekārtās, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus, saražotās elektroenerģijas samazināšana vai lejuvērsta pārdispečēšana vai ja citi risinājumi radītu nesamērīgas izmaksas vai riskus tīkla drošībai;
 - (c) pašražotu elektroenerģiju, ko ražo iekārtās, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju, un ko nepievada pārvades vai sadales tīklā, nesamazina, ja vien nav citu iespēju atrisināt tīkla drošības problēmas;
 - (d) a) līdz c) apakšpunktā minēto lejuvērstu pārdispečēšanu vai samazināšanu pienācīgi un pārrēdzami pamato. Pamatojumu norāda 3. punktā minētajā ziņojumā.
6. Ja izmanto tirgū nebalstītu samazināšanu vai pārdispečēšanu, sistēmas operators, kurš pieprasījis samazināšanu vai pārdispečēšanu, par to piešķir finansiālu kompensāciju tās elektroenerģijas ražošanas vai pieprasījumietais īpašniekam, kam piemērota samazināšana vai pārdispečēšana. Finansiālā kompensācija ir vismaz vienāda ar lielāko no šādiem elementiem:
- (a) samazināšanas vai pārdispečēšanas radītās papildu darbības izmaksas, piemēram, papildu kurināmā izmaksas augšupvērstas pārdispečēšanas gadījumā vai rezerves siltumapgādes nodrošināšana tādas lejuvērstas pārdispečēšanas vai samazināšanas gadījumā, kas piemērota elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kuras izmanto augstas efektivitātes koģenerāciju;
 - (b) 90 % no neto ieņēmumiem, kas būtu gūti, pārdodot nākamās dienas tirgū elektroenerģijas ražošanas ietaises vai pieprasījumietais elektroenerģiju, ja nebūtu pieprasīta samazināšana vai pārdispečēšana. Ja elektroenerģijas ražošanas ietaisēm vai pieprasījumietaisēm pēc to saražotā vai patērētā elektroenerģijas daudzuma piešķir finansiālu atbalstu, nesaņemto finansiālo atbalstu uzskata par daļu no neto ieņēmumiem.

III nodaļa

Piekluve tīklam un pārslodzes vadība

1. IEDAĻA

JAUDAS PIEŠĶIRŠANA

13. pants

Tirdzniecības zonu noteikšana

1. Tirdzniecības zonu robežas nosaka, pamatojoties uz ilgtermiņa, strukturālām pārslodzēm pārvades tīklā, un tirdzniecības zonas neietver šādas pārslodzes. Savienības tirdzniecības zonu konfigurāciju izstrādā tā, lai tiktu maksimizēta ekonomiskā efektivitāte un pārrobežu tirdzniecības iespējas, vienlaikus saglabājot piegādes drošību.
2. Katrai tirdzniecības zonai vajadzētu sakrist ar nebalansa cenas zonu.
3. Lai nodrošinātu, ka cieši starpsavienotās zonās tiek noteiktas optimālas tirdzniecības zonas, veic tirdzniecības zonu izvērtēšanu. Šajā izvērtēšanā koordinēti analizē tirdzniecības zonu konfigurāciju, iesaistot skartās ieinteresētās personas no visām skartajām dalībvalstīm, ievērojot Regulas (ES) 2015/1222 32. līdz 34. pantā izklāstīto procesu. Aģentūra apstiprina metodiku un pieņemumus, kas tiks izmantoti tirdzniecības zonu izvērtēšanas procesā, kā arī apskatītās alternatīvās tirdzniecības zonu konfigurācijas, un tā var pieprasīt, lai metodikā, pieņemumos un alternatīvajās konfigurācijās tiktu izdarīti grozījumi.
4. Pārvades sistēmu operatori, kas piedalās tirdzniecības zonu izvērtēšanā, iesniedz Komisijai priekšlikumu, kurā norāda, vai tirdzniecības zonu konfigurācija ir jāsaglabā vai jāgroza. Pamatojoties uz minēto priekšlikumu, Komisija [*ne vēlāk kā 6 mēnešus pēc šīs regulas stāšanās spēkā; konkrētu datumu ievieto PB*] vai sešu mēnešu laikā pēc tam, kad noslēgusies tirdzniecības zonu konfigurācijas izvērtēšana, kas sāka saskaņā ar Regulas (ES) 2015/1222 32. panta 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktu, — atkarībā no tā, kas iestājas vēlāk, — pieņem lēmumu par to, vai tirdzniecības zonu konfigurācija jāsaglabā vai jāgroza.
5. 4. punktā minētā lēmuma pamatā ir tirdzniecības zonu izvērtēšanas rezultāti un pārvades sistēmu operatoru priekšlikums par konfigurācijas saglabāšanu vai grozīšanu. Lēmumā norāda pamatojumu, jo īpaši tad, ja ir iespējamās nesakritības ar tirdzniecības zonu izvērtējuma rezultātiem.
6. Ja uzsāk citus izvērtējumus saskaņā ar Regulas (ES) 2015/1222 32. panta 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktu, Komisija var pieņemt lēmumu sešu mēnešu laikā pēc tam, kad noslēgusies šāda tirdzniecības zonu izvērtēšana.
7. Komisija par šajā pantā minēto lēmumu pirms tā pieņemšana apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.
8. Komisijas lēmumā norāda datumu, kad veicamas izmaiņas. Šo īstenošanas datumu nosaka, vajadzību pēc steidzamas rīcības sabalansējot ar praktiskajiem apsvērumiem,

tostarp elektroenerģijas nākotnes darījumiem. Komisija savā lēmumā var noteikt atbilstošus pārejas noteikumus.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

1446. pants

☒ Jaudas piešķiršanas un ☒ pārslodzes vadības vispārīgie principi

1. Elektrotīklu pārslodzes problēmas risina ar nediskriminējošiem, ~~uz tirgu~~ balstītiem risinājumiem, kuri sniedz efektīvus ekonomiskos signālus tirgus dalībniekiem un iesaistītajiem pārvades sistēmu operatoriem. Elektrotīklu pārslodzes problēmas ~~vispirms~~ risina ar metodēm, kuru pamatā nav darījumi, t. i., metodēm, kurās nav ietverta izvēle starp atsevišķu tirgus dalībnieku līgumiem. ⇒ Veicot darbības pasākumus, ar ko nodrošina, ka pārvades sistēma turpina darboties normālā stāvoklī, pārvades sistēmas operators ņem vērā šādu pasākumu ietekmi uz kaimiņos esošajām kontroles zonām un koordinē tos ar citiem skartajiem pārvades sistēmu operatoriem, kā paredzēts Regulā (ES) 2015/1222. ⇐
2. Darījumu ~~ierobežošanas~~ ☒ samazināšanas ☒ procedūras lieto tikai ārkārtas situācijās, kurās pārvades sistēmas operatoram jārīkojas ātri un nav iespējama ☒ pārdispečšana ☒ ~~atkārtota nosūtīšana~~ vai ☒ kompensācijas tirdzniecība ☒ ~~pretpakalpojumu sniegšana~~. Jebkuru šādu procedūru piemēro nediskriminējoši. Izņemot *force majeure* gadījumus, tirgus dalībniekiem, kuriem ir piešķirtas jaudas, kompensē ikvienu ~~ierobežošanas~~ ☒ samazināšanas ☒ gadījumu.
3. Starpsavienojumu un/vai pārvades tīklu maksimālā jauda, kas ietekmē pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, ir pieejama tirgus dalībniekiem, ievērojot drošas tīkla darbības ☒ drošuma ☒ standartus. ⇒ Kompensācijas tirdzniecību un pārdispečšanu, tostarp pārrobežu pārdispečšanu, izmanto, lai maksimizētu pieejamās jaudas, ja vien nav pierādīts, ka tas nesniegtu nekādu labumu ekonomiskās efektivitātes ziņā Savienības līmenī. ⇐

↓ jauns

4. Jaudu piešķir vienīgi ar tiešu jaudas izsoļu vai netiešu jaudas un enerģijas izsoļu starpniecību. Abas metodes var izmantot vienā un tajā pašā starpsavienojumā. Tekošās dienas tirdzniecībai izmanto nepārtrauktu tirdzniecību, ko var papildināt ar izsolēm.
5. Piedāvājumi ar tiešu vai netiešu augstāko vērtību attiecīgajā laikposmā ir apmierināmi. Izņemot attiecībā uz jauniem starpsavienotājiem, uz ko attiecas atbrīvojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1228/2003 7. pantu, Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. vai 59. pantu, jaudas piešķiršanas metodēs nav pieļaujama rezerves cenu noteikšana.
6. Jaudu var brīvi tirgot sekundārā tirgū, ja pārvades sistēmas operators ir savlaicīgi informēts par to. Ja pārvades sistēmas operators noraida sekundāru tirdzniecības

darījumu (transakciju), tas skaidri un pārredzami par to informē visus tirgus dalībniekus un paziņo par to regulatīvajai iestādei.

7. Pārvades sistēmu operatori neierobežo starpsavienojuma jaudas apjomu, kas jādara pieejams citiem tirgus dalībniekiem, lai novērstu pārslodzi pašu kontroles zonā vai kā līdzeklis plūsmu vadībai pār divu kontroles zonu robežām, ko novēro pat bez darījumiem, t. i., plūsmas pār kontroles zonu robežām, kuru izcelšanās un mērķis atrodas vienā kontroles zonā.

Pēc pārvades sistēmas operatora pieprasījuma attiecīgā regulatīvā iestāde var piešķirt atkāpi no pirmās daļas, ja tas vajadzīgs darbības drošības uzturēšanai vai tas nāk par labu ekonomiskajai efektivitātei Savienības līmenī. Šāda atkāpe, kas var neattiekties uz jau piešķirtu jaudu samazināšanu atbilstīgi 5. punktam, tiek piešķirta uz ierobežotu laiku, stingri tikai tam, kam tā vajadzīga, un tā nepieļauj diskrimināciju starp iekšējo un starpzonu apmaiņu. Pirms atkāpes piešķiršanas attiecīgā regulatīvā iestāde apspriežas ar regulatīvajām iestādēm citās dalībvalstīs, kas ietilpst skartajā jaudas aprēķināšanas reģionā. Ja regulatīvā iestāde nepiekrīt ierosinātajai atkāpei, par to lemj Aģentūra atbilstīgi [Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016 863/2)] 6. panta 8. punkta a) apakšpunktam. Atkāpes pamatojumu un iemeslus tās piešķiršanai publicē. Ja ir piešķirta atkāpe, attiecīgie pārvades sistēmu operatori izstrādā un publicē metodiku un projektus, kas nodrošina ilgtermiņa risinājumu problēmjaudinājumam, ko cenšas risināt ar atkāpi. Atkāpe zaudē spēku, kad ir pienācis termiņš vai ir īstenots risinājums – atkarībā no tā, kurš notikums iestājas agrāk.

↓ 714/2009 (pielāgots)

4.8. Tirgus dalībnieki savlaicīgi pirms attiecīgā darbības perioda informē attiecīgos pārvades sistēmu operatorus par to, vai ☒ tie ~~var~~ plāno izmantot piešķirto jaudu. Ikvienu piešķirto jaudu, kas netiks izmantota, nodod tirgū atklātā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā.

5.9. Pārvades sistēmas operatori, cik vien tehniski iespējams, aprēķina jaudas ikvienas elektroenerģijas plūsmas pārvadīšanai pretējā virzienā pa noslogoto starpsavienojumu, lai maksimāli izmantotu tā jaudu. Pilnībā ņemot vērā tīkla drošību, nekādā ziņā ~~nedrīkst nenoraidīt~~ darījumus, kas samazina pārslodzi.

↓ jauns

10. Finanšu sekas par pienākumu neievērošanu saistībā ar jaudas piešķiršanu attiecinās uz tiem, kas atbildīgi par šo pienākumu neievērošanu. Ja tirgus dalībnieki neizmanto jaudu, ko tie ir apņēmušies izmantot, vai ja tiešā izsolē iegādātā jauda netiek pārdota sekundārā tirgū vai savlaicīgi netiek atdota, tie zaudē tiesības uz šādu jaudu un samaksā izmaksas atspoguļojošu maksu. Izmaksas atspoguļojošās maksas par jaudas neizmantošanu ir pamatotas un samērīgas. Ja pārvades sistēmas operators neizpilda savus pienākumus, tam ir jākompensē tirgus dalībniekam jaudas izmantošanas tiesību zaudējums. Šajā sakarā neņem vērā izrietošos zaudējumus. Attiecībā uz finanšu sekām savlaicīgi nosaka galvenos principus un metodes atbildības noteikšanai, kas iestājas pienākumu neizpildīšanas rezultātā, un tos pārskata attiecīgā valsts regulatīvā iestāde vai iestādes.

15. pants

Starpzonu jaudas piešķiršana dažādos laikposmos

1. Pārvades sistēmu operatori pārrēķina pieejamo starpzonu jaudu vismaz pēc nākamās dienas un tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika. Pārvades sistēmu operatori nākamajā starpzonu jaudas piešķiršanas procesā piešķir pieejamo starpzonu jaudu plus atlikušo starpzonu jaudu, kas nav iepriekš piešķirta, un starpzonu jaudu, ko atbrīvojuši fizisko pārvades tiesību turētāji no iepriekšējiem piešķirumiem.
2. Ja pēc tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika ir pieejama starpzonu jauda, pārvades sistēmu operatori šo starpzonu jaudu izmanto balansēšanas enerģijas apmaiņai vai nebalansa ieskaita procesa izmantošanai.
3. Pārvades sistēmu operatori attiecīgā gadījumā izmanto balansēšanas tīkla kodeksos un vadlīnijās izstrādātās metodikas, lai piešķirtu starpzonu jaudu balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai atbilstīgi 5. panta 4. un 7. punktam.
4. Pārvades sistēmu operatori nepalielina drošuma rezervi (jeb uzticamības rezervi), kas aprēķināta atbilstīgi Regulai (ES) 2015/1222, sakarā ar balansēšanas jaudas apmaiņu vai rezervju kopīgošanu.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

2. IEDAĻA

⊠ TĪKLA MAKSAS UN PĀRSLODZES IENĒMUMI ⊠

16~~14~~. pants

Maksas par piekļuvi tīkliem

1. Maksas, kuras tīklu operatori iekasē par piekļuvi tīkliem⇒, tostarp maksas par pieslēgšanos tīkliem, maksas par tīklu izmantošanu un attiecīgā gadījumā maksas par saistītiem tīkla pastiprinājumiem ⇐, ir pārredzamas, un tajās ņem vērā vajadzību pēc tīkla drošības ⇒ un elastīguma ⇐ un atspoguļo radušās faktiskās izmaksas, ciktāl šīs izmaksas atbilst efektīva un strukturāli salīdzināma tīkla operatora izmaksām un tiek piemērotas nediskriminējoši. ⇒ Konkrētāk, tās piemēro tā, lai ne pozitīvā, ne negatīvā virzienā nebūtu diskriminācijas starp produkciju, kas pieslēgta sadales līmenī, un produkciju, kas pieslēgta pārvades līmenī. Tām nevajadzētu diskriminēt enerģijas uzkrāšanu un mazināt stimulu iesaistīties pieprasījumreakcijā. Neskarot 3. punktu, ⇐ šīs maksas nav saistītas ar attālumu.

↓ jauns

2. Tarifi gan īstermiņā, gan ilgtermiņā pārvades un sadales sistēmu operatoriem nodrošina atbilstošus stimulus palielināt efektivitāti, tostarp energoefektivitāti,

veicināt tirgus integrāciju un piegādes drošību un atbalstīt investīcijas un saistītās pētniecības darbības.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~2.3.~~ Ja vajadzīgs, ražotājiem un/vai patērētājiem piemēroto tarifu līmenis nodrošina novietojumsignālus ☒ Savienības ~~☒ Kopienas~~ līmenī un ņem vērā tīkla zudumu un izraisītās pārslodzes apjomu un ☒ investīciju ~~☒ ieguldījumu~~ infrastruktūrā izmaksas.

~~3.4.~~ Nosakot maksas par piekļuvi tīklam, ņem vērā:

- (a) maksājumus un ieņēmumus, ko rada ☒ pārvades sistēmu operatoru savstarpējais ☒ kompensācijas mehānisms ~~starp pārvades sistēmu operatoriem;~~
- (b) faktiskos maksājumus, kas veikti un saņemti, kā arī maksājumus par turpmākajiem ☒ periodiem ~~☒ laikposmiem~~, kas aprēķināti, pamatojoties uz iepriekšējiem ☒ periodiem ~~☒ laikposmiem~~.

~~4.5.~~ Nosakot maksas par piekļuvi tīklam saskaņā ar šo pantu, neskar maksas ~~par deklarēto eksportu un importu~~, kas rodas ~~1416.~~ pantā minētās pārslodzes vadības rezultātā.

~~5.6.~~ Nepastāv īpaša tīkla maksa par atsevišķiem ⇒ elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecības ⇌ darījumiem ~~deklarēto elektroenerģijas tranzītu gadījumā~~.

↓ jauns

- 7. Sadales tarifi atspoguļo izmaksas, ko rada sistēmas izmantotāji, tostarp aktīvie lietotāji, izmantojot sadales tīklu, un tos var diferencēt pēc sistēmas izmantotāju patēriņa vai elektroenerģijas ražošanas profiliem. Ja dalībvalstis ir ieviesušas viedās uzskaites sistēmas, regulatīvās iestādes var noteikt laikā diferencētus tīkla tarifus, kas atspoguļo tīkla izmantošanu un kas patērētājam ir pārredzami un paredzami.
- 8. Regulatīvās iestādes dod stimulus sadales sistēmu operatoriem iepirkt pakalpojumus to tīklu darbībai un attīstīšanai un integrēt inovatīvus risinājumus sadales sistēmās. Šajā nolūkā regulatīvās iestādes visas attiecīgās izmaksas atzīst par attiecināmām un ietver sadales tarifos un nosaka rezultativitātes mērķrādītājus, lai stimulētu sadales sistēmu operatorus savos tīklos paaugstināt efektivitāti, tostarp energoefektivitāti.
- 9. Līdz *[PB: norādīt konkrētu datumu – trīs mēneši pēc stāšanās spēkā]* Aģentūra sniedz regulatīvajām iestādēm adresētu ieteikumu par pārvades un sadales tarifu metodiku pakāpenisku konvergenci. Šajā ieteikumā pievēršas vismaz šādiem jautājumiem:
 - (a) ražotājiem un patērētājiem piemēroto tarifu attiecība;
 - (b) ar tarifiem atgūstamās izmaksas;
 - (c) laikā diferencētie tīkla tarifi;
 - (d) novietojumsignāli;
 - (e) saikne starp pārvades un sadales tarifiem, tostarp principi, kas attiecas uz nediskrimināciju;
 - (f) metodes, ar ko nodrošina pārredzamību tarifu noteikšanā un struktūrā;

- (g) tīkla izmantotāju grupas, kam piemērojami tarifi, tostarp atbrīvojumi no tarifiem.
10. Neskarot turpmāku saskaņošanu ar deleģētajiem aktiem atbilstīgi 55. panta 1. punkta k) apakšpunktam, regulatīvās iestādes Aģentūras ieteikumu rūpīgi ņem vērā, apstiprinot vai nosakot pārvades tarifus vai savas metodikas saskaņā ar [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 59. panta 6. punkta a) apakšpunktu.
11. Aģentūra uzrauga sava ieteikuma īstenošanu un līdz katra gada 31. janvārim sniedz Komisijai ziņojumu. Tā savu ieteikumu atjaunina ne retāk kā reizi divos gados.

17. pants

Pārslodzes ieņēmumi

1. Pārslodzes vadības procedūrās, kas saistītas ar iepriekš noteiktu laikposmu, ieņēmumi var rasties vienīgi tad, ja attiecīgajā laikposmā rodas pārslodze, izņemot attiecībā uz jauniem starpsavienotājiem, kuriem piemēro atbrīvojumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1228/2003 7. pantu, Regulas (ES) Nr. 714/2009 17. pantu vai šīs regulas 59. pantu. Šo ieņēmumu sadales mehānismu pārskata regulatīvās iestādes, un tas nedz izkropļo piešķiršanas mehānismu par labu kādai jaudu vai enerģiju pieprasošai pusei, nedz arī vājina stimulu samazināt pārslodzi.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~2.6.~~ Visus ieņēmumus, kas rodas starpsavienojuma jaudu piešķiršanas rezultātā, izmanto ☒ šādiem ~~☒ vienam vai vairākiem no turpmāk minētajiem nolūkiem:~~

- (a) piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai; ~~un/vai~~
- (b) starpsavienojumu jaudas saglabāšanai vai ☒ palielināšanai ~~☒ uzlabošanai~~, izmantojot ☒ investīcijas ~~☒ ieguldījumus~~ tīklā, jo īpaši jaunos ☒ starpsavienotājos ~~☒ starpsavienojumos~~.

Ja ieņēmumus nevar efektīvi izmantot pirmās daļas a) ~~un/vai~~ b) apakšpunktā minētajiem nolūkiem, ⇒ tos deponē atsevišķā iekšējā kontā izmantošanai šādiem nolūkiem nākotnē. ~~↔ tos var ņemt vērā attiecīgo dalībvalstu regulatīvo iestāžu apstiprinājumā līdz maksimālajai vērtībai, par ko lemj minētās regulatīvās iestādes, izmantot kā ieņēmumus, ko valsts regulatīvās iestādes ņem vērā, apstiprinot tīkla tarifu aprēķina metodiku un/vai nosakot tīkla tarifus.~~

~~Pārējos ienākumus deponē atsevišķā iekšējā kontā līdz laikam, kad tos var izmantot šā punkta pirmās daļas a) un/vai b) apakšpunktā minētajiem nolūkiem. Regulatīvā iestāde informē Aģentūru par otrajā daļā minēto apstiprinājumu.~~

↓ jauns

3. Uz ieņēmumu izmantošanu saskaņā ar 2. punkta a) un b) apakšpunktu attiecas metodika, ko ierosina Aģentūra un apstiprina Komisija. Aģentūras priekšlikums iesniedzams Komisijai līdz [PB: 12 mēneši pēc stāšanās spēkā], un to apstiprina sešu mēnešu laikā.

Aģentūra pēc savas iniciatīvas vai pēc Komisijas pieprasījuma metodiku var atjaunināt, un Komisija atjaunināto metodiku apstiprina ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc tās iesniegšanas.

Pirms metodiku iesniedz Komisijai, Aģentūra par to apspriežas atbilstīgi [Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016 863/2)] 15. pantam.

Metodikā paredz vismaz apstākļus, kādos ieņēmumus var izmantot 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem nolūkiem, un apstākļus, kādos tos var deponēt atsevišķā iekšējā kontā izmantošanai šādiem nolūkiem nākotnē, kā arī deponēšanas termiņu.

4. Pārvades sistēmu operatori iepriekš skaidri nosaka, kā tiks izmantoti pārslodzes ieņēmumi, un ziņo par šādu ieņēmumu faktisko izlietojumu. Ik gadu līdz 31. jūlijam valstu regulatīvās iestādes publicē ikgadēju ziņojumu, kurā ziņo par ieņēmumiem, kas iekasēti 12 mēnešu periodā, kurš beidzas tā paša gada 30. jūnijā, un par ieņēmumu izlietojumu, tostarp konkrētiem projektiem, kur ieņēmumi izlietoti, vai summu, kas deponēta atsevišķā kontā, un pievieno verificācijas ziņojumu par to, ka izlietojums atbilst šai regulai un atbilstīgi 3. punktam izstrādātajai metodikai.

IV nodaļa

Resursu pietiekamība

18. pants

Resursu pietiekamība

1. Dalībvalstis uzrauga resursu pietiekamību savā teritorijā, par pamatu izmantojot Eiropas resursu pietiekamības novērtējumu atbilstīgi 19. pantam.
2. Ja Eiropas resursu pietiekamības novērtējumā ir paustas bažas par resursu pietiekamību, dalībvalstis apzina regulatīvus izkropļojumus, kas izraisījuši vai veicinājuši šādu bažu rašanos.
3. Dalībvalstis publicē grafiku, kādā pieņemami pasākumi konstatēto regulatīvo izkropļojumu likvidēšanai. Risinot jautājumus, kas saistīti ar bažām par resursu pietiekamību, dalībvalstis apsver regulatīvo izkropļojumu likvidēšanu, iztrūkuma cenu ieviešanu, starpsavienojumu, enerģijas uzkrāšanas, pieprasījumreakcijas un energoefektivitātes pasākumu izvēršanu.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

19. pants

⊠ Eiropas resursu pietiekamības novērtējums ⊠

~~4.1. Šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minētā Eiropas ražošanas pietiekamības prognoze~~ ⇒ resursu pietiekamības novērtējums ⇔ aptver vispārēju elektroenerģijas sistēmas pietiekamību piegādāt elektroenerģiju atbilstīgi pašreizējam un

prognozētajam pieprasījumam ⇨ gada griezumā nākamajā desmit gadu periodā no šā novērtējuma veikšanas dienas. ⇨ ~~nākamajiem pieciem gadiem un laikposmam no pieciem līdz 15 gadiem no minētās prognozes dienas. Eiropas ražošanas pietiekamības prognozes pamatā ir valstu ražošanas pietiekamības prognozes, ko sagatavo katrs atsevišķs pārvades sistēmas operators.~~

↓ jauns

2. Līdz [PB: seši mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] *ENTSO-E* iesniedz Aģentūrai projektu Eiropas resursu pietiekamības novērtējuma metodikai, kuras pamatā ir 4. punktā minētie principi.
3. Pārvades sistēmu operatori iesniedz *ENTSO-E* datus, kas tam vajadzīgi, lai katru gadu veiktu Eiropas resursu pietiekamības novērtējumu. Novērtējumu *ENTSO-E* veic katru gadu.
4. Eiropas resursu pietiekamības novērtējuma pamatā ir metodika, kas nodrošina, ka novērtējums:
 - (a) tiek veikts tirdzniecības zonu līmenī un aptver vismaz visas dalībvalstis;
 - (b) ir balstīts uz atbilstošiem prognozētā pieprasījuma un piedāvājuma scenārijiem, kas ietver ekonomisku novērtējumu par iespējamību, ka no ekspluatācijas varētu izņemt vai no jauna uzbūvēt elektroenerģijas ražošanas aktīvus un ka varētu tikt īstenoti pasākumi energoefektivitātes mērķrādītāju sasniegšanai, un par attiecīgu jutīgumu pret vairumcenām un oglekļa cenu izmaiņām;
 - (c) pienācīgi ņem vērā visu resursu devumu, tostarp esošo un nākotnes elektroenerģijas ražošanu, enerģijas uzkrāšanu, pieprasījumreakciju un importa un eksporta iespējas un to devumu elastīgai sistēmas darbībai;
 - (d) paredz 18. panta 3. punktā minēto pasākumu iespējamo ietekmi;
 - (e) ietver scenārijus bez esošiem vai plānotiem jaudas mehānismiem;
 - (f) ir balstīts uz tirgus modeli, kurā attiecīgā gadījumā izmantota plūsmbalstīta pieeja;
 - (g) izmanto varbūtīgus aprēķinus;
 - (h) izmanto vismaz šādus rādītājus:
 - sagaidāmā nepadotā enerģija un
 - sagaidāmais slodzes zuduma ilgums;
 - (i) apzina iespējamo resursu pietiekamības bažu avotus, proti, vai tas ir tīkla vai resursu ierobežojums vai abi.
5. Līdz [PB: seši mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] *ENTSO-E* iesniedz Aģentūrai projektu metodikai, kā aprēķināmi šādi elementi:
 - (j) zudušās slodzes vērtība;
 - (k) jauna tirgus dalībnieka izmaksas elektroenerģijas ražošanai vai pieprasījumreakcijai; un
 - (l) uzticamības standarts, ko izsaka kā sagaidāmo nepadoto enerģiju un sagaidāmo slodzes zuduma ilgumu.

6. 2. un 5. punktā minētos priekšlikumus un 3. punktā minētā Eiropas resursu pietiekamības novērtējuma rezultātus nodod iepriekšējai apspriešanai, un tos apstiprina Aģentūra, ievērojot 22. pantā izklāstīto procedūru.

20. pants

Uzticamības standarts

1. Ja dalībvalstis izmanto jaudas mehānismus, tām ir jābūt uzticamības standartam, kas pārredzami norāda to vēlamā piegādes drošības līmeni.
2. Uzticamības standartu nosaka valsts regulatīvā iestāde, par pamatu izmantojot metodiku atbilstīgi 19. panta 5. punktam.
3. Uzticamības standartu aprēķina, izmantojot zudušās slodzes vērtību un jauna tirgus dalībnieka izmaksas konkrētā laikposmā.
4. Valsts regulatīvā iestāde apstiprina parametrus, kas nosaka jaudas mehānismā iepērkamās jaudas apjomu.

21. pants

Pārrobežu dalība jaudas mehānismos

1. Mehānismi, kas nav stratēģiskās rezerves, ir atvērti tiešai tādu jaudas piegādātāju dalībai, kas atrodas citā dalībvalstī, ja starp šo dalībvalsti un tirdzniecības zonu, kurā piemēro mehānismu, ir tīkla savienojums.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka aizrobežu jaudai, kas spējīga nodrošināt iekšzemes jaudai līdzvērtīgu tehniskās veiktspējas līmeni, ir izdevība piedalīties tajā pašā konkurenciālajā procesā, kur piedalās iekšzemes jauda.
3. Dalībvalstis neierobežo savā teritorijā esošās jaudas dalību citu dalībvalstu jaudas mehānismos.
4. Pārrobežu dalība tirgus mēroga jaudas mehānismos neizmaina, nepārveido, ne arī citādi ietekmē starpzonu grafikus un fiziskās plūsmas starp dalībvalstīm, kuras nosaka vienīgi rezultāts, kas iegūts jaudas piešķiršanā atbilstīgi 14. pantam.
5. Jaudas piegādātāji var piedalīties vairākos mehānismos attiecībā uz vienu un to pašu piegādes periodu. Nepieejamības gadījumā uz tiem attiecas nepieejamības maksājumi un divi vai vairāki nepieejamības maksājumi, ja divās vai vairākās tirdzniecības zonās, kur nolīgts jaudas piegādātājs, ir vienlaicīgs iztrūkums.
6. Reģionālie operatīvie centri, kas izveidoti atbilstīgi 32. pantam, reizi gadā aprēķina maksimālo ieejas jaudu, kas pieejama aizrobežu jaudas dalībai, ņemot vērā starpsavienojuma sagaidāmo pieejamību un iespējamo sistēmas stresa vienlaicīgumu starp sistēmu, kurā mehānismu piemēro, un sistēmu, kurā atrodas aizrobežu jauda. Aprēķins ir vajadzīgs katrai tirdzniecības zonu robežai.
7. Dalībvalstis nodrošina, ka 6. punktā minēto ieejas jaudu piešķir tiesīgajiem jaudas piegādātājiem pārredzamā, nediskriminējošā un tirgū balstītā veidā.
8. Starpība starp aizrobežu jaudas un iekšzemes jaudas izmaksām, kas rodas 7. punktā minētās piešķiršanas ceļā, pienākas pārvades sistēmu operatoriem, un to sadala starp

tiem atbilstoši 10. punkta b) apakšpunktā minētajai metodikai. Pārvades sistēmu operatori šādus ieņēmumus izlieto 17. panta 2. punktā minētajiem mērķiem.

9. Tās pārvades sistēmas operators, kurā atrodas aizrobežu jauda:
- (a) nosaka, vai ieinteresētie jaudas piegādātāji var nodrošināt tehniskās veiktspējas līmeni, ko prasa jaudas mehānisms, kurā jaudas piegādātājs plāno piedalīties, un reģistrē jaudas piegādātāju reģistrā kā tiesīgu jaudas piegādātāju;
 - (b) attiecīgā gadījumā veic pieejamības pārbaudes.
10. Līdz [PB: 12 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] ENTSO-E iesniedz Aģentūrai šādus priekšlikumus:
- (a) metodika, kā aprēķināma maksimālā ieejas jauda pārrobežu dalībai, kas minēta 6. punktā;
 - (b) metodika, kā dalāmi ieņēmumi, kas minēti 8. punktā;
 - (c) kopīgi noteikumi, kā veicamas pieejamības pārbaudes, kas minētas 9. punkta b) apakšpunktā;
 - (d) kopīgi noteikumi, kā nosakāms, kad jāmaksā nepieejamības maksājums;
 - (e) 9. punkta a) apakšpunktā minētā reģistra uzturēšanas kārtība;
 - (f) kopīgi noteikumi, kā identificējama piedalīties tiesīgā jauda, kas minēta 9. punkta a) apakšpunktā.
- Priekšlikumu nodod iepriekšējai apspriešanai, un to apstiprina Aģentūra saskaņā ar 22. pantā izklāstīto procedūru.
11. Aģentūra pārbauda, vai jaudas ir aprēķinātas saskaņā ar 10. punkta a) apakšpunktā minēto metodiku.
12. Valstu regulatīvās iestādes nodrošina, ka pārrobežu dalība jaudas mehānismā tiek organizēta efektīvā un nediskriminējošā veidā. Konkrēti, tās paredz pienācīgu administratīvo kārtību nepieejamības maksājumu piemērošanai pāri robežām.
13. Piešķirtās jaudas, kas minētas 7. punktā, ir nododamas no viena tiesīgā jaudas piegādātāja citam. Tiesīgie jaudas piegādātāji par nodošanu paziņo reģistram, kas minēts 9. punkta a) apakšpunktā.
14. Ne vēlāk kā [PB: divi gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā] ENTSO-E izveido un uztur reģistru, kas minēts 9. punkta a) apakšpunktā. Reģistrs ir atvērts visiem tiesīgajiem jaudas piegādātājiem, sistēmām, kurās piemēro mehānismus, un to pārvades sistēmu operatoriem.

22. pants

Apstiprināšanas procedūra

1. Ja ir atsauce uz šo pantu, ENTSO-E iesniegtā priekšlikuma apstiprināšanai izmanto 2. līdz 4. punktā aprakstīto procedūru.
2. ENTSO-E pirms priekšlikuma iesniegšanas rīko apspriešanos, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas, valstu regulatīvās iestādes un citas valstu iestādes.
3. Trīs mēnešu laikā no saņemšanas dienas Aģentūra priekšlikumu vai nu apstiprina, vai groza. Grozījumu gadījumā Aģentūra pirms grozītā priekšlikuma pieņemšanas

apspriežas ar *ENTSO-E*. Pieņemto priekšlikumu ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc priekšlikuma dokumentu saņemšanas publicē Aģentūras tīmekļa vietnē.

4. Aģentūra jebkurā brīdī var pieprasīt, lai apstiprinātajā priekšlikumā tiktu izdarītas izmaiņas. Sešu mēnešu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas *ENTSO-E* iesniedz Aģentūrai ierosināto izmaiņu projektu. Trīs mēnešu laikā no projekta saņemšanas Aģentūra izmaiņas groza vai apstiprina un dokumentu publicē savā tīmekļa vietnē.

23. pants

Jaudas mehānismu uzbūves principi

1. Lai risinātu joprojām pastāvošās bažas, ko nevar kļiedēt ar pasākumiem atbilstīgi 18. panta 3. punktam, dalībvalstis var ieviest jaudas mehānismus, ievērojot šā panta noteikumus un Savienības valsts atbalsta noteikumus.
2. Ja dalībvalsts vēlas izveidot jaudas mehānismu, tā par ierosināto mehānismu apspriežas vismaz ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm, ar ko tā elektriski savienota.
3. Jaudas mehānismi nerada nevajadzīgus tirgus izkropļojumus un neierobežo pārrobežu tirdzniecību. Mehānismā sakopotās jaudas apjoms nepārsniedz to, kas vajadzīgs bažu kļiedēšanai.
4. Ar elektroenerģijas ražošanas jaudu, par kuru galīgais investīciju lēmums pieņemts pēc [PB: *stāšanās spēkā*], ir tiesības piedalīties jaudas mehānismā tikai tad, ja tās emisijas nerasniedz 550 g CO₂/kWh. Pēc tam, kad pagājuši pieci gadi kopš šīs regulas stāšanās spēkā, jaudas mehānismos nesakopo elektroenerģijas ražošanas jaudas, kas emitē vismaz 550 g CO₂/kWh.
5. Ja Eiropas resursu pietiekamības novērtējumā nav konstatētas bažas par resursu pietiekamību, dalībvalstis nepiemēro jaudas mehānismus.

24. pants

Esošie mehānismi

Dalībvalstis, kuras izmanto jaudas mehānismus [PB: *šīs regulas spēkā stāšanās datumā*], pielāgo savus mehānismus, lai tie atbilstu šīs regulas 18., 21. un 23. pantam.

↓ 714/2009 (pielāgots)

V nodaļa

⊠ Pārvades sistēmas darbība ⊠

254. pants

Elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls

1. ~~Visi~~ pārvades sistēmu operatori sadarbojas ⊠ Savienības ⊠ Kopienas līmenī, izmantojot ⊠ *ENTSO-E* ⊠ ~~elektroenerģijas PSOET~~, lai veicinātu elektroenerģijas iekšējā tirgus

izveides pabeigšanu un darbību, kā arī pārrobežu tirdzniecību un lai panāktu Eiropas elektroenerģijas pārvades tīkla optimālu pārvaldību, koordinētu darbību un ☒ stabilu ☒ tehnisko attīstību.

↓ jauns

2. Pildot savas funkcijas saskaņā ar ES tiesību aktiem, *ENTSO-E* rīkojas Eiropas labā un neatkarīgi no individuālām nacionālajām interesēm vai pārvades sistēmu operatoru nacionālajām interesēm, kā arī palīdz efektīvi un ilgtspējīgi sasniegt 2020.–2030. gada klimata un enerģētikas politikas satvarā noteiktos mērķus, konkrētāk, sekmē no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas integrāciju un energoefektivitātes palielināšanu.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

265. pants

☒ *ENTSO-E* ☒ ~~Elektroenerģijas PSOET~~ izveide

1. ~~Līdz 2011. gada 3. martam~~ ~~Elektroenerģijas~~ pārvades sistēmas operatori iesniedz Komisijai un Aģentūrai izveidojamā ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~Elektroenerģijas PSOET~~ statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, tostarp reglamenta noteikumus par apspriešanos ar citām ieinteresētajām personām.
2. Aģentūra pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas, jo īpaši sistēmas ☒ izmantotājus ☒ lietotājus, tostarp ☒ lietotājus ☒ patērētājus, divos mēnešos pēc statūtu projekta, locekļu saraksta un reglamenta projekta saņemšanas dienas sniedz Komisijai atzinumu par tiem.
3. Komisija sniedz atzinumu par statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, ņemot vērā atzinumu, ko Aģentūra sniegusi saskaņā ar 2. punktu, trīs mēnešos pēc Aģentūras atzinuma saņemšanas dienas.
4. Trīs mēnešos pēc ⇒ pozitīva ⇐ Komisijas atzinuma saņemšanas dienas pārvades sistēmu operatori izveido ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~elektroenerģijas PSOET~~, kā arī pieņem un publicē tā statūtus un reglamentu.

↓ jauns

5. 1. punktā minētos dokumentus iesniedz Komisijai un Aģentūrai, ja tajos ir izdarītas izmaiņas vai ja Komisijas vai Aģentūra iesniegusi argumentētu pieprasījumu. Aģentūra un Komisija sniedz atzinumu saskaņā ar 2. līdz 4. punktu.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

278. pants

~~ENTSO-E~~ ~~Elektroenerģijas PSOET~~ uzdevumi

~~1. Elektroenerģijas PSOET pēc Komisijas pieprasījuma saskaņā ar 6. panta 6. punktu izstrādā tīkla kodeksus šā panta 6. punktā minētajām jomām.~~

~~2.1. Lai sasniegtu 254. pantā noteiktos mērķus, ENTSO-E elektroenerģijas PSOET var:~~

~~(a) izstrādāt tīkla kodeksus 55. panta 1. punktā 6. punktā minētajām jomām, lai sasniegtu 254. pantā noteiktos mērķus; ja šie kodeksi nav saistīti ar jomām, uz kurām attiecas Komisijas pieprasījums. Šos tīkla kodeksus iesniedz Aģentūrai atzinuma sniegšanai. Elektroenerģijas PSOET pienācīgi ņem vērā šo atzinumu.~~

~~3. Elektroenerģijas PSOET pieņem:~~

~~(b) katru otro gadu pieņem un publicē nesaistošu Savienības Kopienas tīkla attīstības desmit gadu plānu (Savienības Kopienas tīkla attīstības plāns), tostarp Eiropas ražošanas pietiekamības prognozi;~~

↓ jauns

(c) sagatavo un pieņem priekšlikumus, kas saistīti ar Eiropas resursu pietiekamības novērtējumu atbilstīgi 19. panta 2., 3. un 5. punktam un kas attiecas uz tehniskajām specifikācijām dalībai jaudas mehānismos atbilstīgi 21. panta 10. punktam;

↓ 714/2009 (pielāgots)

~~(e)~~ (d) pieņem ieteikumus saistībā ar tehniskās sadarbības koordināciju starp Savienības Kopienas un trešo valstu pārvades sistēmu operatoriem;

↓ jauns

(e) pieņem satvaru sadarbībai un koordinācijai starp reģionālajiem operatīvajiem centriem;

(f) pieņem priekšlikumu, kurā definēts sistēmas darbības reģions, ko aptver katrs reģionālais operatīvais centrs;

↓ 347/2013 (pielāgots)
⇒ jauns

~~(e)~~ (g) pieņem kopīgas tīkla ekspluatācijas instrumentus, lai nodrošinātu tīkla darbības koordināciju normālos un ārkārtas apstākļos, tostarp parastu negadījumu klasifikācijas skalu,

un pētniecības plānus ⇨ , tostarp šo plānu īstenošanu ar efektīvas pētniecības programmas palīdzību ⇐. Šie instrumenti *inter alia* precizē:

- (i) informāciju, tostarp atbilstošu nākamās dienas, tās pašas dienas un reāllaika informāciju, kas palīdz uzlabot darbības koordināciju, kā arī šādas informācijas vākšanas un izplatīšanas optimālo biežumu;
- (ii) tehnoloģisko platformu informācijas apmaiņai reāllaikā un attiecīgā gadījumā tehnoloģiskās platformas, lai vāktu, apstrādātu un nodotu citu informāciju, kas minēta i) punktā, kā arī tādu procedūru īstenošanai, ar kurām var uzlabot darbības koordināciju starp pārvades sistēmas operatoriem, lai šāda koordinācija aptvertu visu Eiropu;
- (iii) kā pārvades sistēmu operatori dara pieejamu darbības informāciju citiem pārvades sistēmu operatoriem vai jebkurai struktūrai, kas pienācīgi pilnvarota tos atbalstīt, lai nodrošinātu darbības koordināciju, un Aģentūrai; un
- (iv) to, ka pārvades sistēmu operatori izvēlas kontaktpunktu, kas atbild uz informācijas pieprasījumiem no citiem pārvades sistēmu operatoriem vai no jebkuras struktūras, kas pienācīgi pilnvarota, kā minēts iii) punktā, vai no Aģentūras;

~~Elektroenerģijas PSOET līdz 2015. gada 16. maijam iesniedz Aģentūrai un Komisijai attiecībā uz i) līdz iv) punktu pieņemtās specifikācijas.~~

~~Aģentūra 12 mēnešu laikā no specifikāciju pieņemšanas izdod atzinumu, kurā ir aplūkots, vai tie pietiekami veicina pārrobežu tirdzniecību un nodrošina Eiropas elektroenerģijas pārvades tīkla optimālu pārvaldību, koordinētu darbību, efektīvu izmantošanu un pareizu tehnisko attīstību;~~

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇨ jauns

~~(d)~~ (h) ☒ pieņem ☒ gada darba programmu;

~~(e)~~ (i) ☒ pieņem ☒ gada pārskatu;

~~(j)~~ (f) ☒ sagatavo un pieņem ☒ ikgadējās ziemas un vasaras ražošanas ⇨ sezonālās ⇐ pietiekamības ☒ ainas ☒ prognozes ☒ atbilstīgi [Regulas par riskgatavību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 9. panta 2. punktam ☒.

~~4. Šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minētā Eiropas ražošanas pietiekamības prognoze aptver vispārēju elektroenerģijas sistēmas pietiekamību piegādāt elektroenerģiju atbilstīgi pašreizējam un prognozētajam pieprasījumam nākamajiem pieciem gadiem un laikposmam no pieciem līdz 15 gadiem no minētās prognozes dienas. Eiropas ražošanas pietiekamības prognozes pamatā ir valstu ražošanas pietiekamības prognozes, ko sagatavo katrs atsevišķs pārvades sistēmas operators.~~

↓ jauns

2. *ENTSO-E* ziņo Aģentūrai par nepilnībām, kas konstatētas saistībā ar reģionālo operatīvo centru izveidi un darbību.

3. *ENTSO-E* publicē asamblejas, valdes un komiteju sanāksmju protokolus un regulāri informē sabiedrību par lēmumu pieņemšanas procesiem un savām darbībām.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~5.4.~~ Šā panta ~~3.~~ 1. punkta ~~d)~~ h) apakšpunktā minētajā gada darba programmā ietver attiecīgajā gadā izstrādājamo tīkla kodeksu sarakstu un aprakstu, tīkla ekspluatācijas koordinēšanas plānu, kā arī pētniecības un attīstības pasākumus, norādot orientējošu grafiku.

~~9.5.~~ ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~Elektroenerģijas PSOET~~ dara pieejamu visu informāciju, ko Aģentūra lūdz, lai veiktu savus uzdevumus saskaņā ar ~~299.~~ panta 1. punktu. ⇒ Pārvades sistēmu operatori dara pieejamu visu informāciju, ko *ENTSO-E* lūdz, lai veiktu savu pirmajā teikumā minēto uzdevumu. ⇐

~~642.~~ Pēc Komisijas pieprasījuma ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~elektroenerģijas PSOET~~ dara Komisijai zināmus savus apsvērumus par ☒ vadlīniju ☒ ~~pamatnostādņu~~ pieņemšanu, kā paredzēts ~~5748.~~ pantā.

~~7.~~ Tīkla kodeksus izstrādā par tīklu pārrobežu aspektiem un tirgus integrācijas aspektiem, un tie neskar dalībvalstu tiesības izveidot valstu tīkla kodeksus par aspektiem, kas neietekmē pārrobežu tirdzniecību.

~~8.~~ Elektroenerģijas PSOET pārbauda un izvērtē to, kā īsteno tīkla kodeksus un pamatnostādnes, ko Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar 6. panta 11. punktu, kā arī to ietekmi uz to piemērojamo noteikumu saskaņošanu, kuru mērķis ir veicināt tirgus integrāciju. Elektroenerģijas PSOET par konstatēto ziņo Aģentūrai un izvērtējuma rezultātus ietver šā panta 3. punkta e) apakšpunktā minētajā gada pārskatā.

~~2840.~~ pants

Apspriešanās

1. Izstrādājot ⇒ priekšlikumus atbilstīgi 27. panta 1. punktā minētajiem uzdevumiem ⇐ ~~tīkla kodeksus, Kopienas tīkla attīstības plāna projektu un gada darba programmu, kā minēts 8. panta 1., 2. un 3. punktā, ☒ *ENTSO-E* ☒ elektroenerģijas PSOET saskaņā ar 26. pantā 5. panta 1. punktā minēto reglamentu organizē plašu, savlaicīgu, atklātu un pārredzamu apspriešanos ar visām ~~iem~~ attiecīgajām ~~iem~~ ☒ ieinteresētajām personām ☒ tirgus dalībniekiem, un jo īpaši ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas. Šī apspriešanās aptver arī valstu regulatīvās iestādes un citas valstis iestādes, piegādes un ražošanas uzņēmumus, sistēmas ☒ izmantotājus ☒ lietotājus, tostarp lietotājus, sadales sistēmas operatorus, tostarp attiecīgās nozares apvienības, tehniskas struktūras un ieinteresēto personu grupas. Tās mērķis ir lēmumu pieņemšanas procesā apzināt visu attiecīgo pušu viedokļus un priekšlikumus.~~
2. Publisko visus dokumentus un sanāksmju protokolus, kas saistīti ar 1. punktā minētajām apspriedēm.
3. Pirms ☒ *ENTSO-E* ☒ ~~elektroenerģijas PSOET~~ pieņem ⇒ priekšlikumus atbilstīgi 27. panta 1. punktam ⇐ ~~gada darba programmu un tīkla kodeksus, kā minēts 8. panta 1., 2. un 3. punktā, tas norāda, kā ir ņemti vērā apspriešanās gaitā izteiktie apsvērumi.~~

Ja kādi apsvērumi nav ņemti vērā, ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ norāda pamatojumu.

299. pants

Aģentūras veiktā pārraudzība

1. Aģentūra pārrauga, kā ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ veic ~~27.8.~~ panta 1., 2. un 3. punktā minētos uzdevumus, un sniedz Komisijai ziņojumu.

Aģentūra pārrauga, kā ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ īsteno tīkla kodeksus, kas izstrādāti saskaņā ar ~~55. 8.~~ panta ~~14. 2.~~ punktu, un tīkla kodeksus, kas izstrādāti saskaņā ar ~~6. panta 1. līdz 10. punktu, bet kurus Komisija nav pieņēmusi saskaņā ar 6. panta 11. punktu.~~ Ja ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ nav īstenojis kādu no tīkla kodeksiem, Aģentūra prasa, lai ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ sniedz pamatotu paskaidrojumu, kāpēc attiecīgais kodekss nav īstenots. Aģentūra informē Komisiju par šo paskaidrojumu un sniedz par to atzinumu.

Aģentūra pārrauga un izvērtē, kā īsteno tīkla kodeksus un ~~vadlīnijas~~ ~~pamatnostādes~~, ko Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar ~~54. 6.~~ panta ~~1. 11.~~ punktu, un kā tie iespaido piemērojamo noteikumu saskaņošanu, lai veicinātu tirgus integrāciju, kā arī lai izvairītos no diskriminācijas, sekmētu efektīvu konkurenci un tirgus efektīvu darbību, un sniedz par to ziņojumu Komisijai.

2. ~~ENTSO-E~~ ~~Elektroenerģijas PSOET~~ iesniedz Aģentūrai ~~Savienības~~ ~~Kopienas~~ tīkla attīstības plāna projektu, gada darba programmas projektu, tostarp informāciju par apspriešanās procesu, un citus ~~27.8.~~ panta ~~1.3.~~ punktā norādītos dokumentus, lai saņemtu Aģentūras atzinumu.

Divos mēnešos pēc saņemšanas dienas Aģentūra sniedz ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ un Komisijai pienācīgi pamatotu atzinumu un ieteikumus, ja tā uzskata, ka ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ iesniegtais gada darba programmas projekts vai ~~Savienības~~ ~~Kopienas~~ tīkla attīstības plāna projekts neveicina diskriminācijas novēršanu, efektīvu konkurenci, tirgus efektīvu darbību vai trešo personu piekļuvei pietiekamu pārrobežu starpsavienojuma līmeni.

↓ 347/2013 (pielāgots)

30.11. pants

Izmaksas

Izmaksas, kas saistītas ar šīs regulas ~~25. līdz 29. un 54. līdz 57.4. līdz 12.~~ pantā un Regulas (ES) Nr. 347/2013 11. pantā minētajām ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ darbībām, sedz pārvades sistēmu operatori, un tās iekļauj tarifu aprēķinos. Regulatīvās iestādes apstiprina minētās izmaksas vienīgi tad, ja tās ir pamatotas un atbilstīgas.

31.12. pants

Pārvades sistēmu operatoru reģionālā sadarbība

1. Pārvades sistēmu operatori izveido reģionālo sadarbību ~~☒ ENTSO-E ☒ elektroenerģijas PSOET~~ ietvaros, lai sekmētu ~~27.8.~~ panta 1., 2. un 3. punktā minētās darbības. Tie jo īpaši ik pēc diviem gadiem publicē reģionālo ~~☒ investīciju ☒ ieguldījumu~~ plānu un var pieņemt ~~☒ investīciju ☒ ieguldījumu~~ lēmumus, pamatojoties uz šo reģionālo ~~☒ investīciju ☒ ieguldījumu~~ plānu. ⇒ ENTSO-E veicina sadarbību starp pārvades sistēmu operatoriem reģionālā līmenī, nodrošinot sadarbību, saziņu un reģionālās darbības pārraudzību jomās, kas vēl nav saskaņotas Savienības līmenī. ⇐
2. Pārvades sistēmas operatori sekmē pasākumus, kas nodrošina tīkla optimālu pārvaldību, un veicina enerģijas biržu attīstību, pārrobežu jaudas koordinētu ~~☒~~ piešķiršanu ~~☒ sadarbībai~~ ar nediskriminējošiem, ~~☒~~ tirgbalstītiem ~~☒ uz tirgu vērstiem~~ risinājumiem, pienācīgu uzmanību veltot konkrētiem ieguvumiem, ko dod īstermiņa piešķirumu netiešās izsoles, un balansēšanas un rezerves jaudu mehānismu integrācijai.
3. Lai sasniegtu 1. un 2. punktā noteiktos mērķus, Komisija, ņemot vērā pastāvošās reģionālās sadarbības struktūras, var noteikt katras reģionālās sadarbības struktūras ģeogrāfisko teritoriju. Katra dalībvalsts drīkst veicināt sadarbību vairāk nekā vienā ģeogrāfiskajā teritorijā. ⇒ Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 63. pantu attiecībā uz ģeogrāfisko teritoriju, ko aptver katra reģionālās sadarbības struktūra. ⇐ ~~Šo pirmajā teikumā minēto pasākumu, kas paredzēts, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru. Šajā nolūkā Komisija apspriežas ar Aģentūru un ☒ ENTSO-E ☒ elektroenerģijas PSOET.~~

32. pants

Reģionālo operatīvo centru izveide un misija

1. Līdz [PB: 12 mēneši pēc stāšanās spēkā] visi pārvades sistēmu operatori izveido reģionālos operatīvos centrus saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajiem kritērijiem. Reģionālos operatīvos centrus izveido teritorijā, kas pieder vienai no attiecīgajā darbības reģionā ietilpstošajām dalībvalstīm.

2. Reģionālos operatīvos centrus organizē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/101EK/⁴⁰ 1. pantā minētajā juridiskajā formā.
3. Reģionālie operatīvie centri papildina pārvades sistēmas operatoru lomu, pildot reģionālas nozīmes funkcijas. Tie nosaka darbības kārtību, lai nodrošinātu, ka starpsavienotās pārvades sistēmas darbība ir efektīva, droša un uzticama.

33. pants

Reģionālo operatīvo centru ģeogrāfiskais tvērums

1. Līdz [PB: seši mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] *ENTSO-E* iesniedz Aģentūrai priekšlikumu, kurā definēti sistēmas darbības reģioni, ko aptver reģionālie operatīvie centri, ņemot vērā esošos reģionālos drošības koordinatorus un par pamatu izmantojot šādus kritērijus:
 - (a) tīkla topoloģija, tostarp elektroenerģijas sistēmu starpsavienotības un savstarpējās atkarības pakāpe plūsmu ziņā;
 - (b) sistēmu sinhrons saslēgums;
 - (c) reģiona lielums – tajā jāietilpst vismaz vienam jaudas aprēķināšanas reģionam;
 - (d) balansēšanas rezervju ģeogrāfiskā optimizācija.
2. Trīs mēnešu laikā no saņemšanas dienas Aģentūra priekšlikumu, kurā definēti sistēmas darbības reģioni, vai nu apstiprina, vai ierosina grozījumus. Grozījumu gadījumā Aģentūra pirms grozījumu pieņemšanas apspriežas ar *ENTSO-E*. Pieņemto priekšlikumu publicē Aģentūras tīmekļa vietnē.

34. pants

Reģionālo operatīvo centru uzdevumi

1. Katrs reģionālais operatīvais centrs sistēmas darbības reģionā, kur tas izveidots, pilda visas turpmāk minētās funkcijas, un reģionālie operatīvie centri pilda vismaz šādas funkcijas, kas sīkāk izklāstītas I pielikumā:
 - (a) koordinēts jaudas aprēķins;
 - (b) koordinēta drošības analīze;
 - (c) kopīgu sistēmas modeļu izveide;
 - (d) pārvades sistēmu operatoru aizsardzības plānu un atjaunošanas plānu saskanības novērtējums;
 - (e) reģionālās atjaunošanas koordinācija un optimizācija;
 - (f) pēcdarbības un pēctraucējumu analīze un ziņošana;
 - (g) rezerves jaudas vajadzīgā daudzuma noteikšana reģionālā mērogā;

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīva 2009/101/EK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 48. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 258, 1.10.2009., 11. lpp.)

- (h) balansēšanas jaudas reģionālā iepirkuma sekmēšana;
 - (i) reģionālās nākamās nedēļas līdz tekošās dienas sistēmas pietiekamības prognozes un risku mazinošu darbību sagatavošana;
 - (j) dīkstāvju plānošanas koordinācija;
 - (k) pārvades sistēmu operatoru savstarpējo kompensācijas mehānismu optimizācija;
 - (l) apmācība un sertifikācija;
 - (m) reģionālo krīzes scenāriju apzināšana saskaņā ar [Regulas par riskgata vību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 6. panta 1. punktu, ja šo uzdevumu deleģējis *ENTSO-E*;
 - (n) ikgadējo krīzes simulāciju sagatavošana un īstenošana sadarbībā ar kompetentajām iestādēm atbilstīgi [Regulas par riskgata vību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 12. panta 3. punktam;
 - (o) uzdevumi, kas saistīti ar reģionālo krīzes scenāriju apzināšanu, ja un ciktāl tie deleģēti reģionālajiem operatīvajiem centriem atbilstīgi [Regulas par riskgata vību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 6. panta 1. punktam;
 - (p) uzdevumi, kas saistīti ar sezonālajām pietiekamības ainām, ja un ciktāl tie deleģēti reģionālajiem operatīvajiem centriem atbilstīgi [Regulas par riskgata vību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 9. panta 2. punktam;
 - (q) tādas maksimālās ieejas jaudas aprēķināšana, kas pieejama aizrobežu jaudas dalībai jaudas mehānismos atbilstīgi 21. panta 6. punktam.
2. Komisija atbilstīgi šīs regulas VII nodaļai reģionālajiem operatīvajiem centriem var uzticēt vēl citas funkcijas, kas neietver lēmumu pieņemšanas pilnvaras.
 3. Pārvades sistēmu operatori savam reģionālajam operatīvajam centram iesniedz informāciju, kas vajadzīga tā funkciju izpildei.
 4. Reģionālie operatīvie centri sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem iesniedz visu informāciju, kas vajadzīga reģionālo operatīvo centru ierosināto lēmumu un ieteikumu īstenošanai.

35. pants

Sadarbība reģionālajos operatīvajos centros

1. Reģionālo operatīvo centru ikdienas darbu organizē kopīgas lēmumu pieņemšanas ceļā. Kopīgā lēmumu pieņemšanas procesa pamatā ir:
 - (a) darba kārtība, kādā risina plānošanas un darbības aspektus, kas saistīti ar funkcijām, saskaņā ar 36. pantu;
 - (b) procedūra, ko ievēro, lai, pildot operatīvos pienākumus un uzdevumus, apspriestos ar sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem, saskaņā ar 37. pantu;
 - (c) lēmumu un ieteikumu pieņemšanas procedūra saskaņā ar 38. pantu;
 - (d) reģionālo operatīvo centru pieņemto lēmumu un ieteikumu pārskatīšanas procedūra saskaņā ar 39. pantu.

36. pants

Darba kārtība

1. Reģionālie operatīvie centri izstrādā darba kārtību, kādā risina plānošanas un darbības aspektus, kas saistīti ar veicamajām funkcijām, ņemot vērā šo funkciju specifiku un prasības, kas norādītas I pielikumā.
2. Reģionālie operatīvie centri nodrošina, ka darba kārtībā ir iekļauti iesaistīto pušu apziņošanas noteikumi.

37. pants

Apspriešanās procedūra

Reģionālie operatīvie centri izstrādā procedūru, ko ievēro, lai, pildot savus ikdienas operatīvos pienākumus un uzdevumus, rīkotu pienācīgas un regulāras apspriedes ar pārvades sistēmu operatoriem un attiecīgajām ieinteresētajām personām. Lai nodrošinātu, ka iespējams atrisināt regulatīvos jautājumus, vajadzības gadījumā iesaista regulatīvās iestādes.

38. pants

Lēmumu un ieteikumu pieņemšana

1. Reģionālie operatīvie centri izstrādā lēmumu un ieteikumu pieņemšanas procedūru.
2. Reģionālie operatīvie centri pieņem saistošus, pārvades sistēmu operatoriem adresētus lēmumus attiecībā uz 34. panta 1. punkta a), b), g) un q) apakšpunktā minētajām funkcijām. Pārvades sistēmu operatori īsteno reģionālo operatīvo centru izdotos saistošos lēmumus, izņemot, ja tie negatīvi ietekmētu sistēmas drošumu.
3. Reģionālie operatīvie centri pieņem pārvades sistēmu operatoriem adresētus ieteikumus attiecībā uz 34. panta 1. punkta c) līdz b) un h) līdz p) apakšpunktā minētajām funkcijām.
4. Sistēmas darbības reģiona regulatīvās iestādes var kopīgi nolemt piešķirt reģionālajam operatīvajam centram saistošu lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz vienu vai vairākām no 34. panta 1. punkta c) līdz f) un h) līdz l) apakšpunktā minētajām funkcijām.

39. pants

Lēmumu un ieteikumu pārskatīšana

1. Reģionālie operatīvie centri izstrādā lēmumu un ieteikumu pārskatīšanas procedūru.
2. Procedūru aktivizē pēc viena vai vairāku sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoru pieprasījuma. Pēc lēmuma vai ieteikuma pārskatīšanas reģionālie operatīvie centri pasākumu apstiprina vai groza.
3. Ja pārskatāmais pasākums ir saistošs lēmums saskaņā ar 38. panta 2. punktu, pārskatīšanas pieprasījums lēmuma darbību neaptur, izņemot, ja tiktu negatīvi ietekmēts sistēmas drošums.

4. Ja pārskatāmais pasākums ir ieteikums saskaņā ar 38. panta 3. punktu un ja pēc tā pārskatīšanas pārvades sistēmas operators nolemj atkāpties no ieteikuma, šis pārvades sistēmas operators reģionālajam operatīvajam centram un pārējiem sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem iesniedz detalizētu pamatojumu.

40. pants

Reģionālo operatīvo centru valde

1. Lai reģionālie operatīvie centri pieņemtu pasākumus, kas saistīti ar to pārvaldību un darbības uzraudzību, tie katrs izveido valdi.
2. Valdi veido locekļi, kuri pārstāv pārvades sistēmu operatorus, un novērotāji, kuri pārstāv sistēmas darbības reģiona regulatīvās iestādes. Regulatīvo iestāžu pārstāvjiem nav balsstiesību.
3. Valde ir atbildīga par šādām darbībām:
 - (a) reģionālā operatīvā centra statūtu un reglamenta izstrāde un apstiprināšana;
 - (b) organizatoriskās struktūras izlemšana un īstenošana;
 - (c) ikgadējā budžeta sagatavošana un apstiprināšana;
 - (d) 35. pantā minēto kopīgo lēmumu pieņemšanas procesu izstrāde un apstiprināšana.
4. Valdes kompetencē neietilpst jautājumi, kas saistīti ar reģionālo operatīvo centru ikdienas darbību un funkciju izpildi.

41. pants

Organizatoriskā struktūra

1. Reģionālie operatīvie centri izveido un pārvalda savu organizāciju saskaņā ar struktūru, kas gādā par to funkciju drošumu. Organizatoriskā struktūra nosaka:
 - (a) vadošo darbinieku pilnvaras, pienākumus un atbildību;
 - (b) saiknes un ziņojumu sniegšanas kārtību starp organizācijas dažādām daļām un procesiem.
2. Reģionālie operatīvie centri var izveidot reģionālos birojus, lai risinātu specifiskus vietēja mēroga jautājumus vai kas palīdzētu operatīvajiem centriem efektīvi un uzticami pildīt to funkcijas.

42. pants

Aprīkojums un darbinieki

Reģionālie operatīvie centri ir aprīkoti ar visiem cilvēku, tehniskajiem, fiziskajiem un finanšu resursiem, kas vajadzīgi šajā regulā tiem noteikto pienākumu izpildei un funkciju veikšanai.

43. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Reģionālie operatīvie centri izveido procesu, ar kuru nepārtraukti uzrauga vismaz šādus aspektus:
 - (a) operatīvā darbība;
 - (b) izdotie lēmumi un ieteikumi un panāktais rezultāts;
 - (c) katras tiem uzticētās funkcijas lietderīgums un efektivitāte.
2. Reģionālie operatīvie centri ne retāk kā reizi gadā iesniedz Aģentūrai un sistēmas darbības reģiona regulatīvajām iestādēm datus, kas iegūti pastāvīgās uzraudzības ceļā.
3. Reģionālie operatīvie centri pārredzamā veidā nosaka savas izmaksas un ziņo tās Aģentūrai un sistēmas darbības reģiona regulatīvajām iestādēm.
4. Reģionālie operatīvie centri *ENTSO-E*, Aģentūrai, sistēmas darbības reģiona regulatīvajām iestādēm un Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupai, kas izveidota atbilstīgi Komisijas Lēmuma 2012/C 353/02⁴¹ 1. pantam, iesniedz ikgadēju ziņojumu par savu darbību.
5. Reģionālie operatīvie centri *ENTSO-E*, sistēmas darbības reģiona regulatīvajām iestādēm, Aģentūrai un dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kas atbildīgas par krīzes situāciju novēršanu un pārvarēšanu, ziņo 1. punktā minētajā uzraudzības procesā konstatētās nepilnības.

44. pants

Atbildība

Reģionālie operatīvie centri veic darbības, kas vajadzīgas, lai segtu atbildību, kas saistīta ar to uzdevumu izpildi, jo īpaši, ja tie pieņem lēmumus, kas saistoši pārvades sistēmu operatoriem. Atbildības segšanas metodē ņem vērā reģionālo operatīvo centru juridisko statusu un pieejamā komerciālās apdrošināšanas seguma līmeni.

↓ 714/2009 (pielāgots)

~~45.~~ pants

~~10.~~ *Tīkla attīstības desmit gadu plāns*

1. ~~10. Ik pēc diviem gadiem elektroenerģijas PSOET pieņem un publicē Kopienas tīkla attīstības plānu.~~ *Tīkla attīstības desmit gadu plāns* ~~Savienības Kopienas tīkla attīstības plānā~~, kas minēts 27. panta 1. punkta b) apakšpunktā, ~~ietver integrēta tīkla modelēšanu, scenāriju~~

⁴¹ Komisijas 2012. gada 15. novembra Lēmums, ar ko izveido Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupu (OV C 353, 17.11.2012, 2. lpp.).

izstrādi, ~~Eiropas ražošanas pieteikamības prognozi~~ un sistēmas
☒ noturības ~~☒ elastības~~ vērtējumu.
☒ Savienības ~~☒ Kopienas~~ tīkla attīstības plānā jo īpaši:

↓ 347/2013 (pielāgots)

- (a) ņem vērā valstu ☒ investīciju ~~☒ ieguldījumu~~ plānus, ievērojot 12. panta 1. punktā minētos reģionālos ☒ investīciju ~~☒ ieguldījumu~~ plānus un attiecīgā gadījumā tīkla plānošanas Savienības aspektus, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 347/2013 (~~2013. gada 17. aprīlis~~), ar ko nosaka Eiropas ~~energoinfrastruktūras pamatnostādnes~~⁴²; tam veic izdevumu un ieguvumu analīzi, izmantojot metodoloģiju, kas noteikta, kā izklāstīts minētās regulas 11. pantā;

↓ 714/2009 (pielāgots)

- (b) attiecībā uz pārrobežu starpsavienojumiem ņem vērā sistēmas ☒ izmantotāju ~~☒ lietotāju~~ pamatotās vajadzības un iekļauj ☒ investoru ~~☒ ieguldītāju~~ ilgtermiņa saistības, kā minēts ~~Direktīvas 2009/72/EK~~ [Direktīvas 2009/72/EK pārskatītās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] ~~44.8., 43. un 5122.~~ pantā; un
- (c) nosaka vajadzības veikt ☒ investīcijas ~~☒ ieguldījumus~~, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu jaudu.

Saistībā ar ~~šā punkta otrās daļas~~ c) apakšpunktu ☒ Savienības ~~☒ Kopienas~~ tīkla attīstības plānam var pievienot pārskatu par šķēršļiem tīkla pārrobežu jaudas palielināšanā, kurus rada atšķirīgas apstiprināšanas procedūras vai prakse.

~~112.~~ Aģentūra sniedz atzinumu par valstu tīkla attīstības desmit gadu plāniem, lai novērtētu to atbilstību ☒ Savienības ~~☒ Kopienas~~ tīkla attīstības plānam. Ja Aģentūra konstatē neatbilstības starp valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu un ☒ Savienības ~~☒ Kopienas~~ tīklu attīstības plānu, tā iesaka grozīt attiecīgi valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu vai ☒ Savienības ~~☒ Kopienas~~ tīkla attīstības plānu. Ja šāds valsts tīkla attīstības desmit gadu plāns ir izstrādāts saskaņā ar [Direktīvas 2009/72/EK pārskatītās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] ~~Direktīvas 2009/72/EK 5122.~~ pantu, Aģentūra iesaka kompetentajai valsts regulatīvajai iestādei grozīt valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu saskaņā ar minētās direktīvas ~~5122.~~ panta 7. punktu un par to informē Komisiju.

⁴²

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. aprīļa Regula (ES) Nr. 347/2013, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes (OV L 115, 25.4.2013., 39. lpp.).

46. ~~13.~~ pants

☒ Pārvades sistēmu operatoru savstarpējs ☒ ~~kompensācijas mehānisms starp pārvades sistēmu operatoriem~~

1. Pārvades sistēmu operatori saņem kompensāciju par izmaksām, kas radušās, pārvadot pārrobežu elektroenerģijas plūsmas pa to tīkliem.
2. Šā panta 1. punktā minēto kompensāciju izmaksā to valsts pārvades sistēmu operatori, kurās rodas pārrobežu plūsmas, un to sistēmu operatori, kurās šīs plūsmas ☒ nonāk ☒ ~~tiek saņemtas~~.
3. Kompensāciju maksā regulāri par noteiktu pagājušu laika periodu. Vajadzības gadījumā kompensāciju koriģē *ex post*, lai tā atbilstu faktiskajām izmaksām.

Pirmo laika periodu, par kuru maksā kompensāciju, nosaka 57. ~~18.~~ pantā minētajās ☒ vadlīnijās ☒ ~~pamatnostādēs~~.

4. Komisija ~~lemj par~~ ⇒ pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 63. pantu par ~~izmaksājamo kompensācijas maksājumu apjomiem. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~
5. Pārvadīto pārrobežu elektroenerģijas plūsmu apjomu un tādu pārrobežu elektroenerģijas plūsmu apjomu, kas apzīmētas kā radušās un/vai ☒ nonākušās ☒ ~~saņemtas~~ valsts pārvades sistēmās, nosaka, pamatojoties uz elektroenerģijas fiziskajām plūsmām, kas faktiski izmērītas konkrētajā laika periodā.
6. Izmaksas, kas radušās pārrobežu elektroenerģijas plūsmu pārvadīšanas rezultātā, nosaka, pamatojoties uz progresīvām ilgtermiņa vidējām pieaugošajām izmaksām, ņemot vērā zudumus, ☒ investīcijas ☒ ~~ieguldījumus~~ jaunā infrastruktūrā un attiecīgu esošās infrastruktūras izmaksu proporciju, ciktāl infrastruktūru lieto elektroenerģijas pārrobežu plūsmu pārvadei, jo īpaši ņemot vērā vajadzību garantēt piegādes ☒ drošību ☒ ~~drošumu~~. Nosakot radušās izmaksas, lieto atzītas standarta izmaksu aprēķināšanas metodes. Peļņu, ko tīkls gūst, pārvadot pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, ņem vērā, lai samazinātu saņemto kompensāciju.

7. Tikai ~~13. pantā~~ minētā ☒ pārvades sistēmu operatoru savstarpējā ☒ kompensācijas mehānisma ~~starp pārvades sistēmu operatoriem~~ nolūkā, ja divu vai vairāk dalībvalstu pārvades tīkli pilnīgi vai daļēji veido daļu no vienota kontroles bloka, kontroles bloku kā vienu veselu uzskata par tādu, kas veido daļu no vienas attiecīgās dalībvalsts pārvades tīkliem, lai izvairītos no elektroenerģijas plūsmām kontroles blokos, kuras saskaņā ar 2. panta 2. punkta šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktu uzskata par pārrobežu elektroenerģijas plūsmām un kuras rada iemeslu izmaksāt kompensācijas atbilstoši 13. pantam šā panta 1. punktam. Attiecīgo dalībvalstu regulatīvās iestādes var izlemt, kurā no attiecīgajām dalībvalstīm šis kontroles bloks kā viens vesels ir uzskatāms par tādu, kas veido daļu.

47.15 pants

Informācijas sniegšana

1. Pārvades sistēmu operatori ievieš koordinācijas un informācijas apmaiņas mehānismus, lai nodrošinātu tīklu drošību saistībā ar pārslodzes vadību.
2. ☒ Drošuma ~~☒ Drošības~~, darbības un plānošanas standartus, kurus lieto pārvades sistēmu operatori, publisko. Publicētajā informācijā iekļauj vispārējo shēmu kopējās pārvades jaudas un ☒ pārvades uzticamības rezerves ~~☒ maksimāli pieļaujamās strāvas lieluma~~ aprēķināšanai, kas pamatota uz tīkla elektriskajiem un fizikālajiem rādītājiem. Šādas shēmas nodod apstiprināšanai regulatīvajām iestādēm.
3. Pārvades sistēmu operatori publicē pieejamās pārvades jaudas aprēķinus par katru dienu, norādot ikvienu pieejamo pārvades jaudu, kas jau ir rezervēta. Šīs publikācijas sagatavo norādītajos intervālos pirms elektroenerģijas transportēšanas dienas, un tajās jebkurā gadījumā iekļauj aprēķinus par nākamo nedēļu un mēnesi, kā arī pieejamās jaudas paredzētās ☒ uzticamības ~~☒ drošības~~ kvantitatīvo norādi.
4. Pārvades sistēmu operatori publicē attiecīgos datus par apkopotām prognozēm un faktisko pieprasījumu, ražošanas un ☒ slodzes ~~☒ jaudas~~ aktīvu pieejamību un faktisko izmantojumu, par tīkla un starpsavienojumu pieejamību un izmantojumu, par balansēšanas ☒ elektroenerģiju ~~☒ jaudu~~ un rezerves jaudu. Nelielas ražošanas un ☒ slodzes ~~☒ jaudas~~ vienību pieejamībai un faktiskai izmantošanai var izmantot apkopotus aplēses datus.
5. Attiecīgie tirgus dalībnieki sniedz pārvades sistēmu operatoriem vajadzīgos datus.
6. Ražošanas uzņēmumi, kuru īpašumā vai vadībā ir ražošanas ☒ aktīvi ~~☒ līdzekļi~~, no kuriem vismaz vienam uzstādītā jauda ir vismaz 250 MW, ⇒ vai kuru portfeli ir ražošanas aktīvi ar vismaz 400 MW jaudu, ⇐ piecus gadus glabā pieejamus valsts regulatīvajai iestādei, valsts konkurences iestādei un Komisijai visus tos stundas datus par katru iekārtu, kas vajadzīgi nolūkā pārbaudīt visus operatīvos ☒ dispečēšanas ~~☒ dispečērvadības~~ lēmumus un solītāju rīcību elektroenerģijas biržās, starpsavienojumu izolēs, rezerves tirgos un ārpusbiržas tirgos. Glabājamā informācija par katru stundu un katru iekārtu ietver, bet neaprobežojas ar šiem datiem par pieejamo ražošanas jaudu un ieplānotajām rezervēm, tostarp šo ieplānoto rezervju ☒ piešķiršanu ~~☒ sadalījumu~~ pa iekārtām, par laiku, kad notiek solīšana, un par laiku, kad notiek ražošana.

7. Pārvades sistēmu operatori regulāri apmainās ar pietiekami precīzu tīkla un plūsmas noslodzes datu kopām, lai būtu iespējams izdarīt plūsmas noslodzes aprēķinus katram pārvades sistēmas operatoram tā attiecīgajā zonā. Šo pašu datu kopu pēc attiecīga pieprasījuma dara zināmu regulatīvajām iestādēm un Komisijai. Regulatīvās iestādes un Komisija šo informāciju uzlūko par konfidenciālu un nodrošina, ka to par

konfidencialu uzlūko arī konsultatīvās iestādes, kas pēc to pieprasījuma uz šo datu pamata veic to analītisku darbu.

↓ 714/2009

483. pants

Pārvades sistēmu operatoru sertifikācija

1. Komisija tūlīt pēc tā saņemšanas pārbauda ikvienu paziņojumu attiecībā uz lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kā paredzēts [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2]~~Direktīvas 2009/72/EK 5240.~~ panta 6. punktā. Divos mēnešos pēc šāda paziņojuma saņemšanas dienas Komisija attiecīgajai valsts regulatīvajai iestādei sniedz savu atzinumu par tā atbilstību [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2]~~Direktīvas 2009/72/EK 5240.~~ panta 2. punktam vai 5344. pantam un 439. pantam.

Gatavojot šā punkta pirmajā daļā minēto atzinumu, Komisija var lūgt Aģentūru sniegt atzinumu par valsts regulatīvās iestādes lēmumu. Šādā gadījumā pirmajā daļā minēto divu mēnešu termiņu pagarina vēl par diviem mēnešiem.

Ja Komisija šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajos termiņos nav sniegusi atzinumu, uzskata, ka tai nav iebildumu pret regulatīvās iestādes lēmumu.

2. Pēc Komisijas atzinuma saņemšanas valsts regulatīvā iestāde divos mēnešos pieņem galīgo lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, pilnībā ņemot vērā minēto atzinumu. Regulatīvās iestādes lēmumu un Komisijas atzinumu publicē kopā.
3. Jebkurā procedūras brīdī regulatīvās iestādes un/vai Komisija var lūgt, lai pārvades sistēmas operators un/vai uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, sniedz visu informāciju, kas tām nepieciešama šajā pantā paredzēto uzdevumu veikšanai.
4. Regulatīvās iestādes un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

~~5. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, kurās sīki izklāsta šā panta 1. un 2. punkta īstenošanai piemērojamo procedūru. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

5.6. Ja Komisija ir saņēmusi paziņojumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kā paredzēts [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] ~~Direktīvas 2009/72/EK 43.9.~~ panta 940. punktā, tā pieņem lēmumu par sertifikāciju. Regulatīvā iestāde izpilda Komisijas lēmumu.

VI nodaļa

Sadales sistēmas darbība

49. pants

Eiropas sadales sistēmu operatoru struktūra

Sadales sistēmu operatori, kuri neietilpst vertikāli integrētā uzņēmumā vai kuri ir nodalīti saskaņā ar [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 35. panta noteikumiem, Savienības līmenī sadarbojas Eiropas sadales sistēmu operatoru struktūras ietvaros ("ES SSO struktūra"), lai veicinātu elektroenerģijas iekšējā tirgus izveides pabeigšanu un darbību un sadales un pārvades sistēmu optimālu un koordinētu darbību. Sadales sistēmu operatori, kuri vēlas iesaistīties ES SSO struktūrā, kļūst par struktūras reģistrētajiem biedriem.

50. pants

Elektroenerģijas ES SSO struktūras izveide

1. Līdz [PB: 12 mēneši pēc stāšanās spēkā] sadales sistēmu operatori ar Aģentūras administratīvo atbalstu iesniedz Komisijai un Aģentūrai izveidojamās ES SSO struktūras statūtu projektu, reģistrēto biedru sarakstu un reglamenta projektu, tostarp reglamenta noteikumus par apspriešanos ar *ENTSO-E* un citām ieinteresētajām personām un finansēšanas noteikumus.
2. Divu mēnešu laikā pēc statūtu projekta, biedru saraksta un reglamenta projekta saņemšanas Aģentūra pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas, jo īpaši sadales sistēmu izmantotājus, sniedz Komisijai atzinumu par tiem.
3. Komisija sniedz atzinumu par statūtu projektu, biedru sarakstu un reglamenta projektu, ņemot vērā atzinumu, ko Aģentūra sniegusi saskaņā ar 2. punktu, trīs mēnešu laikā pēc Aģentūras atzinuma saņemšanas.
4. Trīs mēnešu laikā pēc pozitīva Komisijas atzinuma saņemšanas sadales sistēmu operatori izveido ES SSO struktūru, kā arī pieņem un publicē tās statūtus un reglamentu.
5. 1. punktā minētos dokumentus iesniedz Komisijai un Aģentūrai, ja tajos ir izdarītas izmaiņas vai ja tās iesniegušas argumentētu pieprasījumu. Aģentūra un Komisija sniedz atzinumu saskaņā ar 2. līdz 4. punktā izklāstīto procesu.
6. Izmaksas, kas saistītas ar ES SSO struktūras darbībām, sedz sadales sistēmu operatori, kuri ir reģistrētie biedri, un tās ņem vērā tarifu aprēķinos. Regulatīvās iestādes apstiprina šīs izmaksas vienīgi tad, ja tās ir pamatotas un samērīgas.

51. pants

ES SSO struktūras uzdevumi

1. ES SSO struktūras uzdevumi ir šādi:
 - (a) koordinēta pārvades un sadales tīklu darbība un plānošana;
 - (b) atjaunojamo energoresursu, izkliedētās ražošanas un citu sadales tīklā iegulto resursu (piemēram, enerģijas uzkrāšanas) integrācija;
 - (c) pieprasījumu reakcijas attīstīšana;
 - (d) sadales tīklu digitalizācija, tostarp viedo tīklu un viedo uzskaites sistēmu ieviešana;
 - (e) datu pārvaldība, kiberdrošība un datu aizsardzība;
 - (f) dalība tīkla kodeksu izstrādē atbilstīgi 55. pantam.
2. Papildus ES SSO struktūra:
 - (a) sadarbojas ar *ENTSO-E* to tīkla kodeksu un vadlīniju uzraudzībā un īstenošanā, kuri ir nozīmīgi sadales tīklu darbībai un plānošanai un koordinētai pārvades un sadales tīklu darbībai un kuri pieņemti atbilstīgi šai regulai;
 - (b) sadarbojas ar *ENTSO-E* un pieņem paraugpraksi koordinētā pārvades un sadales sistēmu darbībā un plānošanā, ietverot tādus jautājumus kā datu apmaiņa starp operatoriem un izkliedēto enerģijas resursu koordinācija;
 - (c) apzina paraugpraksi 1. punktā uzskaitītajās jomās un attiecībā uz energoefektivitātes uzlabojumu ieviešanu sadales tīklā;
 - (d) pieņem gada darba programmu un gada pārskatu;
 - (e) darbojas pilnīgā saskaņā ar konkurences noteikumiem.

52. pants

Apspriešanās tīkla kodeksu izstrādes procesā

1. Izstrādājot iespējamus tīkla kodeksus atbilstīgi 55. pantam, ES SSO struktūra saskaņā ar 50. pantā izklāstīto reglamentu organizē plašu, savlaicīgu, atklātu un pārredzamu apspriešanos ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, jo īpaši ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas. Šī apspriešanās aptver arī valstu regulatīvās iestādes un citas valstu iestādes, piegādes un ražošanas uzņēmumus, sistēmas izmantotājus, tostarp lietotājus, sadales sistēmu operatorus, tostarp attiecīgās nozares apvienības, tehniskas struktūras un ieinteresēto personu grupas. Tās mērķis ir lēmumu pieņemšanas procesā apzināt visu attiecīgo pušu viedokļus un priekšlikumus.
2. Publisko visus dokumentus un sanāksmju protokolus, kas saistīti ar 1. punktā minētajām apspriedēm.
3. ES SSO struktūra ņem vērā apspriešanās gaitā paustos viedokļus. Pirms ES SSO struktūra pieņem 55. pantā minēto tīkla kodeksu priekšlikumus, tā norāda, kā ir ņemti vērā apspriešanās gaitā izteiktie apsvērumi. Ja kādi apsvērumi nav ņemti vērā, ES SSO struktūra norāda pamatojumu.

Sadarbība starp sadales sistēmu operatoriem un pārvades sistēmu operatoriem

1. Sadales sistēmu operatori sadarbojas ar pārvades sistēmu operatoriem savu tīklu plānošanas un darbības jautājumos. Konkrētāk, pārvades un sadales sistēmu operatori apmainās ar visu nepieciešamo informāciju un datiem par ražošanas aktīvu un pieprasījumu reakcijas rezultativitāti, tīklu ikdienas darbību un tīkla investīciju ilgtermiņa plānošanu, lai nodrošinātu savu tīklu izmaksefektīvu, drošu un uzticamu attīstību un darbību.
2. Pārvades un sadales sistēmu operatori sadarbojas, lai panāktu koordinētu piekļuvi tādiem resursiem kā izklaidētā ražošana, enerģijas uzkrāšana vai pieprasījumu reakcija, kas var palīdzēt apmierināt konkrētas sadales sistēmas un pārvades sistēmas vajadzības.

VII nodaļa

Tīkla kodeksi un vadlīnijas

Tīkla kodeksu un vadlīniju pieņemšana

1. Komisija, ievērojot 55. un 57. pantā doto pilnvarojumu, var pieņemt deleģētos aktus. Šādus deleģētos aktus var pieņemt vai nu kā tīkla kodeksus, par pamatu izmantojot teksta priekšlikumus, ko izstrādājis *ENTSO-E*, vai, ja attiecīgi nolemts prioritāšu sarakstā atbilstīgi 55. panta 2. punktam, — ES SSO struktūra un Aģentūra atbilstīgi 55. panta procedūrai, vai kā vadlīnijas atbilstīgi 57. panta procedūrai.
2. Tīkla kodeksi un vadlīnijas:
 - (a) nodrošina, ka tajos ir noteikta minimālā saskaņošanas pakāpe, kas vajadzīga šīs regulas mērķu sasniegšanai;
 - (b) attiecīgā gadījumā ņem vērā reģionālo specifiku;
 - (c) nepārsniedz to, kas vajadzīgs šim nolūkam; un
 - (d) neskar dalībvalstu tiesības izveidot valstu tīkla kodeksus par aspektiem, kas neattiecas uz pārrobežu tirdzniecību.

55.6 pants

Tīkla kodeksu izveide

~~6.1.~~ ⇒ Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 63. pantu attiecībā uz tīkla kodeksu izveidi ⇐ ~~Šā panta 1. un 2. punktā minētie tīkla kodeksi, vajadzības gadījumā ņemot vērā reģionālās īpatnības, aptver šādās jomās:~~

- (a) tīkla drošības un uzticamības noteikumi, tostarp tehniskās pārvades rezerves jaudas ~~un~~ tīkla darbības drošībai;
- (b) tīkla pieslēguma noteikumi;
- (c) trešo personu piekļuves noteikumi;
- (d) datu apmaiņas un līguma izpildes noteikumi;
- (e) ☒ sadarbības ☒ ~~savstarpējas savietojamības~~ noteikumi;
- (f) operatīvās procedūras ārkārtas situācijās;
- (g) jaudas ☒ piešķiršanas ☒ ~~sadales~~ un pārslodzes vadības noteikumi ⇒, tostarp ražošanas samazināšana un ražošanas un pieprasījuma pārdispečšana ⇐;
- (h) tirdzniecības noteikumi, kas attiecas uz tehnisku un praktisku nodrošinājumu tīkla piekļuvei un uz sistēmas balansēšanu;
- (i) pārredzamības noteikumi;
- (j) balansēšanas noteikumi, tostarp ar tīklu saistīti rezerves jaudas noteikumi;
- (k) noteikumi par saskaņotām pārvades ⇒ un sadales ⇐ tarifu struktūrām ⇒ un pieslēguma maksām ⇐, tostarp par novietojumsignāliem, un kompensācijas noteikumi starp pārvades sistēmu operatoriem; ~~un~~
- (l) energoefektivitāte elektroenerģijas tīklos; ~~un~~

- (m) noteikumi par nediskriminējošu, pārredzamu ar frekvences kontroli nesaistītu papildpakalpojumu nodrošināšanu, ietverot sprieguma kontroli stacionārā režīmā, inerci, ātru reaktīvās strāvas padevi un spēju atjaunot darbību pēc izslēgšanās;
- (n) pieprasījumreakcijas, ietverot agregēšanu, enerģijas uzkrāšanas un pieprasījuma samazināšanas noteikumi;
- (o) kiberdrošības noteikumi; un
- (p) noteikumi par reģionālajiem operatīvajiem centriem.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~1.2.~~ Komisija pēc apspriešanās ar Aģentūru, ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ un citām attiecīgajām interesētajām personām ⇒ reizi trijos gados ⇐ sagatavo ~~gada~~ prioritāšu sarakstu, norādot ~~1.8. panta 6.~~ punktā minētās jomas, kas iekļaujamas tīkla kodeksu izstrādē. ⇒ Ja tīkla kodeksa temats ir tieši saistīts ar sadales sistēmas darbību un mazāk svarīgs pārvades sistēmai, Komisija var pieprasīt, lai *ENTSO-E* vietā elektroenerģijas ES SSO struktūra sasauc redakcijas komiteju un iesniedz Aģentūrai tīkla kodeksa priekšlikumu. ⇐

~~2.3.~~ Komisija prasa, lai Aģentūra pieņemamā termiņā, kas nepārsniedz sešus mēnešus, iesniedz nesaistošas galvenās ~~vadlīnijas~~ ~~pamatnostādnes~~ (galvenās ~~vadlīnijas~~ ~~pamatnostādnes~~), kurās ~~saskaņā ar 8. panta 7. punktu~~ paredzēti skaidri un objektīvi izstrādes principi tīkla kodeksiem, kas attiecas uz prioritāšu sarakstā noteiktajām jomām. ⇒ Komisijas pieprasījumā var būt norādīti nosacījumi, kas jāatrunā galvenajās vadlīnijās. ⇐ Ar galvenajām ~~vadlīnijām~~ ~~pamatnostādēm~~ sekmē ⇒ tirgus integrāciju, ⇐ nediskriminējošu, efektīvu konkurenci un sekmīgu tirgus darbību. Pēc Aģentūras pamatota pieprasījuma Komisija var minēto termiņu pagarināt.

~~3.4.~~ Aģentūra vismaz divus mēnešus atklāti un pārrēdzami oficiāli apspriežas ar ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ ⇒ , ES SSO struktūru ⇐ un citām attiecīgajām interesētajām personām par galvenajām ~~vadlīnijām~~ ~~pamatnostādēm~~.

↓ jauns

5. Aģentūra iesniedz nesaistošas galvenās vadlīnijas Komisijai, ja tas pieprasīts saskaņā ar 3. punktu. Aģentūra nesaistošās galvenās vadlīnijas pārskata un iesniedz atkārtoti Komisijai, ja tas pieprasīts saskaņā ar 6. punktu.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~4.6.~~ Ja Komisija uzskata, ka galvenās ~~vadlīnijas~~ ~~pamatnostādnes~~ nesekmē ⇒ tirgus integrāciju, ⇐ nediskriminējošu, efektīvu konkurenci un sekmīgu tirgus darbību, tā var lūgt Aģentūru pieņemamā termiņā pārskatīt galvenās ~~vadlīnijas~~ ~~pamatnostādnes~~ un atkārtoti iesniegt tās Komisijai.

~~5.7.~~ Ja Aģentūra neiesniedz vai atkārtoti neiesniedz galvenās ~~vadlīnijas~~ ~~pamatnostādnes~~ termiņā, ko Komisija noteikusi saskaņā ar ~~3. vai 6.2. līdz 4.~~ punktu, tad Komisija izstrādā attiecīgās galvenās ~~vadlīnijas~~ ~~pamatnostādnes~~.

~~6.8.~~ Komisija prasa, lai ~~ENTSO-E~~ ~~elektroenerģijas PSOET~~ ⇒ vai, ja attiecīgi nolemts prioritāšu sarakstā atbilstīgi 2. punktam, elektroenerģijas ES SSO struktūra ⇐ pieņemamā termiņā, kas nepārsniedz 12 mēnešus, iesniedz Aģentūrai tīkla kodeksu ⇒ priekšlikumu ⇐, kurā ievērotas attiecīgās galvenās ~~vadlīnijas~~ ~~pamatnostādnes~~.

~~7. Trīs mēnešos pēc tīkla kodeksa saņemšanas dienas, kuru laikā Aģentūra var oficiāli apspriesties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tā sniedz elektroenerģijas PSOET pamatotu atzinumu par tīkla kodeksu.~~

~~8. Elektroenerģijas PSOET var grozīt tīkla kodeksu, ņemot vērā Aģentūras atzinumu, un atkārtoti iesniegt to Aģentūrai.~~

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~19.~~ ⇒ *ENTSO-E* vai, ja attiecīgi nolemts prioritāšu sarakstā atbilstīgi 2. punktam, elektroenerģijas ES SSO struktūra sasauc redakcijas komiteju, kas sniedz atbalstu tīkla kodeksa izstrādes procesā. Redakcijas komiteju veido pārstāvji no *ENTSO-E*, Aģentūras, ES SSO struktūras, attiecīgā gadījumā nominētie elektroenerģijas tirgus operatori un dažas no galvenajām skartajām ieinteresētajām personām. ~~⇒ ☒ *ENTSO-E* ☒ Elektroenerģijas PSOET~~ ⇒ vai, ja attiecīgi nolemts prioritāšu sarakstā atbilstīgi 2. punktam, elektroenerģijas ES SSO struktūra ~~⇒ pēc Komisijas pieprasījuma saskaņā ar 8. punktu~~ ~~6. panta 6. punktu~~ izstrādā tīkla kodeksus ~~⇒ priekšlikumus~~ ~~⇒ 1. punktā šā panta 6. punktā~~ minētajām jomām.

~~9.10.~~ Ja Aģentūra ⇒ pārskata tīkla kodeksu un nodrošina ~~⇒ ir pārliecināta~~, ka tīkla kodeksā pilnībā ievērotas attiecīgās galvenās ~~☒ vadlīnijas ☒ pamatnostādnes~~ ⇒ un ka tas veicina tirgus integrāciju, nediskrimināciju, patiesu konkurenci un efektīvu tirgus darbību, un ~~⇒, tā~~ ⇒ sešu mēnešu laikā pēc priekšlikuma saņemšanas dienas ~~⇒ iesniedz Komisijai~~ ⇒ pārskatīto ~~⇒ tīkla kodeksu un iesaka to pieņemt pieņemamā laikposmā. Ja Komisija tīkla kodeksu nepieņem, tā norāda pamatojumu.~~ ⇒ Komisijai iesniegtajā priekšlikumā Aģentūra ņem vērā visu iesaistīto pušu viedokļus, kas pausti *ENTSO-E* vai ES SSO struktūras vadītājā priekšlikuma izstrādē, un notur oficiālu apspriešanos ar attiecīgajām ieinteresētajām personām par Komisijai iesniedzamo redakciju. ~~⇒~~

~~10.11.~~ Ja ~~☒ *ENTSO-E* ☒ elektroenerģijas PSOET~~ ⇒ vai ES SSO struktūra ~~⇒ nav izstrādājuši~~ tīkla kodeksu termiņā, ko Komisija noteikusi saskaņā ar ~~8.6.~~ punktu, tad Komisija var prasīt, lai Aģentūra sagatavo tīkla kodeksa projektu, pamatojoties uz attiecīgajām galvenajām ~~☒ vadlīnijām ☒ pamatnostādēm~~. Izstrādājot tīkla kodeksa projektu saskaņā ar šo punktu, Aģentūra var sākt turpmākas apspriedes. Aģentūra iesniedz Komisijai tīkla kodeksa projektu, kas sagatavots saskaņā ar šo punktu, un iesaka to pieņemt.

~~11.12.~~ Ja ~~☒ *ENTSO-E* ☒ elektroenerģijas PSOET~~ ⇒ vai ES SSO struktūra ~~⇒ nav izstrādājuši~~ tīkla kodeksu vai ja Aģentūra nav izstrādājusi tīkla kodeksa projektu, kā minēts šā panta ~~11.10.~~ punktā, Komisija var pēc savas iniciatīvas vai pēc Aģentūras ierosinājuma saskaņā ar šā panta ~~10.9.~~ punktu pieņemt vienu vai vairākus tīkla kodeksus ~~1. punktā~~ ~~8. panta 6. punktā~~ uzskaitītajās jomās.

13. Ja Komisija pēc savas iniciatīvas ierosina pieņemt tīkla kodeksu, tā vismaz divus mēnešus par kodeksa projektu apspriežas ar Aģentūru, ~~☒ *ENTSO-E* ☒ elektroenerģijas PSOET~~ un visām attiecīgajām interesētajām personām. ~~Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu ne būtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

~~12.14.~~ Šis pants neskar Komisijas tiesības pieņemt un grozīt ~~☒ vadlīnijas ☒ pamatnostādnes~~ atbilstoši ~~57.48.~~ pantam. ⇒ Tas neskar *ENTSO-E* iespējas izstrādāt nesaistošus norādījumus 1. punktā uzskaitītajās jomās, ja tie nav saistīti ar jomām, uz kurām attiecas Komisijas izteiktais pieprasījums. Šos norādījumus iesniedz Aģentūrai atzinuma saņemšanai. *ENTSO-E* šo atzinumu pienācīgi ņem vērā. ~~⇒~~

56.7. pants

Grozījumi tīkla kodeksos

↓ jauns

1. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 63. pantu attiecībā uz grozījumiem tīkla kodeksos, ievērojot 55. panta procedūru. Ierosināt grozījumus var arī Aģentūra saskaņā ar šā panta 2. līdz 4. punktā izklāstīto procedūru.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~1.2.~~ Grozījumus saskaņā ar ~~55.6.~~ pantu pieņemtajos tīkla kodeksos Aģentūrai var ierosināt personas, kas varētu būt ieinteresētas attiecīgajā tīkla kodeksā, tostarp ~~☒ ENTSO-~~
~~E~~ ~~☒ elektroenerģijas PSOET~~, ⇒ ES SSO struktūra, ⇐ pārvades sistēmu operatori, sistēmas
~~☒~~ izmantotāji ~~☒ lietotāji~~ un patērētāji. Aģentūra var ierosināt grozījumus arī pēc savas iniciatīvas.

~~2.3.~~ ~~Aģentūra apspriežas ar visām ieinteresētajām personām saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 713/2009 10. pantu. Pēc šā procesa pabeigšanas~~ Aģentūra var iesniegt pamatotus grozījumu priekšlikumus Komisijai, tajos norādot, kā šie ierosinājumi atbilst ~~6.~~ ~~55.~~ panta 2. punktā minētajiem tīkla kodeksu mērķiem. ⇒ Ja ⇐ Aģentūra ⇒ grozījumu priekšlikumu atzīst par pieņemamu, kā arī par grozījumiem pēc pašas iniciatīvas tā ⇐ ~~☒~~ apspriežas ar visām ieinteresētajām personām saskaņā ar [Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārskatītās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 863/2] ~~Regulas (EK) Nr. 713/2009 15.40.~~ pantu. ~~☒~~

~~3.4.~~ Komisija, ņemot vērā Aģentūras priekšlikumus, ir pilnvarota ~~var~~ pieņemt grozījumus jebkurā tīkla kodeksā, kas pieņemts saskaņā ar ~~55.6.~~ pantu. ~~Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu būtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem~~ ⇒ kā deleģētos aktus ⇐ saskaņā ar 63. pantu. ~~23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

~~4.5.~~ Ierosināto grozījumu izskatīšana saskaņā ar 63. pantā ~~23. panta 2. punktā~~ izklāstīto procedūru attiecas vienīgi uz aspektiem, kas saistīti ar šiem ierosinātajiem grozījumiem. Šie grozījumi neskar citus grozījumus, ko Komisija varētu ierosināt.

57.18. pants

~~☒~~ Vadlīnijas ~~☒~~ ~~Pamatnostādnes~~

↓ jauns

1. Komisija var pieņemt saistošas vadlīnijas turpmāk uzskaitītajās jomās.
2. Komisija var pieņemt deleģēto aktu kā vadlīnijas jomās, kurās šādus aktus varētu izstrādāt arī saskaņā ar tīkla kodeksu procedūru atbilstīgi 55. panta 1. punktam.

~~1.3. Attiecīgā gadījumā~~ ⇒ Var pieņemt ⇐ ☒ vadlīnijās ☒ ~~pamatnostādnes~~ par ☒ pārvades sistēmu operatoru savstarpēju ☒ kompensācijas mehānismu ~~starp pārvades sistēmu operatoriem.~~ ☒ Tajās ☒ saskaņā ar ~~46.13.~~ un ~~16.14.~~ pantā noteiktajiem principiem paredz:

- (a) informāciju par procedūru to pārvades sistēmu operatoru noteikšanai, kuriem jāmaksā kompensācija par pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, tostarp tās sadalīšanu starp to valsts pārvades sistēmu operatoriem, kurās rodas pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, un to sistēmu operatoriem, kurās šīs plūsmas ☒ nonāk ☒ ~~tiek saņemtas~~, kā noteikts ~~46.13.~~ panta 2. punktā;
- (b) informāciju par piemērojamo maksājumu procedūru, tostarp pirmā ☒ perioda ☒ ~~laikposma~~ noteikšanu, par kuru ir jāizmaksā kompensācija, kā noteikts ~~46.13.~~ panta 3. punkta otrajā daļā;
- (c) informāciju par metodēm, ko lieto, lai noteiktu to pārvadīto pārrobežu elektroenerģijas plūsmu apjomu un veidu, par kurām atbilstoši ~~46.13.~~ pantam ir jāizmaksā kompensācija, kā arī lai apzīmētu šādu elektroenerģijas plūsmu apjomu pēc tā, vai tās rodas un/vai ☒ nonāk ☒ ~~tiek saņemtas~~ atsevišķu dalībvalstu pārvades sistēmās, kā noteikts ~~46.13.~~ panta 5. punktā;
- (d) informāciju par metodēm, ko lieto, lai noteiktu izmaksas un ieguvumus, kas rodas pārrobežu elektroenerģijas plūsmu pārvadīšanas rezultātā, kā noteikts ~~46.13.~~ panta 6. punktā;
- (e) informāciju par kārtību tādu elektroenerģijas plūsmu gadījumā, kuras sākas vai ☒ nonāk ☒ ~~tiek saņemtas~~ valstīs ārpus Eiropas Ekonomikas zonas, saistībā ar ☒ pārvades sistēmu operatoru savstarpēju ☒ kompensācijas mehānismu ~~starp pārvades sistēmu operatoriem~~; un
- (f) to valsts sistēmu dalību, kuras ir savienotas ar līdzstrāvas elektrolīnijām, atbilstoši ~~46.13.~~ pantam.

~~2.4.~~ Atbilstoši ~~16.14.~~ pantā noteiktajiem principiem ☒ vadlīnijās ☒ ~~pamatnostādnes~~ var noteikt arī turpmākus atbilstošus noteikumus ~~par pamatprincipu pakāpenisku saskaņošanu, lai noteiktu~~ ⇒ par ⇐ maksāmas, kas piemērojamas ražotājiem ⇒ , enerģijas uzkrāšanai ⇐ un ☒ lietotājiem ☒ ~~patērētājiem~~ (slodzei) saskaņā ar valstu ⇒ sadales un pārvades ⇐ tarifu sistēmām ⇒ un pieslēguma režīmiem ⇐, tostarp ☒ pārvades sistēmu operatoru savstarpējā ☒ kompensācijas mehānisma ~~starp pārvades sistēmu operatoriem~~ atspoguļošanu valsts tīklu maksās un atbilstošu un efektīvu novietojumsignālu sniegšanu.

☒ Vadlīnijās ☒ ~~Pamatnostādnes~~ ⇒ var paredzēt ⇐ ~~paredz~~ noteikumu par atbilstošiem un efektīviem saskaņotiem novietojumsignāliem ☒ Savienības ☒ ~~Kopienas~~ līmenī.

Šāda saskaņošana neliedz dalībvalstīm piemērot mehānismus, lai nodrošinātu, ka tīkla piekļuves maksas, kuras sedz ☒ lietotāji ☒ ~~patērētāji~~ (slodze), ir salīdzināmas visā to teritorijā.

~~3.5.~~ Attiecīgā gadījumā ☒ vadlīnijās ☒ ~~pamatnostādnes~~, kas paredz minimālo saskaņošanas pakāpi šīs regulas mērķa sasniegšanai, ⇒ var ietvert ⇐ ~~ietver~~ arī:

- ~~(a) — ziņas par informācijas sniegšanu saskaņā ar 15. pantā noteiktajiem principiem;~~
- ~~a) b) ziņas par elektroenerģijas tirdzniecības noteikumiem;~~

~~b) e) ziņas par ☒ investīcijas ☒ ieguldījumus stimulējošiem noteikumiem attiecībā uz ☒ starpsavienotāju ☒ starpsavienojumu jaudu, tostarp uz novietojumsignāliem.~~

~~(b) — sīkākas ziņas par 8. panta 6. punktā minētajām jomām.~~

~~Šajā nolūkā Komisija apspriežas ar Aģentūru un elektroenerģijas PSOET.~~

~~4. Pamatnostādnes par valstu elektrosistēmu starpsavienojumu pieejamās pārvades jaudas sadali un pārvaldību ir izklāstītas I pielikumā.~~

↓ 347/2013 (pielāgots)

~~4.a6. Komisija var pieņemt ☒ vadlīnijas ☒ pamatnostādnes par pārvades sistēmu operatoru darbības koordināciju Savienības līmenī. Minētās ☒ vadlīnijas ☒ pamatnostādnes ir saskaņā ar šīs regulas 55.6. pantā minētajiem tīkla kodeksiem un pamatojas uz tiem, kā arī uz šīs regulas 27. panta 1. punkta g) apakšpunktā 8. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajām pieņemtajām specifikācijām un Aģentūras atzinuma. Pieņemot minētās ☒ vadlīnijas ☒ pamatnostādnes, Komisija ņem vērā dažādās reģionālās un valstu darbības prasības.~~

~~Minētās ☒ vadlīnijas ☒ pamatnostādnes pieņem saskaņā ar 62. panta 2. punktā 23. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.~~

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~75. Komisija var pieņemt pamatnostādnes par šā panta 1., 2. un 3. punktā paredzētajiem jautājumiem. Saskaņā ar 15. un 16. pantā izklāstītajiem principiem tā var grozīt šā panta 4. punktā minētās pamatnostādnes, jo īpaši paredzēt sīki izstrādātas pamatnostādnes par visām praksē lietotajām jaudas sadales metodikām un nodrošinot, lai pārslodzes vadības mehānismu attīstība atbilstu iekšējā tirgus mērķiem. Attiecīgā gadījumā šādos grozījumos paredz kopīgus noteikumus par minimālajiem drošības un darbības standartiem tīkla darbībai un lietošanai, kā minēts 15. panta 2. punktā. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

~~Pieņemot vai grozot ☒ vadlīnijas ☒ pamatnostādnes, Komisija: ⇒ apspriežas ar Aģentūru, ENTSO-E un attiecīgā gadījumā citām ieinteresētajām personām. ⇐~~

~~a) pārliecinās, ka pamatnostādnes paredz obligāto saskaņošanas līmeni, kas vajadzīgs, lai sasniegtu šīs regulas mērķus, un nepārsniedz to, kas vajadzīgs šim nolūkam; un~~

~~b) norāda, kādas darbības tā ir veikusi attiecībā uz trešo valstu, kuras veido daļu no Kopienas elektroenerģijas sistēmas, noteikumu atbilstību attiecīgajām pamatnostādnēm.~~

~~Pirmoreiz pieņemot šīs pamatnostādnes saskaņā ar šo pantu, Komisija nodrošina, ka tās vienā pasākumu projektā ietver vismaz tos jautājumus, kas minēti 1. punkta a) un d) apakšpunktā un 2. punktā.~~

58.21. pants

Dalībvalstu tiesības paredzēt sīkāk izstrādātus pasākumus

Šī regula neskar dalībvalstu tiesības saglabāt vai ieviest pasākumus, kuros ir sīkāk izstrādāti noteikumi nekā tie, kas izklāstīti šajā regulā, ~~vai 57.18. pantā minētajās~~ ~~☒~~ vadlīnijās ~~☒~~ ~~paatnostādēs~~ ⇒ vai 55. pantā minētajos tīkla kodeksos, ja šie pasākumi neapdraud Savienības tiesību aktu iedarbīgumu ⇐.

VIII nodaļa

☒ Nobeiguma noteikumi ☒

59.17. pants

Jauni ☒ starpsavienotāji ☒ ~~starpsavienojumi~~

1. Pēc pieprasījuma jaunus līdzstrāvas ☒ starpsavienotājus ~~☒ starpsavienojumus~~ var uz noteiktu laiku atbrīvot no noteikumiem, kas paredzēti šīs regulas 17. panta 2. punktā ~~16. panta 6. punktā~~ un Direktīvas 2009/72/EK [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 6.9. un 43.32. pantā un 59.37. panta 6. un 10. punktā un 60. panta 1. punktā, ievērojot šādus nosacījumus:
 - (a) ☒ investīcijas ~~☒ ieguldījumi~~ veicina konkurenci elektroenerģijas piegādē;
 - (b) ar ☒ investīcijām ~~☒ ieguldījumiem~~ saistītais riska līmenis ir tik liels, ka bez atbrīvojuma ☒ investīcijas ~~☒ ieguldījumi~~ netiktu veiktas;
 - (c) ☒ starpsavienotājam ~~☒ starpsavienojumam~~ ir jābūt tādas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā, kas vismaz juridiskās formas ziņā ir neatkarīga no tiem pārvades sistēmu operatoriem, kuru sistēmās minētais ☒ starpsavienotājs ~~☒ starpsavienojums~~ tiks ierīkots;
 - (d) no minētā ☒ starpsavienotāja ~~☒ starpsavienojuma~~ ☒ izmantotājiem ~~☒ lietotājiem~~ iekasē maksu;
 - (e) kopš daļējas tirgus atvēršanas, kas minēta 19. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 96/92/EK ~~(1996. gada 19. decembris)~~ par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu⁴³, neviena to maksājumu komponente, kas veikti par attiecīgā ☒ starpsavienotāja ~~☒ starpsavienojuma~~ savienoto pārvades vai sadales sistēmu lietošanu, nav segusi nekādas kapitāla vai ☒ starpsavienotāja ~~☒ starpsavienojuma~~ darbības izmaksu daļas; un
 - (f) atbrīvojums nedrīkst kaitēt konkurencei vai iekšējā elektroenerģijas iekšējā tirgus efektīvai darbībai, vai tās regulētās sistēmas efektīvai darbībai, kurai ir pievienots ☒ starpsavienotājs ~~☒ starpsavienojums~~.
2. Izņēmuma gadījumos 1. punktu piemēro arī maiņstrāvas ☒ starpsavienotājiem ~~☒ starpsavienojumiem~~ ar noteikumu, ka attiecīgā ☒ investīciju ~~☒ ieguldījuma~~ izmaksas un risks ir īpaši augsti, salīdzinot ar

⁴³

Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 19. decembra Direktīva 96/92/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 27, 30.1.1997., 20. lpp.).

izmaksām un risku, kas parasti rodas, savienojot divas blakus esošas valsts pārvades sistēmas ar maiņstrāvas ☒ starpsavienotāju ~~☒ starpsavienojumu~~.

3. Šā panta 1. punktu piemēro arī gadījumos, kad ievērojami palielina jaudu esošajos ☒ starpsavienotājos ~~☒ starpsavienojumos~~.
4. Lēmumu par atbrīvojumu saskaņā ar 1., 2. un 3. punktu katrā atsevišķā gadījumā pieņem attiecīgo dalībvalstu regulatīvās iestādes. Atbrīvojums var attiekties uz visu jaunā ☒ starpsavienotāja ~~☒ starpsavienojuma~~ jaudu vai esošā ☒ starpsavienotāja ~~☒ starpsavienojuma~~ būtiski palielināto jaudu vai arī uz kādu tās daļu.

Divos mēnešos no dienas, kad atbrīvojuma pieprasījumu saņēmusi pēdējai no attiecīgajām regulatīvajām iestādēm, Aģentūra var iesniegt šīm regulatīvajām iestādēm konsultatīvu atzinumu, kas varētu būt minēto iestāžu lēmuma pamatā.

Pieņemot lēmumu piešķirt atbrīvojumu, katrā atsevišķā gadījumā vērtē vajadzību paredzēt nosacījumus, kas attiecas uz atbrīvojuma ilgumu un nediskriminējošu piekļuvi ☒ starpsavienotājam ~~☒ starpsavienojumam~~. Pieņemot lēmumu par minētajiem nosacījumiem, īpaši ņem vērā ierīkojamo papildu jaudu vai esošās jaudas modifikācijas, projekta grafiku un apstākļus attiecīgajā valstī.

Pirms atbrīvojuma piešķiršanas attiecīgo dalībvalstu regulatīvās iestādes lemj par jaudas pārvaldības un piešķiršanas noteikumiem un mehānismiem. Pārslodzes vadības noteikumi ietver pienākumu neizmantoto jaudu piedāvāt tirgū, un iekārtas ☒ izmantotājiem ~~☒ lietotājiem~~ ir tiesības sekundārajā tirgū tirgot jaudas, par kurām tie noslēguši līgumu. Izvērtējot 1. punkta a), b) un f) apakšpunktā minētos kritērijus, ņem vērā jaudas ☒ piešķiršanas ~~☒ sadales~~ procedūras rezultātus.

Ja visas attiecīgās regulatīvās iestādes sešos mēnešos ir panākušas vienošanos par atbrīvojuma lēmumu, tās par šo lēmumu informē Aģentūru.

Lēmumu piešķirt atbrīvojumu, tostarp jebkādus šā punkta otrajā daļā minētos nosacījumus, pienācīgi pamato un publicē.

5. Šā panta 4. punktā minēto lēmumu Aģentūra pieņem, ja:
 - (a) visas attiecīgās regulatīvās iestādes nav varējušas panākt vienošanos sešos mēnešos no dienas, kad pieteikums par šo atbrīvojumu bija iesniegts pēdējai no šīm regulatīvajām iestādēm; vai
 - (b) ir iesniegts attiecīgo regulatīvo iestāžu vienots lūgums.

Pirms šāda lēmuma pieņemšanas Aģentūra apspriežas ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm un pieteikuma iesniedzējiem.

6. Neskarot 4. un 5. punktu, dalībvalstis var paredzēt, ka – attiecīgi – regulatīvās iestādes vai Aģentūra oficiāla lēmuma gadījumā iesniedz dalībvalsts attiecīgajai iestādei savu atzinumu par atbrīvojuma pieprasījumu. Šo atzinumu publicē kopā ar lēmumu.
7. Saņemot katru atbrīvojuma pieprasījumu, regulatīvās iestādes tā kopiju nekavējoties informācijas nolūkos nosūta Aģentūrai un Komisijai. Attiecīgās regulatīvās iestādes vai Aģentūra (informējošās iestādes) nekavējoties informē Komisiju par lēmumu un iesniedz tai visu uz šo lēmumu attiecīgo informāciju. Šo informāciju Komisijai var iesniegt apkopotā veidā, tā lai tā varētu pieņemt pamatotu lēmumu. Jo īpaši sniedz šādu informāciju:

- (a) sīki izklāstīti iemesli, kuru dēļ ir piešķirts vai atteikts atbrīvojums, tostarp visa finanšu informācija, kas pamato šāda atbrīvojuma nepieciešamību;
 - (b) analīze par to, kā atbrīvojuma piešķiršana ietekmēs konkurenci un elektroenerģijas iekšējā tirgus efektīvu darbību;
 - (c) pamatojums attiecībā uz termiņu un attiecīgā ☒ starpsavienotāja ~~☒ starpsavienojuma~~ kopējās jaudas daļu, par kuru piešķirts atbrīvojums; un
 - (d) rezultāti apspriedēm ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm.
8. $\Rightarrow$ 50 darbdienu laikā $\Leftarrow$ ~~Divos mēnešos~~ no nākamās dienas pēc paziņojuma saņemšanas atbilstīgi 7. punktam Komisija var pieņemt lēmumu, ar kuru prasa, lai informējošās iestādes groza vai atceļ lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu. Minēto ~~divu mēnešu~~ $\Rightarrow$ 50 darbdienu $\Leftarrow$ termiņu var pagarināt par ~~diviem papildu mēnešiem~~ $\Rightarrow$ vēl 50 darbdienu $\Leftarrow$, ja Komisija lūdz papildu informāciju. Minētais papildu termiņš sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Sākotnējo ~~divu mēnešu~~ termiņu var arī pagarināt, ja tam piekrīt gan Komisija, gan informējošās iestādes.

Paziņojumu uzskata par anulētu, ja pieprasījumā noteiktajā termiņā netiek sniegta lūgtā informācija, izņemot gadījumus, kad vai nu pirms minētā termiņa beigām ar Komisijas un informējošo iestāžu piekrišanu to pagarina, vai arī ja informējošās iestādes pienācīgi pamatotā paziņojumā informē Komisiju par to, ka tās uzskata paziņojumu par pilnīgu.

Informējošās iestādes viena mēneša laikā izpilda Komisijas lēmumu grozīt vai atcelt atbrīvojuma lēmumu un attiecīgi informē Komisiju.

Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

Komisijas apstiprinājums atbrīvojuma lēmumam zaudē spēku divus gadus pēc tā pieņemšanas dienas, ja līdz minētajai dienai nav sāktas ☒ starpsavienotāja ~~☒ starpsavienojuma~~ būvniecība, un piecus gadus pēc tā pieņemšanas dienas, ja līdz minētajai dienai ☒ starpsavienotājs ~~☒ starpsavienojums~~ nav nodots ekspluatācijā, ja vien Komisija $\Rightarrow$, balstoties uz informējošo iestāžu pamatotu pieprasījumu, $\Leftarrow$ nenolemj, ka kavējums radies sakarā ar būtiskiem šķēršļiem, ko persona, kurai atbrīvojums ir piešķirts, nevar ietekmēt.

☐ jauns

- 9. Ja iesaistīto dalībvalstu regulatīvās iestādes nolemj mainīt lēmumu saskaņā ar 1. punktu, tās šo lēmumu nekavējoties paziņo Komisijai kopā ar visu būtisko informāciju, kas attiecas uz lēmumu. Šim paziņotajam lēmumam piemēro 1. līdz 8. punktu, ņemot vērā esošā atbrīvojuma īpatnības.
- 10. Komisija pēc pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas var atsākt izskatīšanu:
 - (a) ja, pienācīgi ņemot vērā pušu tiesisko paļāvību un sākotnējā atbrīvojuma piešķiršanas lēmumā panākto ekonomisko līdzsvaru, ir būtiski mainījušies fakti, uz kuru pamata lēmums tika pieņemts;
 - (b) ja iesaistītie uzņēmumi rīkojas pretrunā savām saistībām; vai

- (c) ja lēmums tika balstīts uz nepilnīgu, nepareizu vai maldinošu informāciju, ko sniegušas puses.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

~~11.9. Komisija ☒ ir pilnvarota ☒ var pieņemt pamatnostādnes ⇒ deleģētos aktus saskaņā ar 63. pantu attiecībā uz vadlīniju pieņemšanu ⇨ par šā panta 1. punktā paredzēto nosacījumu piemērošanu un izklāstīt procedūru šā panta 4., 7., un 8. ⇨, 9. un 10. ⇨ punkta piemērošanai. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

~~19. pants~~

Regulatīvās iestādes

~~Regulatīvās iestādes, veicot savus pienākumus, nodrošina atbilstību šai regulai un pamatnostādņēm, kas pieņemtas atbilstoši 18. pantam. Ja tas vajadzīgs šīs regulas mērķu sasniegšanai attiecībā uz regulatīvajām iestādēm, tās sadarbojas viena ar otru, ar Komisiju un ar Aģentūru, kā noteikts Direktīvas 2009/72/EK IX nodaļā.~~

~~60.20. pants~~

Informācijas sniegšana un konfidencialitāte

1. Dalībvalstis un regulatīvās iestādes pēc pieprasījuma iesniedz Komisijai visu informāciju, kas vajadzīga ⇨ šīs regulas noteikumu izpildes nodrošināšanai ⇨ ~~13. panta 4. punkta un 18. panta nolūkā.~~

~~Jo īpaši 13. panta 4. un 6. punkta nolūkā regulatīvās iestādes regulāri iesniedz informāciju par faktiskajām izmaksām, kas radušās valsts pārvaldes sistēmu operatoriem, kā arī datus un visu būtisko informāciju, kas attiecas uz fiziskajām elektroenerģijas plūsmām pārvaldes sistēmu operatoru tīklos un tīklu izmaksām.~~

Komisija nosaka pieņemamu termiņu, kādā jāsniedz informācija, ņemot vērā to, cik sarežģīta ir vajadzīgā informācija un cik steidzami tā vajadzīga.

2. Ja dalībvalsts vai attiecīgā regulatīvā iestāde neiesniedz 1. punktā norādīto informāciju norādītajā termiņā atbilstoši ~~šā panta~~ 1. punktam, Komisija var tieši no attiecīgajiem uzņēmumiem pieprasīt visu informāciju, kas vajadzīga ⇨ šīs regulas noteikumu izpildes nodrošināšanai ⇨ ~~13. panta 4. punkta un 18. panta nolūkā.~~

Nosūtot informācijas pieprasījumu uzņēmumam, Komisija vienlaikus nosūta pieprasījuma kopiju tās dalībvalsts regulatīvajām iestādēm, kurā ir uzņēmuma juridiskā adrese.

3. Komisija informācijas pieprasījumā saskaņā ar 1. punktu norāda juridisko pamatojumu šādam pieprasījumam, informācijas iesniegšanas termiņu, pieprasījuma mērķi un ~~61.22.~~ panta 2. punktā paredzētās sankcijas par nepareizas, nepilnīgas vai maldinošas informācijas iesniegšanu. Komisija nosaka pieņemamu termiņu, ņemot vērā to, cik sarežģīta ir vajadzīgā informācija un cik steidzami tā vajadzīga.

4. Uzņēmumu īpašnieki vai viņu pārstāvji un – juridisko personu gadījumā – personas, kuras, pamatojoties uz tiesību aktiem vai minēto juridisko personu izveides dokumentu, ir pilnvarotas tās pārstāvēt, iesniedz pieprasīto informāciju. Ja juristi, kuri ir attiecīgi pilnvaroti rīkoties, iesniedz informāciju savu klientu vārdā, klients turpina būt pilnībā atbildīgs, ja iesniegtā informācija ir nepilnīga, nepareiza vai maldinoša.
5. Ja uzņēmums nesniedz pieprasīto informāciju Komisijas noteiktajā termiņā vai iesniedz nepilnīgu informāciju, Komisija ar lēmumu pieprasa sniegt šo informāciju. Lēmumā norāda, kāda informācija tiek prasīta, un nosaka atbilstīgu termiņu, kurā tā ir jāiesniedz. Tā norāda sankcijas, kas paredzētas ~~61.22.~~ panta 2. punktā. Tā norāda arī tiesības prasīt lēmuma pārskatīšanu Eiropas ☒ Savienības ☒ ~~Kopienā~~ Tiesā.
Komisija vienlaikus nosūta sava lēmuma kopiju tās dalībvalsts regulatīvajām iestādēm, kuras teritorijā atrodas attiecīgās personas dzīvesvieta vai attiecīgā uzņēmuma juridiskā adrese.
6. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju lieto vienīgi ⇒ šīs regulas noteikumu izpildes nodrošināšanai ⇐ ~~13. panta 4. punkta un 18. panta nolūkā.~~
Komisija neizpauž informāciju, kas iegūta saskaņā ar šo regulu un uz ko attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu.

~~61.22.~~ pants

Sankcijas

1. Neskarot 2. punktu, dalībvalstis paredz normas attiecībā uz sankcijām, ko piemēro par šīs regulas noteikumu ⇒ , atbilstīgi 55. pantam pieņemto tīkla kodeksu un atbilstīgi 57. pantam pieņemto vadlīniju ⇐ pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu minēto normu īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. ~~Šīs normas, kas atbilst Regulā (EK) Nr. 1228/2003 paredzētajiem noteikumiem, dalībvalstis paziņo Komisijai līdz 2004. gada 1. jūlijam un nekavējoties paziņo Komisijai par jebkādiem turpmākiem tās iespaidojošiem grozījumiem. Līdz 2011. gada 3. martam tās paziņo Komisijai normas, kas neatbilst Regulā (EK) Nr. 1228/2003 paredzētajiem noteikumiem, un nekavējoties paziņo Komisijai par jebkādiem turpmākiem tās iespaidojošiem grozījumiem.~~
2. Komisija var ar lēmumu piemērot uzņēmumiem sodanaudas, kas nepārsniedz 1 % no kopējā apgrozījuma iepriekšējā saimnieciskās darbības gadā, ja tie tīši vai nolaidības dēļ iesniedz nepareizu, nepilnīgu vai maldinošu informāciju, atbildot uz pieprasījumu atbilstoši ~~60.20.~~ panta 3. punktam, vai neiesniedz informāciju termiņā, kas noteikts ar lēmumu, kurš pieņemts atbilstoši ~~60.20.~~ panta 5. punkta pirmajai daļai. Nosakot sodanaudas apjomu, Komisija ņem vērā to, cik smags ir šā punkta pirmās daļas prasību pārkāpums.
3. Sankcijām, kas paredzētas atbilstoši 1. punktam, un lēmumiem, kas pieņemti atbilstoši 2. punktam, nav krimināltiesiska rakstura.

~~62.23.~~ pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar ~~Direktīvas 2009/72/EK~~ [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] ~~68.46.~~ pantu.

~~2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.~~

~~2.3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro 5. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 182/2011⁴⁴ (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu.~~

~~24.~~ pants

Komisijas ziņojums

~~Komisija pārrauga šīs regulas īstenošanu. Ziņojumā, ko Komisija sniedz saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 47. panta 6. punktu, tā ziņo arī par pieredzi, kas uzkrāta šīs regulas piemērošanas gaitā. Ziņojumā īpaši izvērtē, cik sekmīga ir bijusi regulas piemērošana, nodrošinot nediskriminējošus un izmaksām atbilstošus elektrotīkla piekļuves nosacījumus elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā, lai palīdzētu patērētājiem izdarīt izvēli labi funkcionējošā elektroenerģijas iekšējā tirgū un sniegtu ieguldījumu ilgtermiņa piegādes drošumā, kā arī to, kādā mērā faktiski izmanto novietojumsignālus. Vajadzības gadījumā ziņojumu papildina ar attiecīgiem priekšlikumiem un/vai ieteikumiem.~~

⁴⁴

Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011, 13. lpp.).

↓ jauns

63. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 31. panta 3. punktā, 46. panta 4. punktā, 55. panta 1. punktā, 56. panta 1. un 4. punktā un 59. panta 11. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [PB: ievietot šīs regulas spēkā stāšanās datumu].
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 31. panta 3. punktā, 46. panta 4. punktā, 55. panta 1. punktā, 56. panta 1. un 4. punktā un 59. panta 11. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 31. panta 3. punktu, 46. panta 4. punktu, 55. panta 1. punktu, 56. panta 1. un 4. punktu un 59. panta 11. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

↓ 714/2009 (pielāgots)
⇒ jauns

64.~~25.~~ pants

Atcelšana

~~No 2011. gada 3. marta atcel Regula (EK) Nr. ~~1228/2003~~ ☒ 714/2009 ☒ ir atcelta ☒.~~
Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

65.26. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no ~~2011. gada 3. marta~~ ☒ 2020. gada 1. janvāra ☒.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*